

**SÜLEYMANİYE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN 00010 ve
01377 NOLU ŞİİR MECMUALARININ TRANSKRİPSİYONU ve
İNCELENMESİ**

İpek YAPICI

**Haziran 2021
DENİZLİ**

**SÜLEYMANİYE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN 00010 ve
01377 NOLU ŞİİR MECMUALARININ TRANSKRİPSİYONU ve
İNCELENMESİ**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Eski Türk Edebiyatı Programı**

İpek YAPICI

Danışman: Prof. Dr. Süleyman SOLMAZ

Haziran 2021

DENİZLİ

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

İpek YAPICI

ÖN SÖZ

Eski Türk edebiyatının çalışma alanı çok geniştir. Bu ana bilim dalının önemli çalışma alanlarından biri de mecmualardır. Mecmua çalışmaları içinde ise şiir mecmuaları ön plana çıkmaktadır. Mecmualar müellifinin zevkine göre ortaya çıkar. Günümüz dünyasının antolojileri ile de eş değerdedir. Bu eserler yalnızca bizim için değil başka bilim alanları için de kaynak olarak kabul edilebilmektedir. Bizim alanımızda; bilinmedik şairleri ortaya çıkarmak, bilinen şairin bilinmeyen şiirlerini bulmak, eksik şiirleri tamamlamak gibi önemli mesuliyetler edinir. Bundan dolayı mecmualarla ilgili yapılan her çalışma bizim edebiyat tarihimizin ufkunu daha da geliştirecektir.

Mecmualarla ilgili çalışmaların büyük bir kısmını bu alanda hazırlanan tezler oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra bütün kütüphanelerdeki mecmualara ulaşmayı ve bunları bir araya getirmeyi hedefleyen Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP) kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Çalışmalar her ne kadar uzun soluklu ve zor olsa da bittiğinde başta edebiyat olmak üzere birçok alanda bilim dünyasına ışık tutacaktır.

Bu çalışmada Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki 00010 ve 01377 nolu şiir mecmualarını ele aldık. İlk olarak giriş bölümünde mecmuanın ne anlama geldiği, hangi kısımlardan oluştuğu ve edebiyat tarihi açısından önemi gibi konular üzerinde durduk. İki ana bölümden meydana gelen çalışmamızın birinci bölümünde şiir mecmuasının tanıtımını yaptık. Aynı bölümde mecmuda şiiri bulunan şairlerin kısa biyografilerine yer verdik. Ayrıca metnin oluşturulmasında takip edilen yöntem üzerinde durduk. İkinci bölümde ise mecmuayı transkribe ettik ve bu metin üzerinden çıkarımlarda bulunduk. Mecmuada yer alan şiirler ile divanlardaki şiirleri karşılaştırdık. Aradaki farkları dipnotlarda belirttik. Bu bağlamda karşılaştığımız ve ortaya koyduğumuz yeni şiirler ve şairler çalışmamızın en büyük kazancı oldu.

Çalışma sürecinde bana değerli vakitlerini ayıran danışman hocam Prof. Dr. Süleyman Solmaz'a çok teşekkür ederim.

ÖZET**SÜLEYMANİYE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN 00010 ve
01377 NOLU ŞİİR MECMUALARININ TRANSKRİPSİYONU ve
İNCELENMESİ**

YAPICI, İpek
Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Eski Türk Edebiyatı Programı
Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Süleyman SOLMAZ

Haziran 2021, viii+243 sayfa

Tez konusu yaptığımız eserler, Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunan 00010 ve 01377 nolu şiir mecmualarıdır. Çalışmada amaç edebiyat tarihinde adı geçmeyen şairler ve bilinmeyen şiirlerin tespitidir. Çalışmanın giriş bölümünde mecmua kavramı üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde şiir mecmuasının tanıtımı yapılmış, dış özellikleri ve muhtevası belirtilmiştir. İkinci bölümde mecmuanın çevri yazılı metni yer almaktadır. Bu bölümde şiirler incelenmiş ve divanı bulunanlar karşılaştırılmıştır. Aradaki farklar dipnotlarda belirtilmiştir. Son kısımda ise yararlanılan kaynakların listesi yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi, Mecmua, Şiir, Şair, İnceleme

ABSTRACT**TRANSCRIPTION AND EXAMINATION OF POETRY MEDIA NUMBERED
00010 and 01377 IN THE LIBRARY OF WRITING WORKS IN
SÜLEYMANIYE**

YAPICI, İpek

Master Thesis

Turkish Language and Literature USA

Old Turkish Literature Program

Thesis Manager: Prof. Dr. Süleyman SOLMAZ

June 2021, viii+243 pages

The works that we made the subject of the thesis are the poetry magazines numbered 00010 and 01377 in the Süleymaniye Manuscripts Library. The aim of the study is to determine the poets who are not mentioned in the history of literature and the unknown poems. In the introduction part of the study, the concept of journal is emphasized. In the first chapter, the poetry magazine is introduced, its external features and content are stated. In the second part, there is the translated text of the journal. In this section, the poems were examined and those with a divan were compared. The differences are indicated in the footnotes. In the last part, there is a list of sources used.

Keywords: Süleymaniye Manuscripts Library, Journal, Poetry, Poet, Analysis

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar DİZİNİ	v
KISALTMALAR DİZİNİ.....	vi
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SÜLEYMANİYE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN 00010 ve 01377 NOLU ŞİİR MECMUALARININ TANITIMI

1.1. Mecmu'aların Genel Özellikleri.....	5
1.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	12
SONUÇ	235
KAYNAKÇA.....	236
ÖZ GEÇMİŞ	240
EKLER.....	241

TABLolar DİZİNİ**Sayfa**

Tablo 1. 00010 Nolu Mecmuada Bulunan Nazım Şekli ve Sayıları	8
Tablo 2. 00010 Nolu Mecmuada Yer Alan Şairler ve Şiir Dağılımları	9

KISALTMALAR DİZİNİ

age: Adı geçen eser.

D. : Divanda.

G : Gazel.

Hızl. : Hazırlayan.

s : Sayfa.

S : Sayı.

M : Mecmuada.

C. : Cilt.

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

آ : Ā, ā, A, a

أ, ا : A, a, Ā, ā E, e

ء-: i, -yı ve -yi (yây-ı izâfet) , ’

ب : B, b, P, p

پ : P, p

ت : T, t

ث : S, s

ج : C, c

چ : Ç, ç

ح : H, h

خ : H, h

د : D, d

ذ : Z, z

ر : R, r

ز : Z, z

ژ : J, j

س : S, s

ش : Ş, ş

ص : Ş, ş

ض : Ẓ, ẓ, Ḍ, ḍ

ط : T, t

ظ : Z, z

ع : c

غ : Ğ, ğ

ف : F, f

ق : K, k

ك : K, k, G, g, ŋ

گ : G, g

ڭ : ñ

ل : L, l

م : M, m

ن : N, n

و : O, o, Ö, ö, U, u, Ū, ū, Ü, ü, V, v, ~ (vav-ı ma'dûle)

ه : a, e (sonda) , H, h

ي , ی : ā (elif-i maksûre) , I, ı, İ, i, İ, ì, Y, y; ve -ı, -i, -yı, -yi (yây-ı izâfet)

GİRİŞ

Mecmua, çeşitli konularda yazılmış yazıların bir araya getirilmesiyle oluşan derlenmiş metinlerin bütünüdür. Mecmua, Arapça “cem” (toplama, bir araya getirme) kökünden gelip mef’ûl bâbında müennes (dişil) bir kelimedir. “Toplanmış, bir araya getirilmiş” anlamına gelir. Kütüphanecilik literatüründe mecmuanın karşılığı “derleme”dir. Günümüz Türkçesinde “dergi” olarak karşılığını bulan mecmua, yakın zamana kadar da günlük olmayan (haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık vb.) periyotlarla yayınlanan süreli yayınlar karşılığında kullanılmıştır.¹

Mecmuayı oluşturan metinler farklı konuda olabildiği gibi aynı konuda da olabilmektedir. Aynı metinlerden oluşan mecmualar içerikleriyle isimlendirilmiştir. İlahilerden oluşanlara “mecmu’a-i ilâhiyât”, şiirlerden oluşanlara “mecmu’a-i eş’ar” gibi buna benzer isimler kullanılmıştır. Bunun yanında fevâid, hadis, münşeat mecmuaları da aynı şekilde değerlendirilebilir. Klasik Türk şiirinde, kaside mecmuası(mecmu’a-i kasâid) , gazel mecmuası(mecmu’a-i gazeliyyât) , rubai mecmuası(mecmu’a-i rubaiyyat) gibi nazım türleriyle oluşturulmuş mecmu’alar bulunmaktadır.

Mecmualar üzerinde çeşitli tasnif çalışmaları yapılmıştır. Bunlardan ilki Agâh Sırrı Levend’in tasnifi şöyledir:

- I) Nazire mecmuaları
- II) Meraklılarınca toplanmış, birer antoloji niteliğindeki mecmualar
- III) Türölü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmular
- IV) Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar
- V) Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar.²

Günay Kut’un tasnifi ise şu şekildedir:

- I) Nazire mecmuaları
- II) Seçme şiir mecmuaları
- III) Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar

¹ M. Fatih Köksal, “Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)”, İstanbul: Turkuaz. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı, s. 411.

² Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi I*, TTK Yayınları, Ankara, 1998, s. 166-167.

IV) Karışık mecmualar. Bu tür mecmualar nazım-nesir karışık olabilir.

IV) Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar.³ Mehmet Gürbüz'ün tasnifi ise sadece şiir mecmualarına yönelik detaylı bir çalışmadır:

I) Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları

1. Gazel mecmuaları (Mecmû''a-i gazeliyyât)
2. Kaside mecmuaları (Mecmû''a-i kasâid)
3. Müstezad mecmuaları
4. Matla mecmuaları (Mecmû''a-i metâli')
5. Beyit mecmuaları (Mecmû''a-i ebyât)
6. Mısra mecmuaları (Mecmû''a-i mesâri')
7. Farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualar

II) Şiirlerin konularına göre oluşturulan şiir mecmuaları

1. Tarih mecmuaları (Mecmû''a-i tevârîh)
2. Na't mecmuaları (Mecmû''a-i nu'ût)
3. Mu'ammâ mecmuaları (Mecmû''a-i mu'ammeyât)
4. Lugaz mecmuaları (Mecmû''a-i elgâz)
5. Medhiye mecmuaları (Mecmû''a-i medâyah)
6. Şehrengîz mecmuaları
7. Farklı konularda yazılmış şiirleri içeren mecmualar

III) Nazire mecmuaları

IV) Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar

1. Aynı zümreye (tasavvufi oluşum, meslek grubu vb.) mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

³ Günay Kut, "Mecmua", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergâh Yay. 2011, s. 170.

a. Mevlevî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

b. Hurûfî-Bektâşî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

2. Aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş veya aynı milliyete mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

V) Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar.⁴

Mecmualar derleyen kişinin zevkine ve beğenisine göre oluşmuştur. Bunun yanında mecmua içerisinde Arapça ve Farsça metinlere rastlamak da mümkündür.

Anadolu sahasında ilk örneklerine XV. yüzyılın başlarında rastlanan XVI. yüzyıldan sonra sayı ve çeşitleri giderek artan mecmualar, Klasik Türk edebiyatının önemli kaynakları arasında yer almaktadır.⁵ Edebiyat tarihimize birçok katkı sağlayan mecmuaların ve özellikle şiir mecmularının önemini Fatih Köksal şu şekilde belirtmiştir:

- I) Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
- II) Bilinen şairlerin bilinmeyen / divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.
- III) Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
- IV) Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılabilir.
- V) Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşılabiliriz.
- VI) Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri yakalama imkânı vardır.

⁴ Mehmet Gürbüz, “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII-Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, (hızl. Hatice Aynur), Turkuaz Yayınları, İstanbul, 2012.

⁵ Ahmet Tanyıldız, “Şiir Mecmualarının Neşri Hakkında”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2012, C. 5, S. 21, s. 224.

- VII) Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.
- VIII) Mecmualar, -bir kısmı kendisi de şair olan- şiir sever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın / şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğeniyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.
- IX) Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdî temayüllerin de izini sürmek mümkündür.
- X) Mecmualar dışındaki eserlerin fevâid ve vikaye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kim konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalaradır.
- XI) Bütün bu maddeler beraberce değerlendirildiğinde dönemin müşterek zevk ve anlayışını ortaya koyması açısından önemlidir. (KÖKSAL, 2012: 417-421)

Mecmuaların bu kadar önemli olması onlar üzerine daha fazla çalışılmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda özelde şiir mecmualarının genelde ise bütün mecmuaların tasnifini hedefleyen Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP) çok önemli bir görevi üstlenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SÜLEYMANİYE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN 00010 ve 01377 NOLU ŞİİR MECMUALARININ TANITIMI

1.1. Mecmu'aların Genel Özellikleri

a. 01377 Numaralı Mecmua

Mecmualar, Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesindeki Yazma Bağışlar Bölümü 01377 numarada kayıtlıdır. Mecmuanın fiziksel özellikleri katalogda şu şekilde belirtilmiştir: 43 varaktır, 190x120 mm ebatında, Talik yazı stili ile siyah, yeşil, kırmızı (sürh), sarı mürekkepler kullanılarak yazılmıştır. Mecmuaya ait bilgileri kütüphanenin veri tabanı ve mecmuanın kendisinden elde etmekteyiz.

Mecmuayı kaleme alan müellif ve müstensih hakkında 13a numaralı sayfada bilgiler edinmekteyiz.

‘‘Türkçe münâcâtıñ tañrîri işbu târîhen bitdi:

12 Rebî‘ü’l-evvel 1349 8 Ağustos 1930 Yevmü’l-cum‘a. Vaqtü’l-‘aşr

Ketebetü’l- Faķır

(İstanbul-Heğbeli Ada)

Pîr Āzāde Muḥammed Burhāne’ d-dīn El-Belḥîzāde:

Muḥammed Mūsā El-Yemenî El-Yesāri El-Ḥüseynî El-Rümî Ğufrān Lehümā’’

Şiirlerin esas sahibi Burhaneddin-i Belhî’dir. Ancak bunları istinsah eden kişi oğlu Muhammed Musa’dır. Bu yazıya göre bu mecmuanın Türkçe kısımlarının yazımı 8 Ağustos 1930’da bitmiştir.

Her şiirin sonunda şiirlerin nerede yazıldığı kaydedilmiştir.

‘‘ 7 Zî’l-ḥicce 1335, Ḳartal- Raḥmānlar ‘‘ gibi.

Tarihler genel olarak 1910-1930 arasında olan bu mecmuada 13b numaralı sayfasında bir Farsça şiir ve onun Türkçesi verilir. Bu şiirden sonra ise tamamen Farsça şiirlere geçilir. Tüm rubailer Allah’a yakarışı konu edinir. Toplamda 131 rubainin 72’si Türkçe, 59’u Farsça’dır.

Burhaneddin adına bulunmuş daha birçok mecmua vardır:

- BELHÎ, Burhâneddîn, Farsça ve Türkçe Dîvân, Yazma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar nr. 1368.
- BELHÎ, Burhâneddîn, Farsça Dîvân (Birinci Defter), Yazma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar nr. 1379
- BELHÎ, Burhâneddîn, Farsça Dîvân (İkinci Defter), Yazma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar nr. 1378
- BELHÎ, Burhâneddîn, Türkçe Dîvân (Üçüncü Defter), Yazma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar nr. 1380.

Belhi'nin Hayatı Hakkında

Burhâneddîn-i Belhî, 1853 yılında ailesiyle birlikte Afganistan'ın Kunduz beldesinden göç ederek 1861 yılında İstanbul'a gelmiş ve hayatının geri kalanını burada geçirmiştir. Belhî, Osmanlı'nın son yüzyılında yaşamış ve devrinin önde gelen şairleri arasında yer almıştır. Hayatı boyunca yalnızca şiirle meşgul olan Belhî, geçimini de şiir yazarak temin etmiştir. Şiiri ruhun gıdası sayan şair, bulunduğu her meclisi şiirleriyle şenlendirmiştir. Sokakta karşılaştığı dostlarına hâl hatır sormak yerine şiir okuması sebebiyle “şâir-i seyyâr” lakabıyla anılmıştır. Ayrıca dönemin şairlerinden farklı olarak, kaleme aldığı her şiirin sonunda manzumede yer alan beyitlerin sayısına, şiirlerin yazılış tarihleri ve yerlerine dair açıklayıcı bilgiler vermiştir.⁶

Burhâneddîn-i Belhî, siyasi yönü ön planda olmasa da döneminin önemli şahsiyet ve devlet adamları ile görüşmüş olması ve mektuplaşması, dönem itibarıyla şahsiyetini ve edebî yönünü önemli kılmaktadır. Gelenekten farklı olarak manzumelerinin sonuna düştüğü kayıtlar, sokaklarıyla, köşkleryle İstanbul'un edebî mekânlarını günümüze taşımaktadır. Farsça Divan'ı incelendiğinde şiirlerine döneminin sosyal olaylarının, medrese kesimi ile tarikat çevreleri arasındaki fikir ayrılıklarının yansımaları da görülmektedir.

b. 00010 Numaralı Mecmua

Mecmualar, Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesindeki Nuri Arlasez Bölümü 00010 numarada kayıtlıdır. Mecmuanın fiziksel özellikleri katalogta şu şekilde belirtilmiştir:

⁶ Faizullah Qaderi, “Burhâneddîn-i Belhî'nin Mesnevi ve Kasidelerinde Zaman ve Mekân”, *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 2020, S. 5, s. 112-127.

Eser şiir mecmuası olarak kayıtlıdır. 39 varaktır. Eserin her bir sayfası iki sütun şeklindedir. İstisnalar olsa da genel olarak her bir sütunda 16 mısra olmakla birlikte bir sayfada toplam 32 mısra bulunmaktadır. 233x170 170x103 mm ölçülerindedir. Mecmuanın kapak deri kapak kısmı yoktur. İlk sayfası direkt olarak gözükür.

Ta'lik hattın kullanıldığı yazıda hareke kullanılmamıştır. Mecmuada siyah mürekkep kullanılmakla birlikte şiir başlıklarında ve derkenarlarda kırmızı mürekkep (sürh) tercih edilmiştir.

Şiirlerin mecmua içindeki diziliminde belirli bir sıra söz konusu değildir. Bir şairin birçok şiiri mecmuada yer alsa da bunlar art arda değildir. Şiir başlıkları genellikle şairin ismi veya mahlası olmuştur (1b, 3b). Ancak bazı başlıklarda'' Nefes-i İbrahim Baba, Gazel-i Selami Baba'' gibi nazım biçimi de belirtilmiştir. Şarkı, terci-i bent ve muhammes gibi tekrar eden beyitlere sahip olan nazım şekillerinde aynı beyitler "eyzan" şeklinde yer almıştır.

Mecmuanın Başlıca İmla Özellikleri

Noktalı ve noktasız harflerin yazımında hata vardır. Bag, tahmis gibi kelimelerde noktaların unutulduğunu görüyoruz. Aynı zamanda nazal n harfinin noktalarını göstermekte de bir istikrar yoktur.

Aynı kelimenin farklı imlalarını da görebiliyoruz, örneğin inle- kelimesi yazılırken nun kef olarak da yazılmış sadece kef harfi ile de yazılmış (10b, ilk sütun).

Bazı kelimeler yanlış yazılmış; örneğin dil 'yürek' kelimesi, organ olan dil manasında gibi okutucu ile yazılmış (11a, son mısra).

Mecmuaya genel olarak baktığımızda Alevi Bektaşî şiirlerinin çoğunlukta olduğunu görüyoruz (22). Mecmuada 94 adet şiir vardır. Çoğunluk olarak göze çarpan nazım şekli gazeldir. Tenkit ya da sosyal içerikli şiir hiç yoktur. Mecmua Kaygusuz Abdal ile başlayıp naat-ı Şerif örneği ile son bulur.

Mecmuayı tertip eden kişi hakkında mecmua içerisinde bir bilgi yer almamaktadır. Şiiri bulunan şairlere baktığımızda 16. yy'dan 19. yy.'a kadar şaire rastlamak mümkündür. Ancak 16. yüzyılın sonu ile 17. yüzyılın başında yaşayan şairler mecmuada ağırlıklı olarak verildiğinden mürettibin de muhtemelen bu yüzyıl aralığında yaşamış olabileceği kanaatindeyiz.

Çoğunluk olarak gazel şeklinin kullanıldığı tespit ettiğimiz mecmuadaki nazım şekilleri ve sayısı tabloda gösterilmiştir:

Nazım Şekilleri	Adedi
Gazel	42
Nutuk	6
Güfte	1
Nefes	4
Mersiyye	2
Muhammes	4
Tahmis	4
Kıta	3
Terci-i Bend	1
Muaşşer	1
Kaside	2
Selamname	2
Naat	1
Mani	2
Şathiye	1

Murabba	5
Semai	1
Müseddes	3

Tablo1: 00010 numaralı mecmuada bulunan nazım şekilleri ve sayıları.

Yukarıdaki tabloya göre gazel, nutuk, nefes ve murabba nazım şekillerinin çoğunlukta olduğunu görüyoruz.

Mecmuada şiiri bulunan şairlerin eser içindeki şiir adetleri şu şekildedir:

ŞAİR ADI	ŞİİR SAYISI
Abdullah Efendi	1
Amikî	1
Cafer	2
Cesârî	1
Cevrî	1
Cezbî	1
Dîvâne Birâder	1
Fasihî	1
Hamza-yı Abdal	2

Hâşimî	1
Hatayî	4
Hayretî	3
Hidâyet	1
Hüsâmeddin	1
İbrâhim Baba	1
Kanberî	1
Kaygusuz Sultan	3
Kerâmî	1
Kerîmî	1
Lâ-mekânî	2
Makâmî	2
Muhtârî	1
Mukîmî	1
Nazmî	1
Nebâtî	1
Nesîmî	1

Nevres	1
Nuri-i Abdal	9
Peykerî	1
Pir Sultan	6
Sa' dî	1
Safî	1
Seher-i Abdal	3
Selâmi Baba	1
Sıdkî	4
Sinân-ı Ümmi	3
Sultân Murâd	1
Süheylî	1
Şâhî	2
Şem'î	2
Şemsî	1
Şerif	5

Şûrî	1
‘Ubeydî	1
Usûlî	4
Vahdetî	1
Virânî	1
Visâlî	1
Vuslâtî	3
Vucudî	1
Yahya	1
Yemini Baba	1

Tablo 2: 00010 numaralı mecmuada bulunan şairler ve şiir adetleri.

Yukarıdaki tabloya göre en çok şiiri olan şair Nuri Abdal’dır.

1.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri⁷

Amîkî: Amîkî mahlaslı şaire tezkirelerde yer verilmemiştir. Dolayısıyla onun asıl adı ve yaşadığı dönem hakkında elimizde net bir bilgi yoktur. Şairin mahlasını Amîk ovası ve çevresi yerleşim birimine nispetle seçmiş olduğu düşünülebilir. Amîkî mahlasının geçtiği tespit edilen eser sayısı üçtür. Bunlardan biri Kâsımî’ye diğeri Ubûdî’ye ait iki mecmuada yer alan aynı gazeldir. *Kâsımî Mecmû’ası*, kendisi de şair olan Kâsımî tarafından 1034/1625 tarihinde kaleme alındığına göre Amîkî’nin en erken 16. yüzyıl en geç 17. yüzyılın ilk yarısında şiirler yazdığı

⁷Bu biyografiler yazılarken çok meşhur olan şairlerin hayatları yazılmamıştır. Örneğin: Pir Sultan, Kaygusuz Abdal vs.

söylenbilir. Şair hakkında en önemli bilgi ise Hisâlî'nin *Metâliü'n-Nezâir*'inde geçmektedir. Amîkî mahlaslı dokuz matlân⁸bulunduğu eserdeki altı matlada şairden “şeyh” olarak bahsedilmektedir. Dolayısıyla diğer üç matlân başka bir Amîkî'ye ait olma ihtimali de mevcuttur. Hisâlî'nin ondan “şeyh” diye söz etmesi şairin tasavvufi ilgisine işaret etmektedir. Nitekim şu matlânda mutasavvıfane bir ifade görülmektedir: “Şâdmân idüm cihân içre yoğ iken gam henûz / Var idi bir âlemüm halk olmadın âlem henüz”.⁹Aynı şekilde “Dünyâya meyl iden bu cihân-ı harâbda / Bir teşnedür ki kaldı hayâl-i serâbda” (Kalyon 2011: 850) beytinde de Şeyh Amîkî'nin bir tarikat şeyhi edasıyla nasihat ettiği görülmektedir. Bahse konu iki mecmuada da onun “ruh, ezel-ebed” konularından söz ettiği aynı gazelinin yer almasına bakılırsa bu manzume muhtemelen en beğenilen şiiridir. Bugün için Amîkî'nin belirlenebilen şiirleri bir gazel ve hepsi aynı Amîkî'ye aitse dokuz matladan ibarettir.

Abdullah Efendi: 1074/1663-64 yılında İstanbul'da doğdu. Meşhur hattatlardan Ağakapılı İsmail Efendi'nin oğludur. Öğrenimini tamamladıktan sonra Şeyhülislam Seyyid Feyzullah Efendi'nin kâtiplik hizmetinde bulunan Abdullah Efendi, bu sayede müderris oldu. Sinan Paşa Medresesi'nde müderrislik yaparken 1134/1721-22 yılının Berat gecesini altmışlı yaşlarda vefat etti. “Kâtib-i me'vâ-yı cennet oldu Abdullah ebed” mısraı ölümüne tarih düşürülmüştür. Ölüm tarihi Sicill-i Osmânî'de 22 Şaban 1134 (7 Haziran 1722) olarak kayıtlıdır.¹⁰

Hüsn-i hattın sülüs ve nesih çeşitlerini babasından meşk eden Abdullah Efendi, daha sonra Mirahur Camii eski imamlarından Abdullah Efendi'den hat meşk etti. Bu sayede hocası gibi kendisi de Hattat Hâfız Osman Efendi'nin açtığı vadiye meyletti. Aynı zamanda şair, münşi ve musikişinas biri olarak tanınan Abdullah Efendi'nin herhangi bir eserinin olup olmadığı hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır.

⁸ Abuzer Kalyon, “*Peştelî Hisâlî, Metâli'ü'n-Nezâ'ir (II. cilt) İnceleme-Metin.*”, (Basılmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2011.

⁹ Bilge Kaya, “*Hisâlî, Hayatı - Eserleri ve Metâli'n-Nezâ'ir Adlı Eserinin Birinci Cildi: İnceleme - Metin.*”, (Basılmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2003.

¹⁰ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî (Yâhud Tezkire-i Meşâhir-i Osmânî)*, (hzl. Nuri Akbayar), C. 1, KB-Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1998, s. 75.

Ca'fer: Tekirdağ'da doğdu. Doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Cafer'dir. Tekirdağ'da Mehmed Paşa Câmii'nde müezzinlik yaptığı için Müezzin Ca'fer Efendi olarak tanındı. 1149/1736-1737 yılında vefat etti. Mezarı Tekirdağ'dadır.

Eserlerine dair bir bilgi bulunmamaktadır. *Fâtîn Tezkiresi*¹¹'nde bir gazeli bulunmaktadır.

Cesârî: Asıl adı Hasan'dır. Bugün Moldova sınırları içinde olan Bender'de doğmuştur. *Dîvân*'ındaki bir şiirinde, vatanının işgali dolayısıyla Bender'den ayrıldığını söylemektedir. Buna göre Bender, 1870 ve 1879 yıllarında iki defa Rus işgaline uğramıştır. Şairin Bender'den genç yaşlarda ayrıldığı düşünülürse 1850-1860 yılları arasında doğduğunu söylemek mümkündür. Şairin eğitim hayatı hakkında kaynaklarda bir bilgiye rastlanılmamışsa da *Dîvân*'ında bu konuda bazı ipuçları bulunmaktadır. Cesârî, *Dîvân*'ında Sâdî'nin *Bostân* ve *Gülistân*'ı ile Firdevsî'nin *Şehnâme*'sini okuduğunu söylemektedir. Bu bilgi, şairin Farsça eğitimi aldığını göstermektedir. Genel olarak *Dîvân*'ına bakıldığında din, tasavvuf ve musiki konusunda malumat sahibi bir şair olduğu da anlaşılmaktadır. Cesârî, genç yaşında *Kur'ân*'ı ezberlemiş, bir ara müezzinlik yapmış, sonra Yeniçeri kâtipliğinde bulunmuştur. ¹²Şair, *Dîvân*'ındaki bazı manzumelerinde hangi görevlerde bulunduğunu açıkça ifade etmektedir. Buna göre Bender'deki Bayraklı Câmî'sinde bir süre müezzinlik ve imamlık, ardından Bender'deki bir çay-hânedede kâtiblik yapmıştır.¹³Yine manzumelerinden 1770 veya 1789'daki Osmanlı-Rus Harbi'nde Yeniçeri Ocağında kâtiplik yaptığı da anlaşılmaktadır. Şiirlerinde devamlı olarak rakiplerine meydan okuyan Cesârî'nin, *Dîvân*'ındaki bir şiirinden "Güreşçi Tekkesi"ne mensup olduğunu ve güreşlere çıktığını da öğrenmekteyiz (Akkuş 2010: 887, 927). *Dîvân*'ının başındaki "Beyân-ı Sebeb-i Te'lîf-i Dîvân" başlıklı mesnevi sayesinde şairin hayatı hakkında önemli bazı bilgilere ulaşılmaktadır. Buna göre Cesârî, on bir yaşında iken aşka düşmüştür. Rüyasında bir güzelin elinden bade içerek âşık olmuş, mahlasını da bu güzel ona vermiştir. Bu esnada Bender'in işgali yüzünden vatanından ayrılmak zorunda kalmış, Edirne'ye gitmiştir. Burada iken şair Dehrî ile dost olmuştur. Bir süre sonra Edirne'den ayrılarak İstanbul'a gelen Cesârî, Yenikapı'daki sıra kahvelerinde diğer kalem şairleriyle uzun süre hasbihal etmiş, oradaki şairlerle atışarak onlara nazireler söylemiştir. Bu sırada çocukluğunda rüyasında gördüğü kızla karşılaşmış

¹¹ Fatîn Davud, *Hâtîmetü'l- Eş'âr (Fatîn Tezkiresi)*, (hzl. Ömer Çiftçi), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları (ekitap), Ankara, s. 86-87.

¹² İsmail Özmen, *Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, C. IV, KBY, Ankara, 1998.

¹³ Yasemin Akkuş, *Benderli Cesârî'nin Dîvânı ve Dîvânçesi*, (Basılmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2010.

ve onun tavsiyesi üzerine müretteb bir *Dîvân* yazmaya karar vermiştir (Akkuş 2010: 319-336). Şairin bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır.

Cevrî: Eserlerinde Cevrî mahlasını kullanan şairin asıl adı İbrahim'dir. Ailesi hakkında kesin bir bilgimiz yoktur. Cevrî, istinsah ettiği nüshalarda ismini çoğunlukla Farsça bir ibareyle verir, asıl adı olan İbrahîm'i ve baba adını söylemek yerine mahlası olan "Cevrî"yi kullanmıştır. Mevlevî olan Cevrî'nin kaynaklarda iyi bir tahsil gördüğüne dair bilgiler vardır. Özellikle Na'îmâ Tarihi'nde¹⁴ Cevrî için ayrı bir başlık açılmış, ayrıca devlet adamlarıyla ilgili bilgiler verilirken de Cevrî'den bahsedilmiştir. Bazı kaynaklarda Divan-ı Hümayun kâtiplerinden olduğu, sonrasında hattatlık yaptığı belirtilirken bazı kaynaklarda ise sadece hattatlık yaptığı söylenir. Cevrî, 1065/1654'te İstanbul'da vefat eder. Başta divan¹⁵ olmak üzere birçok eser kaleme almıştır.

Cezbî: Adı Ahmed Cezbî Bey'dir. Siyavuş Paşa soyundan, Bolulu Şeyh Himmet Paşa-zâde torunlarından. Nakşibendî ve Bayramî tarikatlerine bağlıydı. 1240/1829 yılında vefat etti ve Aksaray civarında Taşkasap'taki Nakşibendî tekkesi haziresine defnolundu.

Eserleri şunlardır:

1. *Dîvân*: 1 münacat, 14 na't, dört halifeye Haz. Hasan ve Hüseyin'e medhiyeler, Mısır'ın fethine kaside, 38 gazelin yer aldığı 383 beyitlik bir *Dîvân*'dır. Nüshası TSMK Hazine Nr. 1089'dadır.

2. *Aşkyye*: Küçük bir mesnevidir.

Şiirlerinde kafiye vezin ve hatta dil yanlışları olduğu için güçlü bir şair, iyi bir nazım sayılmadı.

Fasîhî: Yaptığımız araştırmalarda birkaç tane Fasîhî mahlasını kullanan şair tespit ettik. Bu şairlerin çalışılmış olan divanlarını da inceledik. Araştırmamıza konu olan mecmuada yer alan Fasîh Abdal'ın şiirinden Hz. Hüseyin'e ve Ehli Beyt'e olan muhabbetini anlayabiliyoruz. Fakat Bektaşî kökenli bir Fasîhî'ye rast gelmedik. Dolayısıyla hakkında bir bilgimiz yoktur.

¹⁴ *Naimâ Mustafa Efendi: Târih-i Na'îmâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Huâsati ahhârî'lhâfikayn)*, (hızl. Mehmet İpşirli), C. 4, TTK Yayınları, Ankara, 2007.

¹⁵ Haluk Aydın, *Cevrî Divanı'nın Tahlili*, (Basılmamış Doktora Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir, 2010.

Haşimî: Asıl adı Osman olan Haşimî, Sivas'ta H.962/ M.1543 yılında dünyaya gelmiştir. Haşimî'nin anne ve babasının kimler olduğu bilinmiyorsa da Şeyh Gazanfer'in kızıyla evlendiği, Amasya'da eğitime başladığı, çok genç yaşta İstanbul'a geldiği ve Fatih medreselerinde eğitimine devam ettiği bilinmektedir. Hamisi Şeyh Alaeddin'dir ve ondan feyz almıştır. Tekkelerde şeyhlik yapmıştır, bunun dışında meslek hayatı hakkında bilgi mevcut değildir. Haşimî, Fatih medreselerinde tahsiline devam ederken bir gece rüyasında Hz. Ali'yi atına binmiş ve elinde Zülfikâr olduğu halde görmüş, Hz. Ali kendisine “Oğlu, beni görmek istersen Vize'ye gel, orada beni bulursun.” demiştir. Haşimî, uyanınca gördüğü rüya üzerine epeyce düşünmüş, nihayet Vize'ye gitmeye karar vererek hazırlığını tamamlamış ve yola çıkmıştır. Vize'ye varışı güneşin doğuş vaktine tesadüf etmiş, o sırada güneşin doğuşunu izlemekte olan bir süvari zata rastlamıştır. Bu zat, Haşimî'ye “Oğul Ali'yi istersen işte Ali benim, bindiğim at da Döldül'dür” demiştir. O vakit Haşimî'nin rüyasını hatırlayarak “Güzel ama efendim onun elinde Zülfikâr'ı vardı” demesi üzerine, o zat belindeki kemerde asılı duran tesbihi çekmiş, tesbih Zülfikâr şeklinde görününce Haşimî yere düşüp bayılmış ve ayılınca o zatın hizmetini kabul etmiştir. Bu zat, bir rivayete göre Vizeli Şeyh Alâeddin, başka bir rivayete göre de onun halefi Şeyh Gazanfer'dir. Haşimî, uzunca bir müddet Vize'de kalarak Şey Alâeddin'den feyiz almış, şeyh vefat edince de halefi Gazanfer'in teşviki ile İstanbul'a gelmiş, Kasımpaşa'daki Haşimî Dergâhı'nı kurdurarak burada halkı uyandırmaya çalışmıştır. Bir süre sonra tarikat yolundan ayrılıp İsmail Maşukî'nin yolunda gitti dedikoduları artınca bir cezaya çarptırılmaktan korkan Haşimî, Halveti şeyhlerinden Nureddin-zade Mustafa Muslihiddin Efendi'ye sığınmış ve bir süre onun yanında kalmıştır. Burada gösterdiği bir kerametten sonra Nureddin-zade “Senin artık bize ihtiyacın kalmadı, iki aslan bir postta olmaz, var kendi postuna sahip ol” demiştir. Bu hadiseden sonra Haşimî, Şeyh Nureddin-zade'nin yanında kalmayarak Kasımpaşa'da yaptırmış olduğu tekkeye dönmüştür. H.1013/ M.1594 yılında vefat eden Haşimî'nin türbesi Kasımpaşa'daki Haşimî Tekkesi'ndedir.¹⁶

İbrahim Baba: İbrahim Baba, 19. yüzyılda yaşamış, Bektaşî şairlerindedir. Sadeddin Nüzhet Ergun bu şaire ait şu bilgileri vermektedir: “Sütlüce Bektaşî tekyesi şeyhi Münir Baba'nın dervişlerindedir. Hacı Bektaş tekyesi postuna oturan Feyzullah Dede'den icazet almıştır. Ölümü yaklaşık 1911'dir.

¹⁶Halit Bayrı, “Haşimî”. *Türk Folklor Araştırmaları*, S: 161 (7): 2927-2928, 1969.

Kanberî: 16. asrın önemli ve bilinen Bektaşîlerinden biridir. Nerede doğduğu ve vefat ettiği hakkında bir bilgi yoktur. Kanber Abdal ya da Kanberî mahlaslarını kullanmıştır. Kendisinden bir asır önce yaşamış başka bir şair Kanber ile karıştırılmamalıdır. Zira o vahdet-i vücut görüşünü benimsemiş bir sûfidir. Kanber Abdal ise Bâtinîliği benimsemiş, Hz. Peygamber'in Miraç'ta Hz. Ali ile görüştüğünü hatta Allah'ın yeryüzünde Hz. Ali suretinde tecelli ettiğine inanmıştır.¹⁷ Hem hece ile hem de aruz ile şiirler yazabilen şairin Bektaşî cönk ve mecmualarda epeyce şiirlerine rastlanır.¹⁸

Kerîmî: Bursalıdır. Kaynaklarda, “ilim ehli” ve “müderriş” olduğu dışında hayatına ilişkin fazla bir bilgi yoktur. Vakur, anlayışlı, zarif ve nazik mizaçlı biridir. Hakkında bu bilgilerin verildiği şair, eğer İrşâd adlı mevlidin sahibi Kerîmî ise, eserin bazı nüshalarının zahriyesindeki “Abdülkerîm”¹⁹onun asıl ismi olmalıdır. Sehî Bey'in²⁰, Heşt Behişt'teki ifadelerinden şairin “olgun” bir yaşta olduğu sonucu çıkarılmakta, ancak tezkirenin telif tarihi 1538'de hayatta olup olmadığı anlaşılamamaktadır. Latîfî Tezkiresi'nin tamamlandığı 1546'da ise Kerîmî'nin artık yaşamadığı açıktır.²¹ Hasibe Mazioğlu²², DTCF Kütüphanesi, İsmail Saib No. 4574'te kayıtlı İrşâd adlı mevlidin, bu tezkirelerdeki Kerîmî'ye ait olması gerektiğini belirtmektedir. Mazioğlu, İrşâd'ın istinsah tarihiyle (863/1458), Latîfî Tezkiresi'ndeki Kerîmî'nin hayatta olmadığına dair bilginin tarih bakımından uyuşmasının ve şairin Bursalı olmasının konuyla ilgili düşüncesini güçlendirdiği üzerinde durmaktadır. Bu noktada 15. ve 16. asırlarda yaşamış Kerîmî mahlaslı başka şairlerin olma ihtimalinin de bulunduğunu, ancak eldeki bilgilerin, konuyu kesin bir sonuca ulaştırmak için yeterli olmadığını vurgulamak gerekir. Dolayısıyla aynı dönemde yaşamış başka bir Kerîmî'nin bilinmemesi de göz önünde tutularak İrşâd'ı, tezkirelerde sözü edilen Kerîmî'nin çok gençken yazdığı ve şairin uzunca bir ömür sürdüğü söylenebilir.

Kerîmî'nin elimizdeki tek eseri İrşâd isimli mevlididir. Bu eser, Süleymân Çelebi'nin Vesîletü'n-Necât'ından sonra bilinen en eski mevlid metinlerinden biridir.

¹⁷ Saadettin N. Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, (hızl.) A. Asude Soysal Doğan, Çolpan Yayınları, Ankara, 2017

¹⁸ Turgut Koca, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, İstanbul Maarif Kütüphanesi ve Matbaası, İstanbul, 1990.

¹⁹ Üzeyir Aslan, “Fetihten Sonra Yazılmış Türkçe İlk Mevlid-i Manevî: Kerîmî'nin İrşâd'ı”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 2009, S. 2, s. 19-80.

²⁰ Mustafa İsen, *Sehî Bey Tezkiresi Heşt Behişt*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1988.

²¹ Rıdvan Canım, *Latîfî, Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsiratü'n-Nuzamâ*, AKM Yayınları, Ankara, 2000.

²² Hasibe Mazioğlu, “Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler”. *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, 1974, S. 6 (1): 31-62.

Aruzun mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün kalıbıyla kaleme alınmıştır. 5 nüshasının karşılaştırılmasıyla hazırlanan metne göre 558 beyittir.²³

Lâ-mekânî: Asıl ismi Hüseyin'dir. 16.yy'ın sonu 17.yy'ın başlarında yaşadığı düşünülmektedir. Rumeli'de dünyaya gelmiştir. Evliya Çelebi, Lâmekânî ile görüşüğünü ve onun Peşteli (Budapeşte) olduğunu zikreder. İstanbul'da vefat etmiştir. Davutpaşa'da Şah Sultan Camii haziresinde metfundur. Melâmî şeyhi Pir Hasan Kabâdûz'a intisap etmiştir. Eserleri: Divan, Vahdetnâme ve Mektuplar.²⁴

Makamî: 16. yüzyılda Serez'de doğdu. Eğitimini tamamladıktan sonra yeteneğinden dolayı sarayda görevlendirildi. Hazinesinden maaş bağlanarak hatiplik görevinden vazgeçirildi. Sarayda Sultân Ahmed'e imam oldu. Bu vesileyle sarayın iç oğlanlarına hoca olup onlara ders verdi. İbrahim Paşa ve İskender Çelebi'nin çocuklarına Kuran-ı Kerim ve musiki öğretti. Yavuz Sultân Selim'in doğu seferine katıldı ve bu sefer sırasında öldü. Makamlar konusundaki eşsiz bilgisiyle tanındı. Pekçok eser besteledi. Makamî mahlasını alışı da musikiye olan ilgisiyledir.²⁵

Muhtaârî: Bursa'da doğdu. Asıl adı Mehmed'dir. Bursalı Muhtar Efendi'nin kızkardeşinin oğludur. Öğrenimini tamamladıktan sonra mülâzım, müderris ve Bosna'da kadı oldu. 1090/1679-80 yılında vefat etti. Bursa'da Pınarbaşı'nda medfundur. Acem-zâde olarak tanındı. Şairliğinin yanı sıra kâtiplikte de maharetli biriydi. Kaimî Dîvânı'nda kendisinden övgüyle bahsedilir.²⁶

Mukîmî: Herat'ta dünyaya gelmiştir. Çağatay Türkçesi'nin dil özelliklerini yansıtır. Mutasavvıf ve derviş mizaçlı biridir.²⁷ Taradığımız Alevî-Bektaşî şairleri antolojilerinde böyle bir şaire rastlamadık.

Nazmî: Hayatı hakkında kaynaklardan ayrıntılı bilgi elde edemediğimiz Nazmî'nin Çaldıran seferine katılışı söz konusu olduğundan, doğumunun 15. yüzyılın son çeyreğinde gerçekleştiği düşünülebilir. Tezkirelerde, *Nazmî Mehmed Çelebi*, *Mehemmed*, *Nazmî*, *Nazmî Beg*, *Nazmî Nizâmeddîn*, *Nazmî Mehmed Beg*, *Nazmî Nizâmî Çelebi* şeklinde mahlasına yer verilmiştir. Şair de birkaç şiirinde mahlasının Nazmî asıl

²³ A. Üzeyir, "Fetihten Sonra Yazılmış Türkçe İlk Mevlid-i Manevî: Kerîmî'nin İrşâdı."

²⁴ H. İbrahim Tuğluk, *Lâmekânî Şeyh Hüseyin Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkitli Metni*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.

²⁵ M. İsen, *Sehî Bey*.

²⁶ *Tezkiretü'ş-Şuara - Sâlim Efendi*, (hızl. Adnan İnce), AKM Yayınları, Ankara, 2005.

²⁷ Haluk İpekten, M. İsen, R. Toparlı, N. Okçu, T. Karabey, *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988.

adının da Muhammed olduğunu belirtmiştir. Nazmî'den bahseden kaynaklar Edirneli olduğunu söyler. Ailesinin kuloğullarından olduğunu şairden bahseden tezkirelerden ve Dîvân'ında yer alan *Arz-ı Hâl Be-Pâdişâh* adlı mesneviden öğreniyoruz. Bu mesneviden Edirneli Nazmî'nin, ilk önce *yeniçeri* olduğu ve Yavuz Sultan Selim ile İran ve Mısır seferlerine katıldığını, daha sonra Kanûnî Sultan Süleyman zamanında da sipahi olarak savaflara iştirak ettiğini, ayrıca *ahkâm kâtipliği* yaptığını, seferlerde bir hayli sıkıntı çektiğini Âşık Çelebi Tezkiresi'nde²⁸ bahsedildiği üzere *leng ü lûk (topal)* olduğunu bu sebeple *silah-dârlara ser-bölük* olarak terfi ettirildiği belirtilmektedir.

Şairden bahseden tezkirelerde Nazmî'nin eğitimine ilişkin bir bilgi verilmeksizin şiir ve aruz dışında diğer ilimlere de vukufiyetinin olduğu belirtilmektedir. Nazmî de Divan'ında çeşitli alanlarda vukufiyetinin bulunmasına rağmen devlette kendisine layık bir göreve gelemediğinden şikâyet eder ve bir mansıp talebinde bulunur. Ancak bir görev alamadığından geçim derdi ile sipahilik görevini yürütmekte mecbur olur. Yine Dîvân'ında sipahilik mesleği üzerine bir murabba söyler. Şiir, dönemin sipahi kolunun yaşadığı durumu ortaya koyması açısından önemli bir belgedir.

Nazmî'nin ölüm tarihi, kaynaklarda 955-1548/1549, 962-1554/1555, 966-1558/1559, 970-1562/1563 şeklindedir. Kaynaklardaki bu farklılık, şairin ölüm tarihinin kesin olarak belirlenmesini engellemektedir. Ancak Fatih Köksal tarafından gün yüzüne çıkarılıp üslup ve yazı özellikleri ile de şairin diğer eserlerine büyük benzerlikler gösterdiğinden, Edirneli Nazmî'ye ait olduğu düşünülen *Tevârih-i Antakiyye* adlı eserde; düşünülen tarihlerden hareketle 993-1585/86 şairin ölüm tarihinin 993/1585'ten sonra olduğu ifade edilebilir.

Nazmî, Türk edebiyatının üretken şairlerinden biridir.

Nebâtî: Nebâtî, 16. yüzyılda yaşamış Kızılbaş bir şairdir. Çaldıran Seferi'nde esir edilerek, on beş yıl Engürus (Sırbistan)'de tutsaklık hayatı geçirmiştir. Esaretten sonra Niğbolu'ya gitmiş, orada iskele kâtipliği yapmıştır. Âşık Çelebi onun hakkında; "Nebâtî'nin divanını ve düz yazı eserlerini incelediğini, özellikle (Eşeddü belâ alel-enbiya: Büyük belâlar, Peygamberlere ayrılmıştır.) sırrıyla birçok şiirler yazıp tutsaklığını

²⁸ *Âşık Çelebi, Meşâ'irü's-Şu'arâ (İnceleme-Metin)*, (hızl. Filiz Kılıç), İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 2010.

dile getirmiştir.” der.²⁹ Âşık Çelebi ayrıca onun için “Akçe koyunlu’dan bir kimse imiş” diyor. Şah İsmail mensuplarından bulunduğunu da “Kelimâtından tasavvufa çalışmış sofi, belki Hurufî olmak fehmolunur. Eğerçi, eş’arı ilahi günedir, ammâ Şâhî günedir.” cümleleriyle anlatmak istiyor. Âşık Çelebi, Nebatî’nin âşıkane ve hâkimane mahiyette bazı manzumelerine tesadüf ettiğini, fakat kızılbaşlığı terennüm eden şiirlerine henüz rastlamadığını belirtir.³⁰ Ayrıca Gûbârî, “Vasf-ı Hüdâî Resul ve Cem’i Şuarâ-yı Gubârî” adlı şiirinde Nebâtî adlı bir şairin adına yer vermektedir (51.dörtlük). Kaynaklarda, ölüm tarihi konusunda net bir bilgi olamayan şairin 930/ 1523 yılında hayatta olduğu belirtilir.³¹

Mutasavvıf bir şair olan Nebâtî’nin bir divanı, manzum-mensur destanları ve esaret hayatını anlattığı manzum bir eseri olduğu *Meşâ’irü’ş-şu’arâ*’da belirtilmektedir.³²

Nesîmî: Asıl ismi İmâdüddin’dir. Şeyh İmâdüddin Seyyid Nesîmî olarak tanınır. Türk edebiyatının özellikle de tekke-tasavvuf edebiyatının en meşhur şahsiyetlerinden biridir. Hayatına dair çok fazla ve birbirinden farklı rivayetler vardır. Nerede ve ne zaman doğduğu tam olarak bilinmemektedir. Kaynaklarda Tebriz, Şirvan, Şiraz ve Bağdat’ta doğduğu zikredilmektedir. Ailesi hakkında da seyyid olmaları haricinde bir bilgi yoktur. İyi bir eğitim almış olan Seyyid Nesîmî, Hurufî piri Fazlullah’tan çok etkilenmiş ve Hurufîliği benimsemiştir. Nesîmî, Hurufîliği yaymak amacıyla bugünkü Azerbaycan, İran, Irak ve Suriye topraklarını gezmiştir. Anadolu’ya gelip gelmediğine dair net bir bilgi yoktur. Son durağı Halep olmuştur ve burada öldürülmüştür. Ölümü hakkında da çok fazla rivayet vardır. Nesîmî’nin çağdaşı Askalânî onun ölümü hakkında bazı net bilgiler vermektedir. Buna göre Nesîmî, özellikle Halep’te yaşayan Türkmenler içinde geniş bir hayran kitlesine sahip olması ve Hurufî söylemlerinin İslam’ın inanç akidelerine uymaması nedeniyle Memluk Devleti zamanında Halep’te boynu vurularak ve derisi yüzülerek idam edilmiştir. Eserleri şunlardır: Türkçe divan, Farsça divan ve Mukaddimetü’l Hakâyık.³³

Nevres: Asıl adı Abdürrazzâk’tır. 19. yüzyıl şairi Osman Nevres’ten ayırt edilebilmesi için Nevres-i Kadîm şeklinde anılageldi. Kerkük’te doğdu. Doğum tarihi, tahsilini nerede yaptığı ve kimlerden ders aldığı bilinmemektedir. Eserlerinden mükemmel bir tahsil gördüğü, Arapça ve Farsçayı iyi bir şekilde bildiği anlaşılmaktadır.

²⁹ T. Koca, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*.

³⁰ Sadettin Nüzhet Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, C. 1, Kenan Matbaası, İstanbul, 1944.

³¹ Nail Tuman, *Tuhfe-i Nâilî*, (hızl. Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı), Bizim Büro Yayınları, Ankara, 2001.

³² F. Kılıç, *Âşık Çelebi, Meşâirü’ş-Şuarâ*.

³³ *Nesîmî Dîvânı*, (hızl. Hüseyin Ayan), Akçağ Yayınları, Ankara, 1990, s. 11-43.

Müstakîm-zâde Süleyman Sadeddîn, Mehmed Es'ad, Seyyid Mehmed Hâkim gibi müelliflerin verdiği bilgilere, bilhassa kendi eserlerinden çıkarılan verilere göre, memuriyet hayatına Hekimoğlu Ali Paşa'nın Tebriz cephesi seraskerliği sırasında (Zilkade 1138 / Temmuz 1726) resmî mektupları kaleme almak vazifesine tekabül eden "hidmet-i kitâbîlik" görevi ile adım attı. 15 Zilkade 1144/10 Mayıs 1732'de sadrazam olarak İstanbul'a gelen Hekimoğlu Ali Paşa ile birlikte İstanbul'a gelerek onun kurduğu kütüphaneye hafız-ı kütüp tayin edildi. Sadrazama yakınlığı, ilmî ve edebî kudreti ile İstanbul'da kendisine iyi bir çevre edildi. Muhtemelen 1147/1734 yılında Sahn Medresesine müderris oldu.³⁴ Bundan sonra yer yer azledilmekle birlikte kadılık yaptı. 1762'de Bursa'ya sürgün edildi. Bursa'a varışından bir hafta sonra orada vefat etti.

Nûrî-i Abdal: Yaptığımız araştırmalarda Nûrî mahlasını kullanan birçok şair tespit ettik. Bunlardan hangisinin mecmuamızda yer alan şair olduğunu tam anlamıyla belirleyemedik. Fakat 16. Asırda yaşamış Nuri-i Belgradi'nin olabileceği kanaatindeyiz. Latifi şairden bahsederken ‘’abdal-meşrep kimesne idi.’’ der.

Seher Abdal: 16. asır Bektaşîlerindedir. Hayatı hakkında detaylı bir bilgi yoktur. Bâkî'nin hayatı hakkında yazılan bir mecmuada şiirlerine yer verilmiştir. Dolayısıyla 16.yy'da yaşadığı kesindir. Bazı kaynaklarda da Battal Gazi'yi kendine pir edinmiş bir Rum abdalı olduğu zikredilmektedir. Bu yüzden Eskişehir dolaylarında yaşadığı tahmin edilmektedir.³⁵

Selâmî Baba: Asıl adı Mustafa Selami'dir. İzmir'de dünyaya gelmiştir. Nakşibendî şeyhi ve son dönem divan şairlerinden biridir. Babası Nakşî meşâyihından İsmail Şerhî Efendi'dir (Kayya, 2001: 2). İlim tahsil etmek ve tasavvufta ilerlemek maksadıyla Buhara'ya kadar gitmiştir. Daha sonra İstanbul'a dönmüş ve Eyüp Sultan'da Baba Haydar Mahallesi'ndeki dergâhta irşat vazifesini sürdürmüştür. Burada vefat etmiş ve tekkenin haziresine defnedilmiştir. Divan, Mevlid-i Şerif ve Şerh-i Âşık Yunus eserleri vardır.

Sıdkî: Mehmed Sıdkî hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgi yoktur. Ancak, *Dîvân*'ında yer alan tarih manzumelerinden ve yaşını zikrettiği bir beyitten hareketle 1750'li yıllarda dünyaya geldiği anlaşılmaktadır. *Dîvân*'ındaki tarihlerden hareketle, Üsküdar, Erzurum, Bitlis ve Konya'da bulunduğu söylenebilir. Bir

³⁴<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevresi-kadim-abdurrazzak>

³⁵S. N. Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*.

şairinde, “Nice büldânı dolandık eyledik terk-i diyâr” diyen Sıdkî, çok gezen bir şairdir. Eserinden iyi bir medrese tahsili gördüğü ve tasavvufî konulara vâkıf olduğu anlaşılmaktadır. Nakşibendî şeyhlerinden Hacı Mahmud Efendi ve Erzurumlu İbrahim Hakkı ile olan alakası ve Şeyh Hacı Mahmud Efendi ve başka bir Nakşî şeyhine nazire yazması, onun Nakşibendî olduğunu veya bir dönem bu tarikat ile işigal ettiğini düşündürmekle birlikte; “Biz Mevlevî bendesiyüz şiddetledür tevâhidimiz”, “Hakikat pîrimiz ol Gavs-ı A ‘zam Mevlevîdür hem” şeklindeki mısralarından Mevlevîlik tarikatına bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Sıdkî'nin bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır. *Dîvân*, klasik divan tertibine uymamaktadır.³⁶

Süheylî: Süheylî'nin asıl adı Ahmed'tir. Süheyl, güney yarım kürede bulunan parlak bir yıldızdır. Aslen Şamlı olan sanatçı, kendisini doğunun parlak yıldızı gibi gördüğü için Süheylî mahlasını seçmiş olmalıdır. Süheylî'nin yaşadığı döneme ışık tutan kaynaklarda, şairin hayatı hakkında yetersiz ve kimi yanlış bilgiler bulunmaktadır. Tezkirelerde ve benzer biyografik eserlerde hayatına dair doğru bilgiler, onun Hemdem Kethudâ'nın oğlu, Mısır'da divan katibi ve Şam asıllı olduğu ile sınırlıdır. Ansiklopedi ve kataloglardaki bilgiler ise eserlerinden derlendiği için eksik olmakla birlikte bazı doğru bilgileri içermektedir Fezâil-i Şam adlı eserinden, şairin Şam'da doğmuş ve büyümüş olduğu, öğrenim sürecini büyük ölçüde burada tamamladığı öğrenilmektedir. *Dîvân*'da da birkaç yerde ayrıldığı vatanına, Şam'a olan özlemini dile getirmektedir. Hakkında bilgi veren kaynaklardan ve kendi eserlerinden Süheylî'nin doğum tarihi ile ilgili bir bilgiye rastlanmaz. Şiirlerinden, Şam'da doğmuş olmakla birlikte özellikle şair kimliği ile İstanbul'da yetişip şöhret bulduğu öğrenilmektedir. Babası Hemdem Kethudâ'dır. Hemdem Kethudâ'nın Şam'dan ne zaman ayrılıp hangi görevle İstanbul'a gittiğini bilinmez. Şam'da doğup eğitiminin önemli kısmını burada tamamlamış olan Süheylî, ailesiyle İstanbul'a büyük olasılıkla babasının devlet memuriyeti sebebiyle taşınmıştır. Babasının yönlendirmesi ile çocuk yaştan itibaren Şam'da çağının temel bilgilerini görmüş, öğrenmeye hevesli bir genç olarak İstanbul'a gelmiştir. Hâtemî Bey'e yazdığı manzum mektuptan anladığımızı göre, özellikle şiir konusunda kendisini İstanbul'un yetiştirdiği anlaşılmaktadır. Bu mektuptan, pek çok şair ile tanışmış ve sohbet meclislerinde bulunmuş olduğu anlaşılan şair, Arapça'ya da hakimiyeti ile kısa sürede devlet işlerinde değerlendirilmesi gereken şahsiyetlerden olmuştur.

³⁶ Abdullah Eren, *Sıdkî Dîvânı İnceleme ve Metin*, Altınpost Yayınları, Ankara, 2014.

Hemdem Kethudâ, Sultan III. Mehmed (1595-1603) döneminde Avusturyalıların elinde bulunan en önemli Macar kalelerinden biri olan Eğri kalesinin fethinde şehit düşmüştür.³⁷

Şem'î: Şem'î, şimdi Kosova sınırları içinde yer alan Prizren'de dünyaya geldi. Biyografik kaynaklarda doğum tarihine ulaşamadı. Şairin asıl adı da bilinmemektedir. Bazı kaynaklarda Şem'î mahlasının yanında Şem'ullâh isminin olduğu söylenmektedir. Ancak bu mahlas yüzyılın sonlarında vefat eden III. Mehmed ve III. Murad dönemlerinde yaşayan Mustafa Şem'î'ye aittir. Kaynaklarda Prizrenli şair Şem'î ile Mesnevî şarihi Mustafa Şem'î karıştırılmıştır. Mustafa Şem'î'ye ait olan eserler, Prizrenli Şem'î'ye ait gösterilmiştir.

Prizrenli Şem'î'nin ailesi hakkında da elimizde bilgi yoktur. Biyografik kaynaklarda şairin belli bir mesleğe sahip olmadığı söylenir. Şem'î eğitimini memleketinde gördükten sonra İstanbula geldi. Burada Vezir Piri Paşa'ya intisap etti ve onun yardımlarını gördü. Mevleviliğe intisap etti. Derviş olarak münzevi bir hayat sürdürdü. 1529'da vefat etmiş.

Şemsî: Şemsî Çelebi, Mevlânâ Şemsî, Mevlânâ Şemsî-i Bağdâdî diye anılır. Bağdat'ta doğdu. Doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor. *Gülşen-i Şu'arâ* yazarı Ahdî'nin babasıdır. Bağdat bilginlerindedir. Ahdî'ye göre Farsça kasideleri, mesnevi tarzında üç kitabı ve divanı vardır. Eserleri hakkında kaynaklarda bilgiye ulaşamadı.³⁸

Şerif: İstanbul'da doğdu. Kadın divan şairlerinden Zübeyde Fıtnat Hanım'ın kardeşidir. Babası Şeyhülislam Ebûshakzâde Mehmed Esad Efendi, annesi ise Şeyhülislam Mirzâzâde Şeyh Mehmed Efendi'nin kızı Hatice Hanım'dır. Yirmi bir yaşındayken Sahn-ı Semân müderrisleri arasına katıldı. Diyarbakır (1167/1754), Bursa (1173/1760), İstanbul (1180/1766) kadısı, Anadolu kazaskeri (1185/1771), Rumeli kazaskeri (1189/1775) ve Vassafzâde Mehmed Esad Efendi'nin istifası üzerine de şeyhülislam (1192/1778) oldu. Dört buçuk yıl bu görevde kaldıktan sonra kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. III. Selim tarafından ikinci defa şeyhülislamlığa getirildi (1203/1789); fakat yaşlılığından dolayı iki ay sonra azl edildi. 9 Ramazan 1204 / 23 Mayıs 1790'da vefat etti.³⁹

³⁷ *Süheylî, Ahmed bin Hemdem, Türk İslam Tarihinden (Nevâdir-i Süheylî)*, (hzl. Şemseddin Kutlu), Tercüman Yayınları, İstanbul, 1974.

³⁸ *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme-Metin)*, (hzl. Süleyman Solmaz), AKM Yayınları, Ankara, 2005.

³⁹ <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/serif-mehmed-serif-efendi>

Şûrî: Diyarbakır'da doğdu. Asıl adı Hasan'dır. Tahsiline memleketinde başladıktan sonra şiire ilgi gösterdi ve şehrinin şairler meclislerinde dikkat çekti. Daha sonra İstanbul'a gitti. İstanbul'da yeniçeri çavuşu oldu (Abdulkadiroğlu 1999:185; Güner 2003: 31). Sultan II. Mustafa döneminde vefat etti. Ölüm tarihi Safâyi'de 1100/1688-89; Belîğ'de ve Ali Emiri'de, 1106/1694-95 olarak gösterilir.⁴⁰

Ubeydî: Kaynaklarda Ubeydî'nin doğum tarihi ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Tezkire sahipleri, Ubeydî mahlasını seçen şairin asıl adının Abdurrahman ve memleketinin Edirne olduğunu bildirmektedirler.⁴¹ Ubeydî, Nebi Halife isimli bir vaizin çocuklarının en büyüğüdür. Gelibolulu Âlî, şairin babasının veli zümresinden olduğunu yazarken⁴² Ahdi⁴³ ondan, büyük zahitlerden biri olup evliyaların kutbu ve keramet sahibi bir kimsedir diye bahseder. Gelibolulu Âlî, Ubeydî'nin çocukluktan itibaren tahsiline başladığı, çeşitli fenlerden başka musiki ilmi ile ilgilendiğini ve muamma fenninde Emrî'yi takip ettiğini yazar. Şair daha danişmend iken Kanuni'ye sunduğu bir gazelle⁴⁴ padişahın dikkatini çekmiştir. Ubeydî, Kadızade Efendi'den mülazım olduktan sonra kadılık mesleğine başlamıştır. Lofça ve Zağra'da kadılık görevini yerine getirmiştir.

Üzerinde tam karar olmasa da 1573'te vefat ettiği söylenir.

Virânî: Eğriboz Adası'nda dünyaya gelen şairin ne zaman doğduğu ve vefat ettiği tam olarak bilinmemektedir. Onun hakkında ulaşılabilen en eski bilgiler Demir Baba Velayetnamesinde bulunmaktadır. Ergun⁴⁴ ve Özmen'in⁴⁵ eserlerinde 16.yy şairlerinden biri olarak gösterilmekte ve Balım Sultan'a intisap ettiğinden bahsedilmektedir. Balım Sultan 16.yy'ın başlarında vefat etmiştir. Demir Baba ise 17.yy'ın ortalarında vefat etmiştir ve Virânî'den yaşça çok büyüktür. Onunla ömrünün sonlarına doğru karşılaştığı bilindiği için Virânî'yi 17. yy. şairlerinden biri olarak almak daha doğru olur. Buna göre Virânî Anadolu ve Rumeli topraklarını gezmiş, Demir Baba tekkesinden Bektaşî icazeti almıştır. Bir süre Necef'te Hz. Ali türbesinde türbedarlık da yapmıştır. Filibe'de Karlıova denilen yerde genç yaşta vefat etmiştir.⁴⁶ Virânî, Alevî-Bektaşî edebiyatının yedi büyük

⁴⁰ *Mustafa Safâyi Efendi Tezkire-i Safâyi: Nuhbetü'l-Âsâr Min Fevâ'idü'l-Eş'âr İnceleme-Metin-İndeks*, (hzl. Pervin Çapan), AKM Yayınları, Ankara, 2005.

⁴¹ Âşık Çelebi, *Meşâir-üş-Şuarâ*, Haz. Meredith Owens, Gibb Memorial Trust Yay., London, 1971, s. 170a

⁴² *Mustafa Âlî, Kühü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı*, (hzl. Mustafa İsen), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1994, S. 93, Tezkireler Dizisi- S. 2, s. 315

⁴³ S. Solmaz, *Ahdi ve Gülşen-i Şu'arâsı*.

⁴⁴ S. N. Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*.

⁴⁵ İ. Özmen, *Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, age.

⁴⁶ Adil Ali Atalay Vaktidolu, *Virânî Divanı ve Risalesi*. İstanbul: Can Yayınları, 1998.

ozanından biri olarak kabul edilir. Rumeli abdallarındandır ve Hurufidir. Mezhep olarak Nusayrî olduğunu dile getiren şairin şiirlerinde, Ali-Allâhîlik telakkileri görülür.⁴⁷ Ona göre Allah, Hz. Ali suretinde tecelli etmiştir. Hemen hemen bütün şiirlerini aruz ölçüsü ile yazmıştır. Şiirlerinde Virânî, Virân Abdal ve Virân Baba mahlaslarını kullanmıştır. Divanı ve Risâle-i Fakr adında eserleri vardır.

Visâlî: Asıl adı İsâ. Aydınlıdır. Ailesi ve eğitimi üzerine bilginiz yoktur. II. Bayezîd ve Yavuz Selim zamanlarında Edirne’de Saray-ı Âmire hocalığı yaptı. Şairler arasında, adının İsâ olmasından dolayı Hıristiyan ve sünnetsiz olduğu da söylenmiştir. Bu hususta hakkında çağdaşı Şevkî’nin yazdığı kıt’ada geçen “Şi’r içinde gayr-ı farziyyâtı arz eyler bize” mısraı da buna delalet eder. Sehî Tezkiresi’nde dilinde kekemelik olduğu belirtilmektedir. Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmayan Visâlî, Yavuz Selim devrinde Edirne’de saray hocalığı görevindeyken öldü. Şair hakkında kaynaklarda yer alan bilgiler göz önüne alındığında *Sicill-i Osmanî*⁴⁸de “Visâlî Çelebi. Sünnetsiz” ve “Visâlî Çelebi” başlıkları altında iki ayrı şair gibi takdim edilmesinin doğru olmadığı anlaşılmaktadır. Sade Türkçecilikten söz edilince ismi anılan üç şairden biri (Diğerleri Edirneli Nazmî ve Tatavlılı Mahremî) budur. Kaynaklarda *Divan’ı* ve mahbûbların isimlerinin her biri için alfabetik olarak söylenmiş gazelleri olduğu kaydedilmektedir ki, gerçekten *Mecma’u’n-Nezâ’ir*’de yer alan çok sayıdaki şiirinden bir kısmını bu tür gazeller oluşturmaktadır. Sehî Bey terbiye sınırlarını aşan şiirler yazan Visâlî’nin şiirlerini tatsız ve can sıkıcı bulmaktadır. Ancak Sehî de dahil olmak üzere tezkire yazarları şairin şiir sanatını, ilm-i beyân ve aruzu hakkıyla bildiği ve bu yüzden diğer şairlerin şiirlerine teknik yönden türlü müdahalelerde bulunduğu bahsetmektedirler. Eğridirli Hacı Kemâl’in *Câmi’u’n-Nezâ’ir*’inde 13, *Pervâne Bey Mecmuası*’nda 33, Edirneli Nazmî’nin *Mecma’u’n-Nezâ’ir*’inde 35 adet şiiri yer almaktadır. 16. yüzyılın en önemli şiir mecmuası olan bu mecmuaların üçünde de bu miktarda şiirinin bulunması Visâlî’nin devrinde ne denli beğenildiğinin göstergesidir.

Vuslatî: Asıl adı Hasan olan ve şiirlerinde Vuslatî/Vuslat mahlasını kullanan şair, 18. yüzyıl mutasavvıflarındandır. Divanında künyesini “eş-Şeyh Hasan Efendi el-Kastamonî el-Hanefî el-Halvetî” olarak belirten şairin buradan hareketle Kastamonulu olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Yazma Divanlar Kataloğu’nda da Acımusluklu denmekle meşhur olduğu belirtilmiştir (1967: 818). Buradan Vuslatî’nin aslen

⁴⁷ S. N. Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*.

⁴⁸ N. Akbayar, *Mehmed Süreyyâ, Sicill-i Osmanî*.

Kastamonulu olduğu bilinmekle beraber İstanbul Acımusluk'ta yaşadığı anlaşılmaktadır. Vuslatî'nin doğum tarihi ve ailesi hakkında kaynaklarda bir bilgiye ulaşılamamıştır. Tahsil hayatı ile ilgili bilgilere divanından edinilen şair, bir süre zahirî ilimlerle meşgul olmuş; fakat daha sonra tasavvuf yoluna girmiştir. Divan'ının başında tarikat silsilesini veren şair, Halvetiyyenin Ahmediyye kolunun Ramazaniyye şubesinden türeyen Buhûriyye koluna mensuptur. Halvetiyye tarikatının Buhûriyye kolunu kurmuş olan Buhûrî Mehmed Efendiden sonra silsilede Şeyh İbrahim Efendi ve Hüseyin Efendi sırasıyla yer almaktadır. Vuslatî de Hüseyin Efendi'den icazet almış ve ondan sonra halkaya dâhil olmuştur. Böylelikle gerek bir mürşit gerekse şair olarak halkı irşat etmiştir. Mutasavvıf bir şair olarak Vuslatî'nin, manevî ilimlere vâkıf ve Arapçaya da hâkim olduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır. Vuslatî'nin vefatı ile ilgili tek bilgi Yazma Divanlar Kataloğu'nda verilmiştir. Buna göre şair, 1718 yılının mart ayında vefat etmiş ve Tabutçular Tekkesi'ne defnedilmiştir.⁴⁹

Metni Oluştururken Kullanılan Yöntem

Şiir mecmualarını ilk olarak transkribe ettik. Mecmuada şiiri bulunan şairlerin listesini hazırladık. Bunlardan şiirlerini karşılaştırabileceğimiz divanı olanları ve üzerinde çalışma yapılanları tespit ederek söz konusu kaynaklara ulaştık. Karşılaşmış olduğumuz farklılıkları dipnotta belirttik. Şiirlerde geçen Arapça Farsça kısımları, ayetleri, hadisleri de dipnotta açıkladık.

Şiirlerde “-ub, -üb, -ib, -ib” gibi yumuşak olarak yer alan ama aslında sert sessizle bitmesi gereken kelimeleri “-up,-üp,-ıp,-ip” şeklinde gösterdik.

Herhangi bir nedenle silinme veya karalamadan kaynaklı okunamayan yerleri köşeli parantezle [] yazdık. Vezin gereği olması gereken ekleri metin tamiriyle düzeltip yay ayrıç () ile gösterdik. Okuma esnasında doğruluğunda emin olmadığımız yerlerde (?) işareti kullandık.

Mecmua ile karşılaştırılan divanda beyitleri ya da mısraları dipnotta – D. ile işaret ettik. Mecmuada bulunmayan divanda olan beyitleri ise metne dâhil etmeden dipnotta belirttik. Yine divanda karşılaşılmayan şiir, beyit ve bentleri dipnotta gösterdik.

⁴⁹ Gülcan Alıcı (Tanıdır), *Dîvân-ı Vuslatî İnceleme-Tenkitli Metin-İndeks*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2002.

METİN

Ḳayḡusuz Sulṡān 1b

7'li Hece Ölçüsü

Allah Allah yārādan

Günde biḡ kez cürādan

Yār ile yār olagör

Angil çıkun āradan

Bekle göñül bostanıḡ

Su sığırı girmesün

Key şakın uçurursun

Ḳandili mināreden

Ṣıfilleyin dem-be-dem

Ṣanbu ṡanbu söyleme

Manşurleyin ölürsün

Bilemezsın müdāradan

Fil yükün ḡarıncaya

Yükletme çekebilmez

La'ḡ gevher kıymetin

Umma seng-i ḡāreden

Sen insānı Şorarsan
 Hāk'dan ayru degüldür
 Şıfat ü zat-ı mutlak
 Hırkası çār pāreden

İnsān nūr-ı kadīmdir
 Haste degül hekimdir
 Sen daħı insān isen
 Anla bu iş'āreden

Hacca vardım dirsən
 Nire vardıñ Hacca sen
 Kılağuzsuz kuş uçmaz
 Bunca tağ ü dereden

Hacca varan kişiniñ
 Göñül yapmaktur işi
 Göñül haqqıñ beytidir
 Ki şaķın emmāreden

°Aqlına °aqlım deme
 Bilgiñe bilgim dime
 Sen daħı kırtulamadıñ

Bu nefs-i emmāreden

°Āşık olan bu yola

Cān ile baş oynadur

Sen daḥı °āşık isen

Baḫma gel kenāreden

Ḳayḡusuzıñ hüneri

Helvā vü büryān yemek

Bundan ayruḫ hüneri

Umma bu bī-çāreden

Nuṭḫ-ı Nevres⁵⁰

Mefā°ilün / Mefā°ilün / Mefā°ilün / Mefā°ilün

Görünen şahn-ı dünyāda ḫamu hep sırr-ı Yezdān'dır

Ne var esfelde ā°lāda her an emreyle yek-sāndır

Boyun egmiş ḫamu eşyā yaradılmış heme ser-pā

Bu ne sırdır °aceb cānā °aḫıllar bunda ḫayrāndır

Nazar ḫıl baḫ bu āfāḫa özündeki o aḫḫāḫa

⁵⁰ Nutuk: Dinî-tasavvufî Türk edebiyatının nazım türlerindedir. Din ve tasavvuf konularında öğüt vermek amacıyla söylenen şiir türüdür. Tekkelerde tarikat büyüklerinin, pir veya mürşitlerin tarikata yeni giren dervişlere tarikat derecelerini ve adabını öğretmek için söyledikleri şiirlerdir.

Ri'āyet eyle aḥkākā vücuduñ bil ne insāndır

Güzel ketm-i °ademdensin bilür misin ne demdensin

Şanursın kim ḳadīmdensin bādirelerle bu şeytāndır

Yazuḳ şaşı gibi gördüñ ḳayanmadıñ meger kördüñ

Niçün biri iki gördüñ saña dirlere bu ḳayvandır

2a

Ne yerden geldiğini gözle hele bir izini izle

Gice gün durmayup sözle yoluñ cümle muğaylāndır

Ḳılağuzsuz geçilmez hīç uçamaz bil ki kırılacağı

Bu yolu anlamaz hīç varırsın gör ne seyrāndır

Gerisin anda bir şüret ki vech-i ma°nīdür seyr it

Bilürsün ne idüğün ḳikmet bu da bir rāz-ı pinhāndır

Eger şaşdınsa ol demde °örfden olmadıñ zinde

Seni sen bilmedük bunda işiñ feryād ü figāndır

Eger mişāḳda güftaruñ dürüst aldunsa iḳrārıñ

Şefi°in yāveriñ yāriñ seniñ maḳbūb-ı sübhāndır

Bırak ol naıv ü şarfi sen vücudun faşihin öğren
 Naşihatimdür saña benden bu ʻilm-i kenz-i Yezdāndur

Var ol bir mürşide yārān ledün dersinden al izʻān
 Seni sen bil behey ʻirfān saña bu farz-ı Raḥmān'dur

Naşīb olmaz deme bilmek velī lāzım dilin delmek
 Göñül pāsın eger silmek murād ise bürhāndur

Nīceler ebcedi bilmez o ʻilm-i emcedi bilmez
 Bunu kim ki dedi bilmez bilenler varsa şübyāndur

Yeter taşdı̄c̄e ço Nevres demesünler neci bu kes
 Bu söz çoıdır saña kes ses bu remz esrār-ı Qurāndur

Sinān-ı Ümmi

Fāʻilātün Fāʻilātün Fāʻilātün Fāʻilün

Hū diyüp dōst zātınıı ismin soran gelsün beri⁵¹

Zāt-ı Haıka irmege ḥaşmın kıran gelsün beri

Qurduıum erkān-ı Haıdur ʻārife günden ʻayān

⁵¹A. Azmi Bilgin, Sinan-ı Ümmi Divanı (İnceleme-Metin), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları (ekitap), Ankara, 2017, s. 243, G. 176

Bekleyüp dōst eşiğinde yüz süren gelsün beri

Varlığından geçmeyen görmez⁵² selāmet devletin

Baş koyup meydān-ı ʿaşka cān viren gelsün beri

Ḥamdüli'llāh ol ḥaқиkat bāğınınḡ bāğbānıyam

Vaḥdetin envārı gülinden diren gelsün beri

Gönlüme her dem yağan bu tevḥidīḡ ʿirfānıdur

Maʿrifet kand-ı nebātından şoran gelsün beri

Degme evde pādişāhıḡ şemʿi yanmaz şöyle bil 2b

Cān u dilde ʿaşk-ı yāri⁵³ arturan gelsün beri

Menzilüm ʿayn-ı liḡādur yolumuz ʿarşdan geçer

Cān u baş şıgmaz o yolda ser viren gelsün beri

Sırrını seyr-i maʿā'llāh sırrına irgürmege

Māsivānıḡ perdesinden kırtaran gelsün beri

Bu Sinān Ümmī bugün ʿaşk baḡrınınḡ saḡāsıdur

Feyz-i Ḥaḡdan ḡalb şehrin şüvārān gelsün beri

⁵² M 'bulmaz' olarak geçiyor.

⁵³ M 'bāri' şeklinde.

Sinān-ı Ümmī⁵⁴

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Bülbül iseñ gel berü nūr-ı gülistān bundadur

‘Āşık iseñ hem dañı⁵⁵ verd-ile⁵⁶ reyḥān bundadur

Tālibiñ efsāne şanmañ bağrını çāk itdügi⁵⁷

Pādişāhiñ her nazār bağduğı seyrān bundadur

Şüret-i cismānīye kılma nazār gir içerü

Hağ Te‘ālā öğdügi aḥsen-i insān bundadur

Zāhidā dersinñ senünğ ḥarf ü ḥurūfuñ bağşıdur

Dört kitābiñ ma‘nisi āyāt-ı Qur‘ān bundadur

‘İlm-i ḥikmetden ledünniden gelen güftāra bağ

Tālib iseñ gel berü tevḥīd ü ‘irfān bundadur

Nice bağrıñ mevcidür gel gör saña şerḥ itdügüm

La‘l ü yāḳūt u cevāhir dürr ü mercān bundadur

Gel Sinān Ümmīye bağ gör kim nice kaynar taşar

⁵⁴ A. A. Bilgin, *Sinan-ı Ümmi Divanı*, s. 78, G. 34.

⁵⁵ M ‘dahı kim’ olarak geçiyor.

⁵⁶ M ‘ile’ kısmı yok.

⁵⁷ M ‘itdügin’ olarak geçiyor.

Şatredür⁵⁸ illā ki ol deryā-yı ʿummān bundadur

Kaygusuz Sulţān

7’li hece ölçüsü

Ey öziñ insān bilen

Var edeb öğren edeb

Edeb erkān bilen

Var edeb öğren edeb

Edebdür aşl-ı t̄āʿat

Küllü şıfat cümle zat

Varlığıñ edebe şat

Var edeb öğren edeb

Gel Haqq’a olma ʿāsi

Ta gide göñlüñ pāsı

Dört kitābıñ maʿnīsı

Var edeb öğren edeb

Ġaflet içünden uyan

Edebsiz olma ey cān

Edebdür aşl-ı imān

⁵⁸ M ‘katredür’ olarak geçiyor.

Var edeb öğren edeb

Edeb gerekdür her kula

Ta kim işi temîz ola 3a

Gel edebsüz girme yola

Gel edeb öğren edeb

Edebdür Hakk'a yakın

Bilür isen Hakk'ın hakk'ın

Edebsüz olma şakın

Var edeb öğren edeb

Bu edeb 'atâyidür

'Āşık'a yüz şuyıdur

Evliyâlar hūyıdur

Var edeb öğren edeb

Gel Hakk'a ikrâr isen

'Āşıklara yâr isen

Yüz şuyıñ ister isen

Var edeb öğren edeb

Edeb gerekdür her ere

Tâ kim yolu doğru vara

Edebsiz olma yāre⁵⁹

Var edeb öğren edeb

Edebi beklerse t̄alib

Edeb olur H̄aḳ' dan nasīb

Edebsiz olma ḥabīb

Var edeb öğren edeb

Edeblü ol cān isen

H̄aḳk' ı bil insān isen

°Uşşāk-ı Sultān⁶⁰ isen

Var edeb öğren edeb

Edebdür H̄aḳk' a delīl

Edebden olma ğāfil

Olmayasın bī-ḥāşıl

Var edeb öğren edeb

Ḳaygusuz Abdāl uyan

°Aşkı bil °aşka boyān

Şöyle dimişdür diyen

Var edeb öğren edeb

⁵⁹ Bāre şeklinde yazılmış.

⁶⁰ M 'sultan' kelimesi yok.

Nuḡ-ı Cezbî

Mef'ulü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Yâ Rab neden ki böyle bu 'âlem ḡarâb ola⁶¹

Baḡr-i zülâl-i âl-i Muḡammed ser-âb ola

Ol serv-i bûstân-ı velâyet düşüp yire

Lâyık mıdır ki menzili anıḡ türâb ola

Yâ Rab nedendir ki ciġer-kûşe-i Resûl

Nâr-ı muşîbete döne döne kebâb ola

Boynı anıḡ ki bûseġeh-i Muştafâ idi

Tîġ-i cefâ ile aḡa niçün 'azâb ola

Gûlzâr-ı faḡr-ı 'âleme ol gül ki âl idi⁶²

ḡünile lâle-veş ne revâ ḡizâb ola

Câmı ḡo i'tirâzı ki ḡaḡkıḡ irâdeti

Ola kim aḡa bu mûcib-i ecr ü şevâb ola

Firdevsde irüp derecât-i refî'e

⁶¹ Mahnaz Roohi Maleky, *Himmetzâde Ahmet Cezbî Divanı*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2012, s. 191, G. 10.

⁶² Mecmuada muhtemelen nokta eksikliğinden kaynaklı 'ebedi' yazıyor.

Ḳurb-ı Cenāb-ı aḳdesle kām-yāb ola

3b

Cennāt-i °Aden içinde temāşālar etmege

Binüp Burāḳa Cezbī ile hem-rikāb ola

Nebātī

İki gözüm aşcı başı kaçan gelir yol kazana

Pirinc ile mercimek o ceybīñ? deve şal kazana

Altı biñ altı yüz kabaḳ yüz biñ koyun tabaḳ tabaḳ

Ver gelene çanaḳ çanaḳ yetmezse dal kazana

Ḳalmadı çorba delisi kimi olur hırbā? delisi

Çok olur helvā delisi al koyalım bal kazana

Yerde insān gökde melek çok olur deryāda semek

Başı ḫālīli ḳul gerek küçücükden māl kazana

Börek çörek şāf dumān tomaḳ ördek tomaḳ tuman

Ḳoyun keçi başı heman ayı geldi fāl kazana

Zerde pilav zerde süñer? bağlavāñıñ üstü şeker

Maḫalle bī-ārzū çeker nice olmasun ḫāl kazana

Şabūnı helvāsı der-i āşūrānıñ güzel yeri

Hoşāfi alıko geri koy yüz bātmān kazana

Būnbār şırdan dolduralım başı aşığı daldıralım

Yardım itsün kaldıralım elli biñ hamāl kazana

Qırk biñ deve yüz biñ şıgır []li hepsi şıgar

Evenleme ağır ağır ne gelirse şal kazana

İşbu kazan kaçan dolar dolunca hem aqar şular

Üç gemi holta çalar bak şu müsemmil kazana

Kurābiye şimdi gelür ağzına komadan erür

Nebātī meydān mı virür nuqli gibi çal kazana

Nuṭq-ı Haṭāyi⁶³

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Bendeyim⁶⁴ cān ü dilden pādişāhımdır °Ali

Gözlerim nūru cihānda bedr-i māhımdır °Ali

Yoluna hāk olduğum hem-şağar u rāhımdır °Ali

⁶³ S. Nüzhet Ergun, *Hatayi Divanı Şah İsmail Safevi Edebi Hayatı ve Nefesleri*, Maarif Kitaphanesi, İstanbul, 1956, s. 182, G. 185

⁶⁴ M: 'bendeyim men' şeklinde yazılmıştır.

Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır °Ali

Men Ḥüsn-i Ḥulķı'r-Rızānıñ bir muḥıbb-i āliyim

Ḥamdüli'llāh kim ḥasedle kibr ü kīnden ḥāliyim

Şāh Ḥüseyn-i Kerbelā'nıñ baş açık abdālıyam 4a

Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır °Ali

Şāh Zeyne'l°ābidīn ü Bākır ile Ca°feri

Biliniz bunları sevmektir iman ey din eri⁶⁵

Dā°imā söyle bu nuṭķu olmayasın serseri⁶⁶

Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır °Ali

Mūsi-i Kāzım'ı her kim bildi oldu ehl-i Ḥaķ

Şāh Mūsā Rızādan aldıñ ise bir sebaķ

Ten gözünü giderüp bunlara cān gözle baķ

Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır °Ali

Şah Taķi vü bā-Naķi'niñ kulu ol ey baḥtiyār

Bunlara sevenlere raḥmet ider Perverdi-gār

Mü°min olanlar bu nuṭķı zikr ederler āşikār⁶⁷

Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır °Ali

⁶⁵ Bu mısra mecmuada şöyle geçer: Bilmişüz anlar-durur kim dīn ile īmān eri

⁶⁶ M: Dā°imā bu nuṭķu vird it qalmayasın serseri

⁶⁷ M: Mü°min olan bu kelāmı yād ider leyl ü nehār

‘Askerīye ‘asker olmak diler iseñ ey be-nām
 Kıl tevellā ḥānedāna⁶⁸ Aḥmedī bulgıl tamām
 Ḥatm olıserdir imāmet Meḥdīde beyne’l-enām
 Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır ‘Ali

Ey Ḥaṭāyī ḡāfil olma işbu⁶⁹ dünyā fānidir
 Her ne kim geldi vücūde ‘ālemin⁷⁰ miḥmānıdır
 Bu kelāmı vird edinmek ‘ārifiñ⁷¹ erkānıdır
 Kıble-gāhımdır Muḥammed secde-gāhımdır ‘Ali

Cesāri⁷²

Fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün

Biz ki Rūm abdālıyuz her yerde var der-gāhımız
 Ḥān-ḳāh-ı ‘aşḳ olur her dem ziyaret-gāhımız
 Ḥacı Bektāş-ı Veli’niñ erleri dirler bize
 Bende-i muḳbilleriz ser ‘Ali’dir şāhımız

Terk-i tecrīd-i fenā olduğumuzdur luṭf-ı Ḥaḳ
 Görmüşüz biz kendimiz pes menziline müstaḥaḳ
 Men ‘aref sırr-ı rumūzundan yürü al bir sebaḳ

⁶⁸ M: ḥānedān

⁶⁹ M: uşbu

⁷⁰ M: vücūda Ḥaḳkıñ ol

⁷¹ M: mü’miniñ

⁷² M. Sezer, *Cesāri Divanı*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van, 2009, s. 370.

Okuyup ʿilm-i ledünni ola gör āgāhımız

On sekiz biñ ʿālem eşyā-yı zātıñ ʿuyünuyuz⁷³ 4b

Nuşa-i şugrā vü kübrā mümkinātıñ ʿaynıyüz

Bu zemīn ü āsumān ol kâʿinātıñ ʿaynıyüz⁷⁴

Nūr ile pertev şalar dünyāda mihr ü māhımız

Ey Cesārī⁷⁵ ʿaşka sālīk ʿāşık ü şādıklar

Nuṭṭ-ı ḥaḫ-ı güftāra mālīk ʿāşık ü şādıklar

Sürʿatle hākezālik ʿāşık ü şādıklar

İrgörür maḫşūd-ı menzil-gāha ʿālī rāhımız

Ey Cesārī mübtelālar derd-i ser bir bir çeker⁷⁶

Çile-i merdān-ı Rüstem bābıdır ester çeker

Gāh olur iñler derūnum gāh olur gamlar çeker

Artar eksülmez gider bu nāle-zārī āhımız

Pīr Sulṭān

11’li hece ölçüsü

Aşıl-ı ḥaḫ kandı bu ne daʿvādır

Benden saña emānet degme gönle

⁷³ M: On sekiz biñ ʿālemiz biz kâʿinātıñ ʿaynıyüz

⁷⁴ M: Ḥalk olunmuş ne ki var eşyā-yı zātıñ ʿaynıyüz.

⁷⁵ M: Zāhidā bu.

⁷⁶ Bu dörtlük divanda bulunmamaktadır.

Göñül almak dürlü derde devādur

Benden saña naşīhat degme gönle

Hağ ile hağ olup oturamazsın

Bir gönül ele alup götürmezsın

Şırçadır şancağ yapduramazsın

Benden saña emānet degme gönle

İblīse uyma gel yoldan azarsın

Kendiñ düşmek için kuyu kazarsın

Hağ yaptığı evi niçün bozarsın

Benden saña naşīhat degme gönle

Ƙulluğ iden Ƙullar tiz olur āzād

Elini yettigi yere dek uzad

Pīr Sulṭān Abdālūñ nefsiñ gözed

Benden saña emānet degme gönle

Haṭayī

8’li hece ölçüsü.

Bu yolun ötesi hağtır⁷⁷

Mürvet hey erenler mürvet

5a

⁷⁷ S. N. Ergun, *Hatayi Divanı*, Sekiz Heceli Şiirler Bölümü, s. 119, No: 97

Bu yoldan özge yol yokdur

Mürvet hey erenler mürvet

Bu yolda nefis öldürmezler

Yezîd düşer kaldırmazlar

Mürvet diyeni öldürmezler

Mürvet hey erenler mürvet

°Aşk odına yana geldim

Pervâne-veş döne geldim

Biñ kan itdim yine geldim

Mürvet hey erenler mürvet

°İlm-i Qurândır dilimiz

Sırr-ı haqîkat yolumuz

°İmam Ca'feriñ kuluyuz

Mürvet hey erenler mürvet

Şah Hâtâyî'm hâle geldim

Hâl içinde yola geldim

Eksikliyim dile geldim

Mürvet hey erenler mürvet

Hâtâyî

11'li hece ölçüsü

⁷⁸Muhammed 'Ali'niñ aldım elini⁷⁹

Hağ deyip tutduğum elden ayrılmam

On iki İmām'ın tutdum yolunu

Hağ diyüp tutduğum yoldan⁸⁰ ayrılmam

Mürşidin nefesi Hağ nefesidir

Mürşid sözün tutmayanlar 'aşidir

Mürşidin rızası Hağ rızasıdır

Hağ diyüp tutduğum yoldan⁸¹ ayrılmam

Mürşidin gittiği veli yoludur⁸²

Gitme dedigine gitmemelidir

Zāhir bātin da Muhammed 'Ali'dir

Hağ diyüp tutduğum yoldan ayrılmam

Hağ erenler bir araya derilse

Cümle 'aşıklara naşib⁸³ verilse 5b

⁷⁸ S. N. Ergun, *Hatayi Divanı*, Onbir Heceli Şiirler Bölümü, s. 57, No: 21

⁷⁹ M: destini

⁸⁰ M: elden

⁸¹ M: elden.

⁸² M: Mürşidin gittiği yol da yolumdur

Gitme dedigine giden zālimdir

Zāhir de bātin da Muhammed 'Ali'dir

Hağ diyüp tutduğum elden ayrılmam

⁸³ M: kısmet

Āşikāre Hāk göziyle görölse⁸⁴

Hāk diyüp tutduğum yoldan⁸⁵ ayrılmam

Pīr Hātāyī'm Hāk bil tutduğun eli

Zāhirde bātında Hāk gördü seni

Gerçek erenlerden aldım haberi

Hāk diyüp tutduğum yoldan⁸⁶ ayrılmam

Hātāyī

Erenler serveri Şāh-ı velāyet⁸⁷

Aldı mü'minlerin elin eline

Hānedān dōstuna eyler hīdāyet⁸⁸

Mü'min olanları çeker yoluna

Eger bende iseñ Şāh-ı Merdān'a

°Ali gibi sen de alma nokşāna

Bir tālibi pişür getir meydāna

Ezel ebed lā gelmeye diline

Naşihatdūr benden saa emānet

⁸⁴ M: görenler güzelse

⁸⁵ M: elden.

⁸⁶ M: elden.

⁸⁷ S. N. Ergun, *Hatayi Divanı*, Onbir Heceli Şiirler: s. 51, No: 13

⁸⁸ M: Mü'min olanları çeker yoluna

Hānedān dōstuna eyler hīdāyet

Şakın emānete etme hıyānet
 Yemek⁸⁹ içmek için bu ʿādet
 Kırdı Hāq Arslanı mü'min kulına

Erenlerin gittiği yolları gözle
 Gözet bir kāmiliñ izini izle
 Müʿmin kardaşların ʿaybını gizle
 Girmek diler isen rahmet gölüne⁹⁰

Mürşide rehber eyle itāʿat
 Zāhirde bātında gözle şadākat
 Muhammed ʿAli'den kaldı emānet
 Bağçe donanınca güller alına

Muhammed ʿAli kırklara katıldı
 ʿAli'niñ varlığı cümle⁹¹ atıldı
 Bir Yahūdīye kul oldu şatıldı
 İstek Hāq olduğı bundan biline

Şah Hāṭāyī'm cennet kapusun açdım 6a
 Cömerd olanların dolusun içdim
 Baḥil olanları ayırdım seçdim

⁸⁹ M: yemek

⁹⁰ M: gönlüne

⁹¹ M: ceme

Bahilden gayrısı cemde buluna

Vahdeti

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hamdü'lillâh yine Rûhu'l-ğudüsten tâze cân bulduk⁹²

Ölümden havfumuz yokdur hayât-ı cavidân bulduk

Ğamunla mürde vü yâd-ı femünle bî-nişânuz biz

Ki tâ hayy-ı ebed zât-ı Hüdâdan bir nişân bulduk

Mekân-ı dil-dehânın olmağa haţţun delîl oldı

Ki bî-râh-ı âdemden bir nişân-ı lâ-mekân bulduk

Enâniyyet evin vîrân idelden şehr-i fakr içre

Anın her kûşesinde nice biñ genc-i niñân bulduk

Verip cân nağdini ey Vahdeti bâzâr-ı aşk içre

Ucuz aldık metâ'e-ı derd-i aşkı râygân bulduk

Yağya Fermâyed

Mef`ülü Mefâ`îlü Mefâ`îlü Fa'ülün

⁹² Yılmaz Öztürk, *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdeti'nin Divan'ının Tenkitli Metni*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2006, s. 84, G. 64.

Şun sâgarı sâķī bize mestāne disünler⁹³

Uşlanmadı gitdi gör o dīvāne disünler

Peymānesini her kişi ıoldurmada bunda

Şimden girü bu mescide mey-ħāne disünler

Dil ħānesini yık koma taş üstüne bir taş

Sen yap anı eller aña vīrāne disünler

Göñülde senüñ ġayr u sivā şüreti neyler

Lāyık mı bu kim Ka^ebeye büt-ħāne disünler

Yaħyā'nıñ olup sözleri hep sırr-ı maħabbet

Nādān işidüp söyleme yābāne disünler

Nuţķ-ı Vīrānī

Fā^elātün Fā^elātün Fā^elātün Fa^elün

Ey cemāliñ sūre-i seb^eu'l-meşānīden⁹⁴ gelür

Şüretiñ ħaţtı kitāb-ı āsmānīden gelür

Çünki ħaķ bir nuţķ ile bünyād idüpdür ^eālemi

⁹³ Hasan Kavruk, *Şeyhülislam Yahya Divanı*, (Basılmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1980, s. 117, G. 92

⁹⁴ Seb^eu'l-meşānī: Övülen yedi ayet demek olup yedi ayetlik Fatiha suresini işaret eder.

Hilkat-i eşyâ ser-â-ser kün feyeküniden⁹⁵ gelür

Men ʿarefle⁹⁶ haqqı işbât eylemek âsân degil

Bu lisân-ı ğayb maʿnâ-yı cāvidāniden gelür

Ġayriden ummak haṭâdur küntü kenziñ⁹⁷ razını 6b

Terk-i tecrîd-i fenâ şâhib-i maʿâniden gelür

Herkese lâyıķ degildür zevķle vaḥdet-i ḥuzûr

Kim ḥuzûr-ı zevķ-i vaḥdet lâ-mekâniden gelür

De kim bir nādān ile olma Vîrānî hem-nişîn

Genc-i maʿnâ ʿaql-ı kâmil bir maʿâniden gelür

Kerāmî

Fāʿîlâtün Fāʿîlâtün Fāʿîlâtün Faʿlün

Dervîş Haqqâ vir gönül pek şaķın ağyâreden

Nefsini kıl Müselmân kurtulup emmâreden

⁹⁵ Kün feyekün: "Ol der ve olur" anlamında olan Kuran'da birçok surede geçen ayettir.

⁹⁶ Men ʿarefe: "Nefsini bilen Rabb'ini bilir" (Hadîs-i Kudsi) Bazı âlimler tarafından hadis olarak kabul edilmese de tekke-tasavvuf edebiyatında sıkça kullanılan bir ifadedir. Kişi kendi nefsinin acziyetini ve cehaletini bilirse kendisini yaratan Allah'ın ilmini ve kudretini daha iyi kavrayacaktır. (Yılmaz, 1992: 122)

⁹⁷ 5 "Ben gizli bir hazine idim. Bilinmeyi istedim. İnsanoğlunu yarattım." (Hadîs-i Kudsi) Bazı âlimler tarafından hadis olarak kabul edilmese de tekke-tasavvuf edebiyatında sıkça kullanılan bir ifadedir. Bazı İslâm âlimleri bu hadisin gerçekliğine; "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyat Sûresi 51/56) ayet-i kerimesini delil gösterirler. (Yılmaz, 1992: 91)

Lāf-ı gūzāf ehline tūtmā kulagıñ şaķın
Maʿrifet ehlini bul geç bu aĝ ü kārādan

Gezme gel serserī hālī şanma her yeri
Gerçekleri bul yūri diñle ne dir Yāradan

Ĥidmetlerin kıl kabūl anlara eyle duĥūl
Sırlarına maĥrem ol gizlūden āşikāreden

Sende olan senligi gidere gör benligi
Her kemāli Ĥaķķa vir kendin çıkar aradan

Virme gönūl cihāna aldanup ey dīvāne
Ĝaflet ile gidersiñ duymazsın esrāreden

Bekle vaĥdet köşesin kırma gönūl şīşesin
Bir gice uçurursun kandīli mināreden

Aţlas u sammūr giyüp kibr ile ʿaceb eyleme
Dervīş olanlar giyer ĥırķa-i şad-pāreden

Nefsini bil ʿārif ol tā bulasın Ĥaķķa yol
Maĥrem-i esrār olup seyreyle kenāreden

Ağyāre sır söyleme kimseyi ʔaʕn eyleme
 Manşūr'u gör ne oldu inmedi medāreden⁹⁸

Nüş idegör cām-ı Cem ʔalmaya gönülde ğam
 Terk-i sivā iyliyen ʔurtulur efkāreden

ʔarga yimez sekkeri ʔūʔī olagör yūri
 Münkir olan ne bilsün ebyāt u eşʕāreden

Gönül gözi açılır yüzine nūr saçılır 7a
 Feyz alur ʕāşık olan dilber-i meh-pāreden

Devr iderem ʕarşayı düşürürüm pārsayı
 Çalındı mı boş ʔomam manķır ü çul pāreden

Kerāmī ayrılma ondan hüner gözleme
 Yimek içmekden ğayrı umma bu bī-çāreden

Hāşimī

Fāʕilātün / Fāʕilātün / Fāʕilātün / Fāʕilün

ʕAşķ-ı yāre düş olaldan yārimi gördüm hemān
 Refʕ olup şek ü gümānım müşkilim ʔıldım beyān

⁹⁸ El değirmeni anlamındadır. (Lugat-i Naci)

Bu ne müşkil derd olur kim kendim ister kendümi

Kendümi kendüm ararken olmuşum ben bî-lisân

Zâhiren baksañ baña bir şüret-i insânîyem

Bâṭinen gel gör beni kim cümleden oldum nihân

Bu vücūdum mülkini fetḥ ideli şimşîr-i ʿaşk

Salṭanat küllî benimdir olmuşam şâh-ı cihân

Baḥr-ı ʿaşka ğarḳ olaldan varlığım ey Hâşimî

Cümlesin virdüm fenāya Ḥaḳḳıla ḳaldım hemân

Fermāyed Sıdkî

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Cinne uyma zâhidâ bunda Resūlu'llah var

Ġayra ṭapma muzahhir celle Celālu'llah var

Âdem'in zâtında şâhım bā-yı bi'smi'llah var

Bu ṭarīḳat ḥaḳ ṭarīḳdir Ḥaḳḳa ṭoĝrı rāh var

On sekiz biñ ʿâlemin aşlında Setrul'lah var

İyledikse nūr-ı Ḥaḳla sîreti mirʿāt-i pāk⁹⁹

⁹⁹ M: zāk

Rūh-ı maşbāha gerekdür bātınıñ mişkāt-i pāk
 Oқınur dil şafhasında ʿaşkla āyāt-ı pāk
 Bu tarīkat haқ tarīkdir Haққа toğrı rāh var
 On sekiz biñ ʿāleminñ aşlında Setrul’lah var

Mürg-i cānuñ kırtarup süfliden eyle ʿarşa rāh
 Mansıb-ı dünyāyı bir dem kendiñe itme penāh
 Cehd idüp biñ derdle bu ʿaşka maıv ol gāh gāh
 Bu tarīkat haқ tarīkdir haққа toğrı rāh var
 On sekiz biñ ʿāleminñ aşlında Setrul’lah var 7b

Ādem oldur ki Haққа biñ dil ile meyl eyleye
 Aımed-i muhtār ile dīdār içün kıavl eyleye
 Şübhesiz maқşūdına anı Hūdā vaşl eyleye
 Bu tarīkat haқ tarīkdir Haққа toğrı rāh var
 On sekiz biñ ʿāleminñ aşlında Setrul’lah var

Merd isen ey Şıdkī ehl-i vahdete gel hem-dem ol
 Geç şafā-yı māsivādan āşinā-yı ādem ol
 Gir tarīk-i müstaķīme sırr-ı haққа maırem ol
 Bu tarīkat haқ tarīkdir haққа toğrı rāh var
 On sekiz biñ ʿāleminñ aşlında Setrul’lah var

Cafer

Muṣṭafā Hakkıñ habībıdır °Ali şīr-i Hūdā

Anları bir bilmiyeniñ başına gelsin kaçā

Rūz-ı maḥşerde şehā biz kulları kılma cūdā

Yā Muhammed Muṣṭafā vü yā °Aliyyü'l-Murtezā

Seni ister cümle eşyā luṭf-ı ihsān ü vefā

Geldi Hakkdan nāzil oldu yā Muḥammed kul kefā¹⁰⁰

Nūr-ı pākından alur mü'minleriñ kalbi şafā

Yā Muḥammed eyzān °Aliyyü'l-Murtezā

Kāfire müddet-i ta'ayyün mü'mine luṭf ü °aṭā

Heybetiñden ditrer idi Kayser-i Çīn ü Hıṭā

Şāniña hem nāzil oldı hel etā ve'l-efṭā¹⁰¹

Eyzān

Şad-ḥezārān kez Yezīd'iñ cānına la'net ola

Zīrā evlād-ı Nebī'ye kıldılar zecr ü belā

Ol şehī halk-ı Ḥasen ol Hüseynī Kerbelā

Eyzān

¹⁰⁰ Kul kefā:Ankebut Suresi'nde "De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter." anlamına gelen ayetin "Allah yeter de" manasına gelen kısmıdır.

¹⁰¹ "İnsan (henüz) anılır bir şey değilken (yaratılmamışken) üzerinden uzunca bir zaman geçti." (İnsan Sûresi 76/1) Bu ayet-i kerime ile insanın yaradılış evrelerine dikkat çekilmektedir. (Yılmaz, 1992: 68) Kâinat ve Allah katındaki bilinen ve bilinmeyen bütün âlemler insanoğlundan önce yaratılmıştır. AlevîBektâşî geleneğinde bu ayetin Hz. Ali hakkında nazil olduğuna inanılmaktadır. Bu nedenle Alevî-Bektâşî kökenli şairler bu ifadeyi eserlerinde sıkça kullanmışlardır.

Oynadırım ʿaşkile yolında ben cān ü seri
 Severim cān ü gönülden hem Muḥammed Bākırı
 Eyzān

Caʿfer-i sādıkdır müʿminleriñ alnında nūr 8a
 Mūsā Kāzım ḥakīkat ol durur cennāt-i ḥūr
 Gözlerim gördi tecelliden anı bir kūh-ı Tūr
 Yā Muḥammed (eyzān) ʿAliyy'ül-Murtezā

Hem imām-ı heştmiñdir şāh ʿAli Mūsā Rızā
 Ol velāyet meʿadini kān-ı kerem sırr-ı Ḥüdā
 Cān nişār itsem yolında belki bendendir sezā
 Eyzān

Yol erine mürşid-i rehber Muḥammeddir Taķī
 Evvel ü ahir ol durur hem dü cihāniñ revnaķı
 Eyzān

Askerī Ḥasan durur müʿminlere bellü beyān
 Aḡa ikrār eyleyen olur idi cāvidān
 Ḥimmet eyleñ kim zuhūr itsün Mehdi-i şāhib-zamān
 Eyzān

Ḥānedān-ı Muştafāya kaşd iden ehl-i ḥased

Sad-hezārān la°net olsun bī-ḥesāb bī-°aded

İntikāmı alır anlardan ol ferd-i vāḥid

Yā Muḥammed (eyzān) °Aliyy'ül-Murtezā

Hāriciler sizlere kalur mı şandıñız cihān

Rūz-ı mahşerde olır işiñiz āh u fiğān

(eyzān)

Ḥaḳ Muḥammed Muştafādır Tanrı'nıñ peygamberi

Ḥaydarıñ hem emrine muṭī° durur ins ü peri

Size kul olanların Ca°fer kemine kemteri

Yā Muḥammed (eyzān) °Aliyy'ül-Murtezā

Seḥer Abdāl

Mefā°ilün / Mefā°ilün / Mefā°ilün / Mefā°ilün

İlahī °aşkıñı evvel murādım sen Ḥüdā'dandır

Ḥüdā himmet kıla şefkat Muḥammed Muştafā'dandır

°Aliyy'ül-Murtezā şāhım Ḥasen şāhım Ḥüseyin şāhım

Ümīdim şey°ullāhım °Aliyyü'l-Murtezādandır 8b

Şehīd-i Kerbelā şāhım Necef sırrın bilen gelsün

Velāyet kandīlin görsün tölü nūr-ı ziyādandır

Ṭölü nür-ı ziyādan çün ezel Zeyne'l-°Abidindendir

Muḥammed Bākır uş daḥı delīl reh-nümādandır

Delīl ü reh-nümā oldı ḥaḳıḳat Ca°fer-i Sādık

Ḥaḳıḳat rāh-ı ḥaḳdandır daḥı şıdḳ-ı şafādandır

Şafā vü şıdḳıyla zikriñ evlā idi Mūsā Kāzım

Ki zikr-i fikri Ḥaḳḳ dā°im °Ali Mūsā Rızādandır

°Ali Mūsā Rızādan uş Taḳī ve bā-Nakī geldi

Cihān salar °askerdür bilürsün pīşvādandır

Bilürsün pişvā evvel Muḥammeddür °Ali āḫir

Pes evvel āḫir uş Mehdī kim ol Rabbü'l-°alādandır

İlahī āl-i evlādı Muḥammed şāh ḥaḳḳiçün

Seḫer abdālına rahm et kim ol bir mübtelādandır

Nuḫḳ-ı Şāfī

Mefāilün Mefāilün Feülün

Gel ey sākī-i vaḫdet şun piyāle

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahüren¹⁰²

Ḥayāt irsün elinden ehl-i ḥāle

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahüren

Meyiñden ehl-i diller mest olur bī-hūş

Olup deryā-yı heft gibi ider cūş

Ezelden eylediñ ol bāde-i nūş

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahüren

Dudağıñ şerbetinden ʔana ʔana

İçüp °āşıklarıñ vaşlına ʔana

Yürekler nīce bir firʔatde yana

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahüren

İçenler bir ʔadeḥ cām-ı °Alīden

Dem urdular ezel-i ʔālū belīden

Bize erkāndır işbu mey velīden

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahüren

¹⁰² “...Rableri onlara tertemiz bir içki içirir.” (İnsan Sûresi 76/21)

Götürsün dilleriñ cümle hicābıñ 9a

°Ayān itsün göñüller māhtābıñ

Getür meydāna gerçek ol şarābıñ

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahūren

Olup Şāfī kuluñ °aşkında Mecnūn

Sebīl eyler yoluna eşk-i pür-ḥūn

Yine devr eylesün ol cām-ı gül-gūn

Sekāhüm rabbehüm mā°en ʔahūren

Güfte-i Pīr Sulṭān

Yol içinde yol şorarsıñ yol Muḥammed °Ali’niñdir

Yetmiş iki dil içinde dil Muhammed °Ali’niñdir

Ḳanı bizden evvel gelen beş vaḳtini tamām¹⁰³ kılan

On parmağı pınar¹⁰⁴ olan el Muḥammed °Ali’niñdir

¹⁰⁵Varma Yezid’in yanına çirki bulaşır tenine

Yazık değıl mi canına can Muḥammed °Ali’niñdir

¹⁰³ M: dā°im

¹⁰⁴ M: buḡār

¹⁰⁵ M: Varma cāhiliñ yanına uğrarsın çarḡıñ seline
La°net Yezidiñ dīnine dīn Muḥammed °Aliniñdir

Cennet kapısı açıldı misk ü °anber saçıldı¹⁰⁶

Bāğ u bāğçeler¹⁰⁷ açıldı gül Muḥammed °Ali’niñdir

Söyler Pīr Sulṭānım söyler Ḥaḳḳıñ birliğini birler

Ṭoğmuş bu¹⁰⁸ °āleme parlar nūr Muḥammed °Ali’niñdir

Pīr Sulṭān Abdāl

°Ālemi yarādān ol Ġani-i Settār

Vücūdı fermāna muḥtāc eylemiş

Dün gün çağırđığım ey Perverdigār

Ḳuzuyu ḳurbana muḥtāc eylemiş

Dün gün çağırayım bende Ḥūdāma

Nola bir kez mihmān olsun odama

Ādemden pādişāh virmiş ādeme

Bir ḳulı bir ḳula muḥtāc eylemiş

Arslan korku çeker diye beberden

¹⁰⁶ M: Cennet kapısı açıldı misk ü °anber saçıldı

¹⁰⁷ M: bāğçede

¹⁰⁸ M: şu

Gör ne kerāmet gelür ehl-i şabırdan

Oğudum Tevrat İncıl Zebürdan

Cümlesin Qurāna muhtāc eylemiş

Pir Sulţānım abdāl ider āḫāy 9b

Kimi karanlıkda kimi de gün āy

Kiminiñ mekānı taḫtile sarāy

Kimini külḫāna muhtāc eylemiş

Seḫer

İrişdi fazl-ı Yezdānıñ bize evlād-ı Ḥaydardan

Alup nūş eyledik vaḫdet meyin sāḫī-yi Kevserden

Resüle her kim ümmetdir resül evlādını şāhıñ

İkisi nūru birdir oldılar bir pāk-i gevherden

Ben ol şehrim didi Seyyid °Ali Bābuhā ya°nī

Anıñçün kim zuhūr oldu Muḫammed °Ali ol derden

°Aliye şıdkile cāndan eger taşdıḫ kıldıñsa

Şefā°at ire maḫşerde sañā Şeppīr ü Şeperden

İmām-ı Zeyne'l-°abādan Bakır oldu mürşid-i kāmil
Eger Haq mezheb istersen yüzün döndürme Ca°fer'den

Biliş Mūsā Kāzımdan irer maqşūda her t̄alib
İmām-ı heştümīn ol H̄orasān nesl-i H̄aydardan

Taķī'ye her ki şıdķile göñül virdiyse ey °ākil
Naķī'den fet̄ ola ma°nā hidāyet ire °askerden

Bu zulmātı şıfātından eger kurtulmak istersen
Fenā dünyāyı terk eyle elin çek sīm ile zerden

Koğıl bu şöret-i āfākī beķā mülkine °azm eyle
İrişe şerbet-i sāķī saņa sāķī-yi Kevşerden

Ümīdim şöyledür Haq'dan °Ali°niñ āl-i haqķiçün
Ki hergiz korkmazam billah °azāb-ı yevm-i maşşerden

Fedā kıl cānıñı şāhıñ yolına ey Seher tā kim
Mevālī-meşreb ol ismiñ yuyulmasun bu defterden

Vuşlatī

Mef'ülü / Mefāīlü / Mefāīlü / Feülün

Aldım ezeli dost haberin şah-ı Aliden

Açıldı yolum aşk ile erkân-ı Aliden

Esrâr-ı tarikat ilmi irs ile gelmiş

Ey tâlib-i hakk isteyen ihsân-ı Aliden¹⁰⁹

Çün lahmüke lahmi dedi hakkında Muhammed 10a

Hem şehri ulûmuñ kapısı kân-ı Aliden

Bi'l-cümle veli zâtını cân içre görenler

Esrâr-ı ezeli hüccet burhân-ı Aliden

Tâlibleri erkân ile her demde olurlar

Hâlince füyûzâtını pîrân-ı Aliden

Qurbîyyet idüp zâtına hem bu dil-i maḥzûn

Dost kokusun almışdı gülistân-ı Aliden

Nefsimle cihād ile ten luḫfına irdim

İkrârımı bildim özüm ikân-ı Aliden

Ma'nâ ile açdım yolımı bâb-ı ulûma

Hem maḫzar olup sırrına a'yân Aliden

¹⁰⁹ Mecmuanın bu sayfasında oldukça silik ve ters olarak konmuş iki müsvedde kağıt vardır. Okunamayan bu müsveddeler ekler kısmına eklenmiştir.

Çökdüm öñüne  alem-i ma nide okudum

Ma nası ile  azret-i Kur n-1  Aliden

Derc itdi o dem F tihada c mle ma n 

Hem besmele tefsirini imk n  Aliden

Ol besmele tahtında olan no ta-i sırrı

Bildim ki  a ı at olan  im n-1 Aliden

Ol demde zuh r eyledi  un r h-1 iz f 

Buldum  zimi mazhar-1 ins n-1  Aliden

İrg rd  bu dem ab-1  ay t  avzına c n 

 andırdı hem n  a kına ol  n-1  Aliden

Ol meclise d hil olana c m  unulmu 

N   eylesem ol b de-i dest n-1  Aliden

 un el ele el- a ka demek oldu  ay nım

G sterdi  ud  sırrını arsl n-1  Ali den

Virdim yolına c nımı ol z t-1  erif 

G rd m ki o dem c nıma c n n-1  Aliden

Vuşlat görünür bāb-ı ʿulūmuñ kademinde

Gelsün dileyen vār ise ʿirfān-ı ʿAliden

Mersiyye-yi Vuşlat

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Devr-i eyyām eyleyüp aşere-i Muḥarremdir gelen

Anla ey dil cümle vārı ağlatan mātem budur 10b

Bu ʿayāndır dost rızāsıçün şehīd-i ʿaşk olan

Cümle halkı zāri zāri inleden mātem budur

Kerbelāda mā-i zehri eşkıyānıñ sunduğu

Ol Ḥasan ḥazretleri nūş ile teslīm olduđu

Şāh Ḥüseynin ol güzel kākülleri kan olduğu

Pīrimi göğü ʿarşı kürsüyü inleden mātem budur

Hülle gönderdi cinānından Ḥüdā anlara bil

Vakt-i ʿıydde anı tebşīr eyledi peyk-i celīl

Sürh ü zerd ḥallini şāhıñ istedikde Cebrāʿil

Ol ḥaberle Muştafāyi inleden mātem budur

İki şāhın böyle hāli emreyle tebşīr olup
 Hikmeteyle Fāṭıma ana gönlü ḥasretle ṭolup

Hük-m-i Ḥallāk-ı ezel icrāsına teslīm olup
 Taḡrı arslānı ʿAli’yi iṅleten mātem budur

Hikmetile cümle zī-rūḥu ol dem ağladup
 Evliyāya emrile dergāhına el bağladup

ʿAşk-ı sūzān içre Vuşlat cān ü gönlün dağlayup
 Derdile her dem seni ḳan ağladan mātem budur

Mersiye-i Vuşlat

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Çün Muḥarrem geldi gözler yaşı döndi seyllere

Mātemiñle yandı cānım ey şehīd-i Kerbelā

Ḥasretiñle zikr-i hicrān oldu tekrār dillere

Matemiñle yandı göñül ey şehid-i Kerbelā

Bir yire cemʿ oldu cümle Ḥaḳḳa ʿāşık ḳulları

Aḥseniniñ firḳati yaḳdı yine göñülleri

Taḡrı arslanı ʿAli ḥazretleriniñ gülleri

Mātemiñle yandı göñül ey şehīd-i Kerbelā

Eşkiyādan içdi zehri ol Ḥasan ḥazretleri

Gör ki noldu Faṭıma ana bağçesi sünbüllerle

Ḳana boyandı Ḥüseynin ol siyeh kākülleri

Mātemiñle yandı göñül ey şehīd-i Kerbelā

11a

Cedd-i ʿalāsı Muḥammeddür o şāhiniñ velī

Enbiyā vü evliyāniñ inledi cān ü dili

Cümle pīrān-ı tarīkat hem daḥī vuşlat kılı

Mātemiñle yandı göñül ey şehid-i Kerbela

Ḥamza Abdāl

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Hamdü'lillah yoğ iken var eyledi bizi celī

Luṭfuñ izhār eyleyüp söyletdi ağzında dili

Ḥaḳ teʿalā birligine dimüşüz cāndan belī

Eşk çeşmiñden akar diñmez ebed hicrān seli

Merḥabā ey kütüb-ı ʿālem zübde-i nesl-i ʿAlī

Merḥabā ey sırr-ı Ḥaydar Ḥacı Bektāş-ı velī

Āyet-i levlāk ḥabībiñ şānına oldı nüzül

Ahmedin şer'eyle bilindi hem din hem uşul
 Ahmedin sırrın bilen ol olıser Haqka vuşul
 'İlm-i Kurānı zuhūra getüren oldur resul
 Merhabā eyzān 'Ali

Ben 'ulūmuñ şehriyem didi Muhammed Muştafā
 Bāb-ı şehrimdir dir ol şāh 'Aliyyü'l-murtezā
 Şānına Haqdan inüpdür hel etā velā eftā
 Kim tutar dāmen-i Haydar çekmez āhirde cefā
 Eyzān

Şāh-ı merdān 'Alinin tīr ü bālıdır ol er
 Fātıma hayrū'n-nisāniñ hem 'ıyālıdır ol er
 Hem seķāhüm rabbehüm āb-ı zülālidir¹¹⁰ ol er
 Hem Muhammed bağıniñ tāze nihālıdır ol er
 Merhabā eyzān 'Ali

Şāh Hüseyin ile Hasan'dır evliyālar serveri
 Murtezā destinden anlar evvel içerler Kevşeri
 Anları sevmez Havāricler'den oldı dil berī
 Şāh Hüseyin-i Kerbelā oldı şehīdler serveri
 Eyzān

¹¹⁰ Āb-ı zülāl: Tatlı su, saf su. (Kubbealtı Lügati)

Şöyle zeyn itdi dili ħubbı ile zeyne'l-‘abā

Ol cihetden giymişem egnüme bir köhne ‘abā **11b**

Gel berü zāhid nemed giy egninden ħabā

Kimde kim olur ħabā anda şalvete olur hebā

Merħabā ey ħutb-ı ‘ālem zübde-i nesl-i ‘Alī

Merħabā ey sırr-ı Ħaydar Ħacı Bektāş-ı velī

Ol Muħammed Baqırın ħaşkı benim başımda tāc

İtme anlardan beni ħayrıye bir dem ihtiyāc

Luţf idüp bendeñi etme evlādından ihtiyāc

Dem-be-dem ħubb-ı Ħüdā ile bu dildir ibtihāc

Merħabā eyzān ‘Ali

Ca‘fer-i şādıqdır ehl-i tarīkat rehberi

Zāhidā ħorlukla bakma ħaflet idüp ol eri

Cümle Faqrullah’a Baqiyullah’ın oldur mehteri

Eyzān

Mūsā Ħāzımdan irmişdir baña luţf ü kerem

Kim ider bī‘at aña ol seyr ider bağ-ı irem

Eyzān

Şāh ‘Ali Mūsā Rızā Ħaqq emrine virdi rızā

Çekdi Yezidler elinden dünyede dürlü cezā

Āl-i Mervān cem° olup itdi imāmlara nidā

Şad hezārān la°netullah olsun anlara sezā

Eyzān

Ol Taķīdir cümle taķvā ehli içre muttaķī

Zāhidā irgil aña taķkiķ göresin sen Haķķı

Haķķı ızhār itmek için geldi °āleme Naķī

Cehd idüp irşādını anlara irgür ey Faķī

Eyzān

Şāh Hasenü'l-°askerīdir cism içinde cānımız

Āl-i Haydardır bizim hem dīnımız imānımız

Anları her kim sever cāndan odur cānānımız 12a

Sevmeyen buğz eyleyenlerdir bizim füccārımız

Merhabā eyzān °Ali

Ol Muḥammed Mehdīdir hem evvelīn ü āhirīn

Terk idüp dünyāyı oldı tayyibīn ü tāhirīn

Ol gelüp şavm ü şalātın sırrın itdi zāhirīn

Şöyle bildiņ mazhar ḥaķdır gelen ol °ārifīn

Merhabā eyzān °Ali

Geldüğim demde cihānda ibtidā gördüm seni

Hem Veliyyu'llah içinde müntehā gördüm seni

Dergeh-i fakr içre ey şeh muḳtedā gördüm seni

Sidre vü °arşile kürside müntehā gördüm seni

Merḫabā eyzān °Ali

Hem Ḥaḳḳıñ ḳudret elisin yā Ḥācim sultān sen

Mazḫar-ı sırr-ı °Alisin yā Ḥācim sultān sen

Cennet-i °Adnıñ gülisin yā Ḥācim sultān sen

Cümle pīrleriniñ pīrisin yā Ḥācim sultān sen

Merḫabā eyzān °Ali

Kim derūnından saḡā eyler tevellāyı velī

Ol kişiniñ ḳalbine eyler ṭulū° ḫubb-ı °Ali

Saḡa kim bi°at idüp dāmānına ḳodu eli

Rūz-ı maḫşerde anıñ yüzini aḳ eyler Celī

Merḫabā eyzān °Ali

Yā İlahi ḳıl °ināyet baḡa zātıñ ḫaḳḳıçün

Ādem ü Ḥavvāda olan ḫaḳ şifātıñ ḫaḳḳıçün

Hem ḳılınan hamse-yi evkāt-ı şalātıñ ḫaḳḳıçün

Ḥamza Abdālıñ murādın vir zekātıñ ḫaḳḳıçün

Merḫabā ey ḳutb-ı °ālem zübde-i nesl-i °Alī

Merḫabā ey sırr-ı Ḥaydar Ḥacı Bektāş-ı velī

Nuṭḳ-ı Şemsī

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Vāşıl olmaz kimse Hāḡḡa cümleden dūr olmadan
Kenz açılmaz şol göjülden tā ki pür-nūr olmadan

Sūr çıkar aġyārı dilden tā tecellī ide Hāḡḡ 12b
Pādişāh ḡonmaz sarāya ḡāne maʿmūr olmadan

"Mūtū ḡable en temūtū¹¹¹ sırrına mazḡar olan
Hāşr ü neşri bunda gördi nefḡa-i şūr olmadan

Mest olan mestāne geldi tā ezelden tā ebed
İçdiler ʿaşḡıḡ şarābın āb-ı engūr olmadan

Hāḡ cemālīḡ Kaʿbesini ḡıldı ʿāşıḡlar tavāf
Yerde Kaʿbe gökyüzinde beyt-i maʿmūr olmadan

Sen müyesser eyle ya Rab bizlere beytin tavāf
ʿİlmin ile ʿāmil eyle vāde tekmlil olmadan

Maḡv olanların kelāmıḡ ġayriden gelmez dirin
Pes ene'l-Hāḡḡ diyüp ḡişi Manşūr olmadan

Bir ʿaceb sevdāya düşmiş tutuşur Şemsī müdām
Hāḡḡ'a maḡbül olmak ister ḡalka menfūr olmadan

¹¹¹ Mūtū ḡable en temūtū: “ Ölmeden önce ölünüz.” Manasına gelen hadistir. (Yılmaz, 1992: 128)

Peykerī

Fā°ilātün / Fā°ilātün / Fā°ilātün Fā°ilün

Bu cihānı yoğiken var eyleyen Allah'dır

Eger insān olan Ādem Şafīyul'lāhdır

Şāni°iñ şun°ile buldı baħr-i tūfāndan necāt

Bunca ta°mīre sebep Nūh Neciyyul'lāhdır

Ger Ĥalīl olmağ dilersen bāb-ı göñüller Ka°besin

Ka°beyi bünyād iden bil kim Ĥalīlul'lāhdır

Tūr-ı vuşlatda münācāt içre her dem bī-ħicāb

Ĥağķile güftār iden Mūsā Kelīmul'lāhdır

Bunca mu°cizler kılup hem terk-i tecrīd eyleyen

Mürdeler ihyā kılan Īsā Rūhul'lāhdır

Faħr-i serdār-i nübüvveddir Muħammed Muştafā

Seyyidü'l-kevneyn Ādem hem Ĥabībul'lāhdır

Kim Ebū Bekr °Ömer °Osman °Aliyyü'l-murtezā

Çār yāridir resülün hem Velīyyul'lāhdır

Hakka minnet kim Muhammed ümmetisin Peykeri

°Aşiler ahvāline yarin Şefi°ullāhdır

Şıdkī

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Terk-i tecrīdim mücerred bir nemed besdir baḡā

Kāni°im bir köhne şāl egnimde atlasdır baḡā

13a

Bir gedāyım sūretā ammā ki şāh-ı °ālemim

Fakrile faḡr eylerem bu salḡanat besdir baḡā

Ziyet-i dünyā-yı fānī çöpçe gelmez °aynıma

Şāh-ı gül gülşende sensiz ḡārule ḡasdır baḡā

Ben delī dīvāne şeydā °āşıkam ḡa°n eyleyen

Her denī nā-dān her nā-cins ü nā-kesdir baḡā

Åhım ile °ālemi odlara yakşam ḡaḡ mıdır

Åh-ı āteş nār-ı Şıdkī nār-ı °amm resdir baḡā

Şıdkī

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Cür'a-yı cām-ı ezelden mest olan mestāneler
Nüş idüp vaḥdet meyinden çekdiler peymāneler

Künc-i ʿuzlet meskenidir genc-i ʿizzet-hʿāhınıñ
İtikāf idüp olupdur sākin-i virāneler

Hey nice gam-res resendir kākül-i dildār kim
Zülf-i zincīrine bend olmuş yatur divāneler

Od ile yansun çerāğ-ı ğamda bī-pervā varup
Şem'ı ʿaşka tīr-i bālın yakmayan pervāneler

ʿAyn ü şın ü kâfa yoldaş olmayanlar Şıdkıyā
Āteş-i firḳatde dā'im nār-ı hicre yanalar

Şıdkī

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Ḳamū eşyā şıfātından beyān-ı vaşf-ı zāt eyler
Nedir ol zāt-ı vaḥdet kim döner vaşf-ı şıfāt eyler

Yaradır çār ʿunşurdan bu terkīb ile insānı
Götürür ma'dene evvel ikincide nebāt eyler

Gelir üçüncü hayvāna ider bir demde seyr anda

Gelir insāna dördüncü vü izhār-ı hayāt eyler

Cemāl-i vech-i hūbānda görünür zāt-ı hūr ü şen

Bu yüzde görmeyen zātı sıfatın bi-sebāt eyler

Vücūd-ı ādemi mülk-i °ademden eyleyüp mevcūd

Bu sırr-ı Şıdkıyā seyr it haqqıdır şeş cihāt eyler

Taḥmis-i Ḥamza Abdāl

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün

Dildedir yâriñ hayâli ben bu anı neylerem

Var iken bed-nāmlık °ālemde şānı neylerem 13b

Yār-i cānım durur iken yār-ı fāni neylerem

Dilberā ben senden özge °ömr-i cānı neylerem

Tāc ü taht māl ü mülk-i ḥānmānı neylerem

Gitmedin kaldı serimde zāhidā °aşkdan hevā

°Ākıbet-i simurğveş pervāz ider göçer fenā

İtmede bāğ-ı fenā içre dirīğ bir dem şafā

Dilerim vaşl-ı cemāliñ tā kılam derde devā

Ben seniñ bimārınım özge devāyı neylerem

Mevsim-i gülzâr irüp şiddet gidüp döndi zamân
 Hamdülil'lah kim o şiddetden üns bulduğ amân
 Mürde iken kâmu eşyâya hayât irişdi cân
 Ey Müselmânlar bilin kim yâr ile hoşdur cihân
 Çünkü yârdan ayrı düşdüm bu cihânı neyelerem

Ey diriğâ irmedim kaldım o yâr ihsânına
 Kuluna bulan imiş inanmazam peymânına
 Aldanup bel bağladum divâne-veş ikrârına
 Çok du'âlar kılmışım ben Hâlîk'ın dergâhına
 Çün du'âlar maqbûl olmaz ben du'âyı neyelerem

Hamza Abdâl ecel irdügi hiç virmez amân
 Ey diriğâ hasretâ bu tenden ayrılırsa cân
 Sabra taqât yok visâliñden meded şâhım hemân
 Dilber iydür ey Nesîmî şabr kıl itme figân
 Şimdi figân itmeyüp yarın figânı neyelerem

Hamza Abdâl

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün

Zâhidâ biz gelmedik eâlemde kesb etmege mâl
 Gelmişüz kendi özümüz bilmege ey ehl-i hâl
 Gel gider göñlün içinde kalmasun hiç kâl ü kâl

Şöyle bil kim nefsini bilmezsen oldun ehl-i dāl

°Uzlet it küfr içre miskīn kimseye olma celāl

Giyme şöhret tonını giy egnüne bir köhne şāl

Ṭālib-i dünyā olanlar olıser āhır humār

Rūz-ı maḥşerde şefā°at evvel garīb giden umār 14a

Hızmet ider bir uluya almak için bir tumār

Bilemez miskīn yedüğü olıserdir zehr-i mār

eyzān

Ne °aceb °aksine devr itmege başladı zamān

Azıdır oldı cümle halk birbirine virmez oldu āmān

Ḳaplamışdur anlarıḡ ḡalbini reyb ile gümān

Gel ki miskīn ne yatarsın h°āb-ı ḡafletden uyān

eyzān

Küfr ile °ömrüḡ geçirme ey Faḡi īmāna gel

Gel özünü mürşide teslīm idüp °irfāna gel

Varlıḡını rāh-ı Haḡḡa harc idüp imāna gel

Secdeḡi vech-i Hüdā'ya eyleyüp ihsāna gel

eyzān

Āsitān-ı faḡr içünde ihtiyār īt hizmeti

Olmak istersenḡ dil ü cānile Aḡmed ümmeti

Şöyle cehd it kim saña erişe pīrlər himmeti

Tā saña keşf ola Hakkın dürlü dürlü hikmeti

eyzān

Sev gönülden hānedānı eyleme bugz ile kīn

Sevmeyen nesl-i ʿAliyeyi anda olmaz zerre-i dīn

Binme nefsiñ atına luṭf ile gel secdeye in

Olmak istersen cehennem āteşinden sen emīn

eyzān

Ḥamza Ābdāl gel ḵanāʿat eyle dünyā gider

Ṭalib-i dünyā olan āhirde īmānı gider

ʿİlmiñ idrāk eylemezsen ʿömri bil zāyiʿ gider

ʿİlm edeb öğren cihānda cūy ile cāyī gider

ʿUzlet it faqr içre miskīn kimseye olma celāl

Giyme şöhret ṭonunu giy egnüñe bir köhne şāl

Vişālī

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

Ḥarāb itmiş gönül şehriñi cānāneler bir bir

Muḥabbet kenziñ izhār eylemiş vīrāneler bir bir

14b

Dokunmuş himmet-i pīr-i muḡāniñ beñzer ey sāki

Yıkılmış cā-be-cā göçmüş yere meyhāneler bir bir

Güzeller münkesirler sākiyā seniñ havādisden

Şikeste cāmlar şınmış yatur meyhāneler bir bir

Nice küb düşmeyem meyhāneler yolında humlardan

Quyı kazmışlar ey pīr-i muġān humhāneler bir bir

Şürāhī kulkulından cūşa geldi cām-ı eflākiñ

Göge ağdı Vişālī na^{re}-i mestāneler bir bir

Nazmī

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Meskenimdir ^eaşık şu yerdeyim dağlar benim

Şefkat idüp dost ü düşmen hālime ağlar benim

Ka^ebe-i kūyun nigārın ben nice idem tavāf

Eşk-i çeşmi her taraftan yollarım bağlar benim

Mısır içünde şāh olaldan āh ol Yūsuf-cemāl

Nīl olupdur gözlerim yaşı akar çağlar benim

Kerbelā-yı ^eaşk içünde yine ābdāl olmağa

Āteş-i hicrān bir bir cismimi dağlar benim

Vaşlıñı ihsān idüp şād ile Nazmī bendeñi

Nice bir firkatde cānā gözlerim ağlar benim

Şerīf

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün

Neş'e istersen eger meyhānesine peymāne bul

Keyf ise maşşūduñ °aşıķ bādesine meyhāne bul

Cümleye feyz-i elestden iken şevķ-ı neşāt

Kim dedi bezm-i mecāzīde saña mestāne bul

°Aşķı nā-ķaşddır baķılsa bülbul-i nālendeniñ

Cān fedā itmekde hem-dem olmağa pervāne bul

Baş ü cānı terk idenlerdir sezā-vār-ı vişāl

Sen dañı mahv-ı vucūd it b°ade-zān cāna bul

Kūşe-yi vaħdet ise °ālemde maṭlūbuñ Şerīf

Şoħbete lāyık muħabbete şādık merdāne bul

15a

Şerīf

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Haberdâr olmadın ʿâşık-ı tarîkiñ her vücûhundan
Ne söyler dinledin mi nağme-yi nây-i kudûmundan

Eger esrâr bilmek maqşadıñsa zâhide şorma
Beyân olmaz lisân-ı kâl ile fenn-i ʿulûmundan

Hele bir kerre söylet mantıqʿuñ-ı tayrı beyân itsün
Tarîkat fâzılından kâmil-i fenn-i rûsûmundan

Müneccim ehli heyet anlamaz maʿnâ-yı mestûruñ
Degil mümkün beyân olmak bu âhkâm-ı nücûmundan

Seyâhat-der-vañan eyle Şerîfâ sen tarîkatden
Eger bilmek dilerseñ semtini Şâm ile Rûmundan

Şerîf

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Derd-i ʿaşkıñdan seniñ âzâde olmaz başımız
Derd için naqş eylemiş güyâ bizi naqqâşımız

Ser-nüvişt oldu sezâ her vechile hük-m-i kaña

Yazdı bā-ḥaṭṭ-ı celī ṭuḡrālarıdır kaşımız

Nefs-i emmāre bizi her vecihle itdi zebūn

Rūz [ü] şeb ayrılmadı sırdaşımız yoldaşımız

Baḥt-ı nā-hem-vār ile her vechile söyleşmedik

Ġam tükenmez giderek ḥayfā dükendi yaşımız

Ey felek iḡbālīḡ ister zan idersin sen bizi

Olsa āzāde Şerīfā bāri bir dem başımız

Şerīf

Fā'ılātün Fā'ılātün Fā'ılātün Fā'ılün

Bezm-i rāḥatdır hele  ālemde devletden ġaraż

Feyz-i dildir  aşıka nīl-i sa adetden ġaraż

Kimse bilmez  adrini bu ni met-i soḡbet nedir

 Āfiyetdir  āriife d nyāda vuşlatdan ġaraż

 Ārif-i kāmīl teselli-baḡş olur ehl-i dile

 āre-sāz olma dır anca  vech-i himmetden ġaraż

Ber- arār olmaz cihānıḡ devleti iḡbālīde

Emr-i takdīre rızādır bu tarīkatden ğarāz 15b

Bu Şerīfā bendeñi yā Rab şeref-yap eyle kim

Ez-kerem ola kemālāt-ı haķīkatden ğarāz

Şerīf

Mefāīlün Mefāīlün Mefāīlün Mefāīlün

Düşelden şevķine göñlüm onundı āğ ü ķārāyi

°Aceb münkin midir bulmaķ seni arāyi arāyi

Ne zāhirde ne ma°nāda ne deştinde ne şahrāda

Ne sāhilde ne deryāda gezersem cümle dünyāyi

Olaldan °aşķına beste göñül ħayrān dem-beste

Yaţur ħayretle dil-beste biraķmaz yine sevdāyi

Ne vaşf-ı ħissini ķābildir ne ta°bīr eylemek mümkün

Görünmez vech-i °ālemde mişāl itsen de °Anķāyi

Nihāyet bezm-i ħayretle bu esrār-ı haķīkatde

Ĥurūfa şıĝmadı ma°nā ķabūl etmez hem imlāyi

Açıldı derdimiñ zaĥmı hemīşe işledi her gün

Felâṭūn olsa tedbîre ʿilâc itmez bu yârâyı

Elifden yâʿya dek yazdım Şerîfâ okudum her kez

Sukûn-ı ʿâcize ancak beyân itti bu inşâyı

Seher Âbdâl

Mefâʿîlün Mefâʿîlün Feʿûlün

Her işde Allah adın ide hem yâd

Ḳılalım Muştafâ medhine bünyâd

Muḥibb-i Murtaẓâyız ʿabd-i evlâd

Bil ey müʾmin olasın ğamdan âzâd

Ḥüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Ḥüdâdır

Ḥabîb-i nûr-ı çeşm-i Muştafâdır

Ḥasan'dır gönlümün tahtında sultân

İmâm-ı muḳtedâ-yı kâmil-i insân

Ḥaḳîḳat ʿâlemde cân-ı cânân

Bil ey kimdir diyeyim ey ehl-i ʿirfân

Ḥüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Ḥüdâdır

Ḥabîb-i nûr-ı çeşm-i Muştafâdır

Pederdir şâh-ı Zeyne'l-ʿâbidîne

İmâm-ı server ehl-i yaḳîne

Gerekdir cān ü dilden ehl-i dīne
 Kūl olmak Kānberi'niñ kānberine
 Hüseyn ibn-i ʿAlī sırr-ı Hüdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşm-i Muştafādır

Muḥammed Bākir'a ʿabd oldum ey yār
 Götürdüm cān ile o şāha ikrār
 Cihānda yok bulardan ğayrı deyyār
 Dilimde söylerim bu medḥi tekrār
 Hüseyn ibn-i ʿAlī sırr-ı Hüdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşm-i Muştafādır

İmām-ı Caʿferdir ol kān-ı şecāʿat
 Anung fermāmdır ʿilm-i şerīʿat
 Ki naḳdinden zuhūr oldu tarīḳat
 Hem oldur menbaʿ-ı künh-i ḥaḳīḳat
 eyzān

İmām-ı Mūşā Kāzım ibn-i Caʿfer
 Odur müʾminlere hādi-i rehber
 Oḳur ins ile cin medḥin berāber
 Resūlūḡ ālidir hem nesl-i ḥaydır
 Hüseyn ibn-i ʿAlī sırr-ı Hüdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

°Ali Musā Rızā'dır ğıl ü gāşden pāk

Anıñ °aşķına seyrān eyler eflāk

Қıl ey mü°min yoluna cānını hāk

Diyem kimdir maķām-ı °ilm-i idrāk

Ḥüseyn ibn-i °Ali sırr-ı Ḥüdādır

Ḥabīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Muḥammeddir Taķī vü müttakī hem

İmām-ı pīşvāy-ı her dü °ālem

Emīr ü ins ü cinn ser tāc-ı ādem

Aña bi°at idenler görmeye ğam

Ḥüseyn ibn-i °Ali sırr-ı Ḥüdādır

16b

Ḥabīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Naķīdir menba°-ı °ilm-i hidāyet

Hem oldur ḥāfız-ı tefsīr-i āyet

Velāyet ma°denidir bī-nihāyet

Bu söz mü°minlere °ayn-ı kifāyet

Ḥüseyn ibn-i °Ali sırr-ı Ḥüdādır

Ḥabīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Ḥasan°ül-°askerīdir pīşvāmız

İmām-ı muķtedāmız reh-nümāmız

Çerāğ-ı ʿālem ü bedr-i dūcāmız
 İmām-ı dīn şehīd-i Kerbelā
 Hüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Hūdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Muḥammed Mehdīdir Huccetul'lāh
 Yakīndir kim zuhūr eyleye o şāh
 Ola bu halk-ı ʿālem cümle āgāh
 Sucūd eyler yüzine mihr ile māh
 Hüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Hūdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Gel ey müʿmin tevellā şāha eyle
 Teberrā kıtıl evlāda söyle
 Hūdā Kurān içinde didi böyle
 Yüri yüz dil ile bu medḫi söyle
 Hüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Hūdādır
 Habīb-i nūr-ı çeşmi Muştafādır

Yezīd'e şad hezārān laʿnet-i Hāk
 Diger Mervān ü Şimr-i naḫs aḫmak
 Şehīd itdiler evlādı be-nā-ḫāk
 Şehīdler şāhı ü sultān-ı muṭlak
 Hüseyn ibn-i ʿAli sırr-ı Hūdādır

Ḥabīb-i nūr-ı çeşmi Muştafâdır

Keremli ḥvâcedir şâh-ı velâyet 17a

Niyâz eyle temennâ kııl be-gâyet

İrişe ey Seher fetḥ ü hidâyet

Saḡa şâyed ide ol şeh-i °inâyet

Ḥüseyn ibn-i °Ali sırr-ı Ḥüdâdır

Ḥabīb-i nūr-ı çeşmi Muştafâdır

Uşulî

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

°İşkile tennür-ı dilden cüş ider tūfân henüz¹¹²

Bu gözümün yaşları deryâ-yı bî-pâyân henüz

Şâh-ı °ışkıñ taḥt-ı dilde ḥükm iderdi cân gibi

Mısr iline Yūsuf olmamışdı sultân henüz

Ez-ber okurdu¹¹³ gönül °ışkıñ kitâbıñ ḥarf ḥarf¹¹⁴

İnmemişdi Ḥazret-i Peygâmbere Ḳur°ân henüz

Ey dil ü cân mülkine ser-keşlenüp âteş uran

¹¹² *Usuli Divanı*, (hızl. Mustafa İsen), Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 2020, s. 190, G. 42.

¹¹³ M: iderdi

¹¹⁴ M: ḥarf-be-ḥarf

Zulm-ı bî-dād  aceb olmadı mı oran¹¹⁵ henüz

Fürkatüñ nişini çāk ok gibi urduñ cānıma

Çıkmadı çaldı ara bağrumda ol peykān henüz

Cümle  alem kām-rān Őenlik kamu il memleket

Hāne-i dil zulm [ü] cevriñle yatur vīrān henüz

 Ömr irişdi āhire buldı nihāyet rüzgār

Ey dirīgā bulmadı gāyet Şeb-i hicrān henüz

¹¹⁶İrdi merhem herkese dārü'Ő-Őifā-yı gaybdan

Bu oñulmaz derdüme bulunmadı dermān henüz

ubbe-i çarħa  alemler dikdi āhum āteři

Almadı sūz-ı derūnumdan ħaber nā-dān henüz

¹¹⁷Virmiř idim kūh-ı ğam içre sebķ-i Ferhād'ıma

Olmadan belā-yı deştinde ser-gerdān henüz

Ka be-i maķřūda yol buldı Uřulī bu kiři

Tilbe göñlüm derd vādīsinde ser-gerdān henüz¹¹⁸

¹¹⁵ M: āverān

¹¹⁶ M bu beyit bulunmamaktadır.

¹¹⁷ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

¹¹⁸ M: alma göñlüm derd vadisinde ser-gerdān henüz

Uşulî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Yürekden cüş iden tūfāna ʿaşk olsun dirin¹¹⁹

Gözlerimden mevc uran ʿummāna ʿaşk olsun dirin

Başdan ayağa kelāmullahdır cismiñ velî

Şüretiñde āyet-i Raḥman'a ʿaşk olsun dirin

Sen güzeller şāhısın şaf şaf durur dīvāneler 17b

Hazretünđe kurulān¹²⁰ dīvāna ʿaşk olsun dirin¹²¹

Bir selām ile beni aḥmadıñ ammā ben kuluñ

Her nefes cānile sen sulṭāna ʿaşk olsun dirin

Gerçi ayak tozıyuz öpüp mübārek ellerin

İtlerüñe ya'ni kim yārāna ʿaşk olsun dirin

ʿAşka uyaldan berü gitdi levend oldı gönül

Bulduğumca gāh geh divāne ʿaşk olsun dirin

¹¹⁹ M. İsen, *Usuli Divanı*, s. 254, G. 101.

¹²⁰ M: kurb olan

¹²¹ M: derin.

°Aşk çevgânına °aşıklar bāşın to b eylemiş

°Ālem içre ben de bu meydāne °aşk olsun dirin

Yerler ü gökler götürmedi emānet gencini

Hoş götürdi¹²² bu dil-i dīrāne¹²³ °aşk olsun dirin

Rūbeh-i dünyāyı bir itçe i°tibāra almadı

Ey Uşulī şol kağān-ı arşlana¹²⁴ °aşk olsun

Uşulī

Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilün

Yā İlāhī ravza-i cennet midür bu hoş maqām¹²⁵

Yā ki beytul’lahdır yā secdegāh-ı hāş u °āmm

Yā riyāz-ı üns yāhud¹²⁶ ravza-i hayr°ül-enām

K’işigine¹²⁷ yüz sürer hayl-i melā°ik şubh ü şām

Cānuma irdi nidā-yı °gaybdan¹²⁸ bu hoş maqām¹²⁹

Es-selām ey hazret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Nāme-i ikbālde nāmı °Alī Musa’r-Rızā

¹²² M: götürür

¹²³ M: vīrāne

¹²⁴ M: aşlana.

¹²⁵ M. İsen, *Usuli Divanı*, s. 124, Müseddes: 3

¹²⁶ M: yā

¹²⁷ M: Eşigine

¹²⁸ M: °ayndan

¹²⁹ M: peyām

Kendi şāh-ı evliyā cecdi °Aliyy'ül-Murtażā

Oldı lāmi° şafha-i vechinde nūr-ı Muştāfā

Zāt-ı pākinde tecelli itdi sırr-ı hel etā

Buldı kuvvet lā-cerem ser-pençe-i Āl-i °Abā

Es-selām ey hāzret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Ey muhīt-i kұлzüm-i cūd ü¹³⁰ sehā kān-ı kerem

Gevher-i °ummān-ı Yesrib h°āce-i mülk-i °Acem

Aşl-ı pāk ü¹³¹ zübde-i erkān-ı nesl-i muhterem

Zerre-i¹³² çerh-i velāyet dürr-i deryā-yı kıdem

Ger başarsañ yeridir ebsār-ı aḥbāba kadem

Es-selām ey hāzret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

18a

Muştāfā vü Murtażāniḡ naḡdisin ey pāk-dīn

Hem Hüseyn ile Ḥasan¹³³ hem Şāh Zeyn°el-°ābidīn

Bāḡır u Şādıḡ daḡı Kāzım imām-ı heştümīn

Hem Taḡıyy ü bā-Naḡī hem °Askerīsin sen yaḡīn

Mehdī-i şāḡib-i zamānsın ḡādī-i rūy-ı zemīn

Es-selām ey hāzret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Pāye-i °arşa irişdi pāy-ı mirkātıḡ seniḡ

Māverā-yı °āleme naşib oldı rā°yātıḡ seniḡ

¹³⁰ Mecmuada yok.

¹³¹ M yok.

¹³² M: Devre.

¹³³ M: Ḥasan ile Hüseyn

Zāhir oldı gün gibi āfāka āyātın senin
 Küntü kenziñ gevheriniñ kânıdır zātın senin
 On sekiz biñ ʿālemi gösterdi mirʿātın senin
 Es-selām ey hazret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Bir nefesde cūb-i huşki eylediñ tāze şecer
 Zāhir oldı naķş-ı akdāmın senin fevka'l-ħacer
 Buldı enfās-ı şifā baķşunla şihhāt kūr u ker
 Emrüne rām ins ü cin hükmiñe¹³⁴ tābīʿ baħr ü ber
 Zī-kerāmet zī-hüner zī-muʿciz şakķ'ül-ķamer
 Es-selām ey hazret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Ṭalʿatın envārını sırrumda peydā eylediñ
 Maṭlaʿ-ı cāndan güneş gibi tecellā eylediñ
 Bu Uşūlī lāl idi medhiñle gūyā eylediñ
 Luṭf idüp bir ölmüşe cān virdün ihyā eylediñ
 Bir nazarda kūr-ı māder-zādı bīnā eylediñ
 Es-selām ey hazret-i Şāh-ı Hōrāsān es-selām

Uşūlī

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Gözlerimden ķadd-i dil-cūsını ırmāğ eyledi¹³⁵

¹³⁴ Mecmuda: hükümüne

¹³⁵ M. İsen, *Usūli Divanı*, s. 295, G. 140.

Ƙanlu yaşumu benim ol serv ırmāğ eyledi

Gülşen-i dünyā eger¹³⁶ uçmāğ ise bakmaz dağı

Ƙuşca cānum cānib-i Ƙūyuni¹³⁷ uçmāğ eyledi

Ʀūr-ı dilde ħüsnüñ envārı tecellī gösterüp

Yine ben dervīşüne řāğ üstüni bāğ eyledi

Şükrüllü'llah kim göñül¹³⁸ mařşūda irdiñ °āķıbet 18b

Kūy-ı miĥnetde bizi ġam gerçi toprağ eyledi

Kūy-ı dil-berde Uşülī öldi vü buldı ĥayāt

Ĥamdüllü'llah ölmedin yerini uçmāğ eyledi

Muĥammes

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Nār-ı ġam tennūr-veř bağrı kebābīler bilür

Erganün-ı nāleyi çeng ü zebānīler bilür

Teşne-i cām ü mey mest-i ĥarābīler bilür

La°liñ esrārın seniñ rind-i řarābīler bilür

Lem°a-ı envār-ı mihri āfitābīler bilür

¹³⁶ M: ger.

¹³⁷ M: kuyuna

¹³⁸ M: gül-i

Bir sınık sâgarca yok bezm-i cihānda raġbetim
 Durduġunca bāde-veş ayaġa düşdi hürmetim
 Neylerem ol Yūsuf-ı gülçehre bilmez kıymetim
 Baña hem-ser olmayan idrāk idinmez hāletim
 Āteşi pervāneyi şevkin iltihābīler bilür

Ey perī geldikçe kūyuñdan bize her şubḥ bād
 Cān çıkar karşılayup dir ḥayr-ı maḳdem ḥayr bād
 Bunca demlerdir bizi hīç kılmadıñ bir kerre yād
 Fırkatıñ ālāmını şor benden ḥūr-i nejād¹³⁹
 Şūriş-i nār-ı caḥımı çün °azābīler bilür

Senden itdi ḥūblar ta°līm-i dilberlik yolun
 Sendedir tūṫī-i güyā-yi sūḥanverlik yolun
 Zülfüñ öğretti baña ḥāke berāberlik yolun
 Saña göstereşin dü çeşmim şināverlik yolun
 Şuda yüzmek resmini bil murġ-ābīler bilür

Anlamaz nādān olan esrār-ı ġam-ı keyfiyyetin
 Fehm kılmaz her denī afyonı virecek hāletin
 Şor canānı bendeñe pīr-i muġānıñ ḥürmetin
 Geçdi kendinden Maḳālī içdi la°liñ şerbetin

¹³⁹ M: nezād yazılmış

Meclisin çün şevketin bil k'āsiyābīler bilür

Şāhī fermāyed 19a

Sūre-i nūn v'el-ķalem vechiñde şuğrādır seniñ

Pāklik nūr-ı cebīniñde hüveydādır seniñ

Sen sen ol pākīze gevher ma'ni-i °ayn'el-yaķīn

Şūret-i haķ yüzüñe baķdıķça peydādır seniñ

Şafha-i hūsniñdedir fetħ ü zaferler āyeti

Şuretiñ bu vechile innā fetahñadır¹⁴⁰ senin

Gelmek ü gitmekde ma'lūm eyledim maķşūdına

Bil ki iki dünyāda re'yiñ temennādır seniñ

Şāhīniñ nōlā saña hāli olsa °ayān

Nitekim āyine-i göñlüñ mücellādır seniñ

Şāhī

Ol kemānkeş oķ atup gülşen anı hayrān olur

Gonçeler peykān anuñ oķuna gül ķalkān olur

¹⁴⁰ “İnna fetahne leke fethan mübina.” Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik, anlamındadır.

Gül yüzünde kākülün tīrine āglarsam nōlā

Mevsim-i gülde bulutlar öykünür bārān olur

°Aşk ana rüsvāyılığım bir nev°-i tuğyān itdi kim

Görse Mecnūn unudur özin baña hayrān olur

Oğların her bir konuğdur kim konar cān mülkine

Cān ü dil şaklar anı çüncim °azīz mihmān olur

Hicr vādisinde Şāhī bilmezem kim kankı gün

Hāne-i şabrum seylāb-ı cefā ile vīrān olur

Hayretī

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

İçüp mest-i şarāb-ı ergavān olmak diler gönlüm¹⁴¹

Gedā iken yine şāh-ı cihān olmak diler gönlüm

Sürüp cümle murādımı çıkarup künc-i hātırdan

Ferāgat gūşesinde kām-rān olmak diler gönlüm

Yine sīnemde yakup tāze tāze tāglar yer yer

¹⁴¹ Mehmet Çavuşoğlu, M. Ali Tanyeri, *Hayretî Divanı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981, G. 304.

Melâmet okına her dem nişân olmak diler gönlüm

Karârı yok durur dâ'im bulânup şu gibi t̄aşup

Düşüp pâyine bir servüñ revân olmak diler gönlüm

Ferâgat eyleyüp ey H̄ayretî bu şi'r ü inşâdan

Bugün ʿâlemde bî-nâm ü nişân olmak diler gönlüm **19b**

H̄ayretî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ger şorarsan künc-i miḥnetde nedür ḥâlüm benüm¹⁴²

H̄astayam gâyet mükedder oldı aḥvâlüm benüm

Geldi ḥâlüm şordı luṭfile ḥayâl-i ʿarızuñ

Şâd-mānam ki güzel geldi yine fâlüm benüm

Yanayın şevḳ-ı ruḥuñla nâr-ı ʿaşka gâyeti

Diyetin ʿaşkımla nūr oldı abdālüm benüm

Bir nazarda cān u dil mülkini vîrân eyledüñ

Göz göre yıḳduñ vücūdum mülkin ey zâlim benüm

¹⁴² M. Çavuşoğlu, M. A. Tanyeri, *Hayretî Divanı*, G. 293.

Şāh-ı aşqam bir benek altūnlu kaftāndur baņa
Penbelerle zeyn olaldan Hāyretī şālum benüm

Hāyretī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Cihānı ra'd-veş tıtdı şadā feryād u āhumdan¹⁴³
Bulutlar kapladı gökler yüzün dūd-ı siyāhumdan

Ocağuma şu koymışdur gözüm āhum şirārıdur
Görinen şu'le-i āteş degüldür dūd-gāhumdan

Mezīd olsun gözüm yaşı biraz teskīn ider yoħsa
Cihānı odlara yaqardum āh-ı şubh-gāhumdan

Öliceğ dest ü kudretle mezāruma gelen aşık
Okuya nāme-i hasret biten haṭṭ-ı giyāhumdan

Görinen Hāyretī yünler degüldür tācum üstinde
Tütünlerdür ki çıkmışdur depemden¹⁴⁴ şeb-külāhumdan

8. Süheylī

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

¹⁴³ M. Çavuşoğlu, M. A. Tanyeri, *Hāyretī Divanı*, G. 376.

¹⁴⁴ M: tepemde.

Benüm giryem görüp hicrile dökdi çeşm-i şeb nem nem¹⁴⁵

Firākundan baña ağlamazsa çeşm-i pür-nem nem

Dil-i nādān ola kaşr-ı şafāda hürrem ü handān

Ne hikmetdür dola dā'im dil-dāyāye¹⁴⁶ müdgam gam

Elinden rüzgārın çekdüğüm miñnetleri bilmez

İder ol kaşları yā bir yañadan baña verhem hem

Lebiñ vaşf eyler iken pend-i nāşıl cāy-gir olmaz

Baña kār itmez ey meh-rū ne deñlü nüş idersem semm

Akar tırmaz dem-ā-dem şu-be-şu çağlar gözüm yaşı 20a

İder bir gün Süheylī °ākıbet-i āfākı giryem yemm

Şem'ī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Dilber odur ki mā'il ola mübtelāsına

°Aşık odur ki şabr ide her cefāsına

Ey mäh-pāre zülf ü ruñuñ olmasa eger

¹⁴⁵, M. Esat Harmancı, *Süheylî Dîvân*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007, G. 208

¹⁴⁶ Divanda “dānāda müdgam gam” yazıyor.

Bakmazdı kimse diřiniñ aç ü qarasına

Kan ıolmayınca bāđrı kiřiniñ kadeğ gibi

Lāyık olur mı cām-ı lebiñ merħabāsına

Zāhid saña ne her kişi neylerse kendüne

Şeytān olur giren kul ile Hāk arasına

Şatdım cihānı dāne-i ħāl-i siyāhına

Beñzerse şöyle beñzese oğlı ātāsına

Bulanmadı durulmadı gitdi gözüm yaşı

Bilmedi kimse ħāli nedir mācerāsı ne

Cümle riyādan el yūdı yumaz namāza göz

Şem'i dādandı cām-ı muħabbet şafāsına

Şem'i

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Alursa cānımı gamzeñ nola °ömrüm revān olsun

İçersin sen benim kānım efendim nūş-ı cān olsun

Nice başlar gider kānlar dökilir kimseler şormaz

Ṭarīḳ-i ʿaşḳdır bunda dimezler ḳāna ḳān olsun

Perī-peyker melek güzeller çoḳdurur ammā

Görinmez gözüme hergiz gerek ḥūr-i cinān olsun

Begüm ʿuşşāḳa dād itseḅ nolā dīvān-ı ḥüsniḅde

Şaçındır ʿadl zincīri lebiḅ Nūşinrevān olsun

Unutsun ḥalḳ-ı ʿālem ḳışşa-i Ferhād ü Mecnunı

Bugün bir iş ideyim ki cihānda dāstān

Yolunda oḳ gibi toḅrı degilsem ey kemān-ebru

Bükülsün dāl-ı zülfünden elif ḳaddüm kemān olsun

Onulmaz derdiniḅ daḅı yūri ʿarz eyle dildāre

Nice bir sīnede Şemʿī bu göynükler nihān olsun 20b

Şūrī

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün

Dil ki deyr-i ʿaşḳda nār-ı muḥabbetden yanar

Fʿil-meşel ḳandīl ḥikmetdir ki ḳudretten yanar

Bir içim şudur yanında tiḅ-i firḳat ʿāşıḳıḅ

Teşnedir ol ârzū-yu āb-1 vuşlatdan yanar

Nice bāl açsun hürd-1 şehbāz-1 ʿaşkıñ şaydına

Şehper-i tāvūs-1 ʿaşk ol kurb-1 ʿizzetden yanar

Şuʿle-yi āhımdan ey meh hırmen-i hüsniñ şağın

Geştzār-1 çerhğāhı berķ-i ğayretten yanar

Şūrī-yi pervāne yandıķça o şemʿi-i ruşene

Tīre diller her tarafından nār-1 hasretten yanar

Maķāmī

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün

Dilber ihsanıñ durur bu ʿarş-1 āʿladan ğarez

Hem rumüz-1 hakdurur zülf-ü muṭarrādan ğarez

Bahr-i ʿaşkıñ dürr-i genci hāl-i hindiñdür seniñ

Gevher-i laʿliñdür bu zerre deryādan ğarez

Hazretiñ hayy olmak imiş lebleriñ cāmında cān

Ser-be-ser ʿuşşāk-1 cāna cām-1 şahbādan ğarez

Levh-i maḥfūzuñ beyānı ḥaṭṭ-1 vechiñdür seniñ

Genc-i hüsnüñ remzidür bu ʿilm-i esmādan ğarez

Ahsen-i taqvīme gel sen ey Maḳāmī sācid ol

Aña secde eylemekdür zühd ü taqvādan ğarez

Maḳāmī

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Dilberā şol ca'd-i zülfüñ naḳş-ı cīm üstindedür

Sırrı-ı sübhān ellezī ʿarş-i ʿazīm üstindedür

Leblerüñ cām-ı meyden Hızır-ı hayy oldı şehā

Çeşme-i hayvān ki dirler la'el-i sīm üstindedür

ʿĀrızıñ nūr-ı münevverdür şaçıñ ḥablü'l-metīn

ʿAnberin gisūları rāhı ḳadīm üstindedür

Muşhaf-ı Hāḳḳdur ki yazmış ol senüñ ruḥsārına

İbtidā bismi'l-lāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm üstindedür 21a

Ādemiñ şānında Hāḳḳ emr etdi uscüdü dedi

Ṭābi'ı şeytān olan nār-ı caḥīm üstindedür

Vechi ḥaḳḳ-bīn gözüyle her ki görmez bil yaḳīn

Cāhil-i maḥrūm olup ʿaẓm-i remīm üstindedür

Ey Makāmī ʿarş-ı Hakkdur vech-i Ādem şöyle bil

Kim ānuḡ yolu şırātü'l-müstakīm üstindedür

Caʿferī

Erişdi tecellī yine uş nūr-ı ʿAlīden

Esrārını oldı ʿayān çeşm-i velīden

Hem laḥmūke laḥmi onuḡ için didi Muḥammed

Birlikde idi nunlarıḡ aşlı ezelīden

Ey şāh-ı elest senüḡ ol sikke-yi ʿaşkıḡ

Naḡş olmuş idi gönlümüze ḡālū belīden

Ol gün ki ḡalem yazdı bizi bende-yi Ḥaydar

Levhde çekilmişdi raḡam ḡaḡḡ-ı celīden

Ḳılmışdı hidāyet bize ol şāh-ı ḡaḡḡī

Olmuşdı ʿināyet-i ezelī lem-yazelīden

Gel eyle tevellā on iki pāk laḡīfe

Aşlıye nazar ḡıl güzer eyle ʿamelīden

Ey Ca'ferī bulduñ idi devlet-i cāvid
 Çün saña °ināyet nazarı erdi °Alīden

Nefes¹⁴⁷

Dün gice seyrimde bāṭın yüzinde
 Hünkār Hācı Bektāş-ı Velīyi gördüm
 Elfī tāc başında niķāb yüzinde
 Asl- sırr imām Velīyi gördüm¹⁴⁸

Geçdi seccādeye oturdı kendi
 Cemāliñ şem°inden çerāğlar yandı
 İşāret eyledi kurrā °abdāl şundu
 Dostumdan gelen devāyı gördüm

O ṭoluyı içdim °aqlım yitirdim
 Yer gösterdiler geçdüm oturdum **21b**
 İndirdim kisvetim ikrār getürdüm
 Kemend ile bağılu belimi gördüm

Mürşid etegidir tutmuşum destim

¹⁴⁷ Nefes, dini temellere bağılı âşık edebiyatı nazım şekillerinden ilahilerin Alevi-Bektaşî âşıklarınca yazılanlarına denir. Konusu genellikle tasavvuftaki vahdet-i vücud, Alevi-Bektaşî ilkeleri, tarikat kurallarıyla ilgilidir.

¹⁴⁸ Gördüm, lördüm şeklinde yazılmış.

Buyurur murādım erişdi vaqtım

Ben beni yitürdüm ser-ħōşum mestim

İsmi vird¹⁴⁹ iden dilimi gördüm

Şāh-ı Kālander yoluña komuşdur sırrı

Şükr olsun gördük dīdārı

Erenler serveri Ĥorāsān pīri

Ĥünkār Ĥacī Bektāş-ı Velīyi gördüm

Ĥayğusuz

Ĥulağ ur cān ile diñle ne söyler bu deli abdāl

Niyāz itmiş kerem kāmı getürmiş bir velī abdāl

Ne dersin sen bu esrāra kamūda mūncelī abdāl

Cihānı ġarķ iden nūra Ĥüdā Ĥaķķı celī abdāl

Semāvāt emrine mūnķād cihānuñ ekmeli abdāl

Teāla'llāh ne rüşendir Muħammed Ĥaķķ °Alī abdāl

Gice gündüz gelir ġiçer anı söyler beyānile

Şular dā'im aķar yürür benüm ol dir lisānile

Görinmez şanma Ĥaķķ vechi şavaşma tercemānile

Tecellī eyledi dilber cihāna cism ü cānile

Görindi şuretā Ādem cihānuñ ekmeli abdāl

¹⁴⁹ Vird i'si gösterilmiş, yanlış yazılmış.

Te'āla'llāh ne rüşendir Muḥammed Ḥaḳḳ ʿAlī abdāl

Benümle söyleşür dā'im sözün bu ḥalk bünyadı

Sevişdik cān ile bende ḳomazuz ārede tadı

Vişāle irdi ʿāşıklar būraḳdı āh u feryadı

İkilik ḳalmadı gitdi bir oldı Mehdī vü Hādī

Getürdi bir ḳadeḥ vaḥdet cihānuḡ ekmeli abdāl

Te'āla'llāh ne rüşendir Muḥammed Ḥaḳḳ ʿAlī abdāl

Hayālī ḥōş vişālīdür vişāli cāvidānıdır

Cemāli günden enverdür gözüm göñlüm mekānıdır **22a**

Benim dilim degil ol dil anıḡ bir tercemānıdır

Ben anda maḥv ü ḡarḳ oldum dilüm anıḡ lisānıdır

Benümle sözini söyler cihānuḡ ekmeli abdāl

Te'āla'llāh ne rüşendir Muḥammed Ḥaḳḳ ʿAlī abdal

Ol idi evvel ü āḡir yine oldur ḳamū varlık

Urur ḡāh nāzile ma'şūḳ niyāz ile gehī ʿāşık

Bürinür nev-be-nev şüret ḳamūsı şānına lāyık

Ne yüzden söylesem medḡin yalān olmaz kamū sādık

Özinü medḡ ider dā'im cihānuḡ ekmeli abdāl

Te'āla'llāh ne rüşendir Muḥammed Ḥaḳḳ ʿAlī abdāl

Ḥüdādur hep Ḥüdādur hep Muḥammed Muştafādur heb

Muhammed Muştafâdur çün ne kılsun arada mezheb

Özidür tâlib ü râğıb özidür özine maţlab

Özinü haķ bilip buldı temâşâdur bu söz yâ Rab

Ķanı göz kim görünür uş cihānuĶ ekmeli abdāl

Teāla'llāh ne rüşendir Muhammed Haķķ °Alī abdāl

Ķul idi gerçi ol tâlib irince leyle-i isrā

Arardı yirde vü gökde bulam şāyed diyü Mevlā

Ķaçan kim irdi kavseyn bulındı sırr-ı ev-edna

Yaķīni buldı haķile ol oldı zāt-ı mā-evhā

ÖzüĶ bildi Hüdā imiş cihānun ekmeli abdāl

Teāla'llāh ne rüşendir Muhammed Haķķ °Alī abdāl

Özini haķ bilen bildi kitābu'llāhun esrārın

Visāle irdi °uķbāda dimez kim erişem¹⁵⁰ yarın

Temāşā eyledi vechiĶ bulınca gözde envārın

Dem-ā-dem seyr ider °ārif bu yüzden dost dīdārın

AnıĶçün kim cemālu'llāh cihānuĶ ekmeli abdāl 22b

Teāla'llāh ne rüşendir Muhammed Haķķ °Alī abdāl

Veliler nuţķını söyler işitgil ĶayĶusuz abdāl

Bilinmez evliyā °ilmi oķumaķla kitāb āķvāl

Kemālul'lāha ol tâlib olasın sen de şāhib-hāl

¹⁵⁰ Erisem şeklinde yazılmış.

Ere teslīm olup dā'im çekersün hıdmet-i işğāl
 Bilürsin ʿilm-i hālile cihānuñ ekmeli ābdāl
 Teʿāla'llāh ne rüşendir Muḥammed Ḥaḳḳ ʿAlī abdāl

Taḥmīs-i Muḳimī

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāilün

Dilberā bildim seniñ vechiñ kitābullāhdur
 Naḳşı-ı kudret ʿilm-i hikmet sırr-ı fazlullāhdur
 Şāhidim Ḥaḳdır delilim kul kefa billāhdur¹⁵¹
 Her ne söz kim söyledim ʿayn-ı kelāmullāhdur
 Vāḳıf olmayan bu sırra lā-cerem güm-rāhdur

Bir şecerdir ḳāmetin ol ḥüsn-i bī-hemtā ile
 Gösterildin muʿcizāt ol yedd-i beyzā ile
 Hem-dem oldum ʿaşḳ-ı Tūrunda ben daḳı Mūsā ile
 Anladım bildim rumūzı ʿallemel-esmā¹⁵² ile
 Menzil-i insān-ı kāmil bir ulu dergāhdur

Ey perī-peyker denilmez vaşfa gelmez işleriñ
 ʿĀşıka cānlar bağışlar ey melek cünbüşleriñ
 Ḥoḳḳa-i laʿl-i şedef dürr-i ʿadendir dişleriñ

¹⁵¹ kul kefa billah: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter de (Ankebut 29/52)” mealindeki ayetin Allah yeter de kısmıdır.

¹⁵² İsimleri öğretti.

Hoş müferrih hatt-ı reyhândır yazılmış kaçların

Nice rüşen olmasun kim defter-i Allâhdır

Vâ'izâ hakkın kelâmın halka evşâf itmeye

Kendüni 'irfân içinde ehl-i 'irfân itmeye

Hak kelâmın işidüp hak söze inşâf itmeye

Mâye-yi taklîdden âyinesin şâf itmeye

Fazl-ı Hakkdan feyz olan envâr-i rûhu'llâhdır 23a

Hakkı gör hâk-i siyehden ahsen-i şüret ider

Münkir-i efsane-dil bakup bu sırdan vehm ider

Ey Muķimî hak cemâlin görene Hak rahm ider

Za'fiyâ? şakķ°el-kamer sırrını her kim fehm ider

Âşiyânı °âlem üzre hōş münevver mâhdır

°Ubeydî

Mefâ°ilün / mefâ°ilün / mefâ°ilün / mefâ°ilün

Fenâ dârına gel gör şevket-i ehl-i ħarâbâtı¹⁵³

Ki Dârâ görmedi °ömrinde hergiz böyle dârâtı

Ĥarâbât ehlini gördüm fenâ cāmıyla mest olmuş

İçüp ben de melâmet cāmını oldum ħarâbâtî

¹⁵³ Ömer Arslan, *Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul, 2013, G. 324

Harābāt ehlini söyledüp al kışşadan hışse

Ki biri¹⁵⁴ fenā bezminden eylerler hikāyātı

Harābāt ehline pir-i fenā bir ʿilm oqıtmuş kim

Lisān-ı hāl ile taʿbīr olur ancağ ʿibārātı

Harābāt ehline fenn-i fenādan bir sibāk¹⁵⁵ olsun

ʿUbeydī'niñ mezārı levhine¹⁵⁶ yazıñ bu ebyātı

CEVRİ¹⁵⁷

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Rind-i ʿaşqam mescid ü meyḥāne yek-sāndur baña

Şavt-ı şūfī naʿra-i mestāne yek-sāndur baña

Ol gedā-yı şāh-ṭabʿ ü lāʿübālī-meşrebem

Efser-i zerrīn¹⁵⁸ ile peymāne yek-sāndur baña

Ṭālib-i dīdār-ı yārem mest-i şevk-ı vuşlatam

Gülşen-i firdevsile gam-ḥāne yek-sāndur baña

¹⁵⁴ M. bu kelime bulunmamaktadır.

¹⁵⁵ M. sebğ olarak yazılmış.

¹⁵⁶ M. taşına yazılmış.

¹⁵⁷ Hüseyin Ayan, *Cevri Hayâtı, Edebî Kişiliği ve Divan*, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1981, s. 182, G: 2.

¹⁵⁸ M: cemşid

Luṭf-ı yāra şād olup ƙahr-ı ʿadūya ağlamam

Ol sebebden āşinā bīgāne yek-sāndur baña

Bī-tekellūf ʿāşık-ı divāneyem Cevrī gibi

Ƙaşr-ı şāhi kūşe-i virāne yek-sāndur baña

LĀ-MEKĀNĪ

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

Muvaḥḥid hiç muƙayyed mi olur mezheble milletle¹⁵⁹

Anuñ her cünbüşi her yirde olur Zāt-ı Vaḥdetle

Garez mezheble milletden ḥaƙīƙat Ḥaƙƙ'ı bilmekdür 23b

Fenāfiʿllāh olan cānuñ ne işi var keşretle

Muvaḥḥid küfr ü ĩmān şirk ü ʿişyāndan müberrādur

Recā vü ḥavfdan āzādedür iƙbāl ü ʿizzetle

Aña yoƙ keşret ü miḥnet daḥi firƙat ile vuşlat

Fenā olup beƙā bulmışdur ol Zāt-ı Ḥaƙīƙatla

Virürsen cānunu Ḥaƙƙ'a ölürseñ ölmedin bunda

¹⁵⁹ İ. H. Tuğluk, *Lâmekânî Şeyh Hüseyin Efendi: Hayatı ve Eserleri*, G. 62.

Cihāndan Lā-mekān naql eyle hoş devlet saʿādetle

HÜSÂM'ED-DÛN

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Göñül mir'âtına bād-ı teveccüh toz[ı] kondırmaz

Vucūd-ı ʿarizî bād-ı fenānıñ öñine tırmaz

Göñül beyt-i Hüdādır ānda hayvān bağlama yā hu

Şeh-i ʿālem sığır tımında varıp tahtını kırmaz

Özini bilmeyüp insān şayılan cāhil söyle

Hakīkat nefsinı bilmez bilenden ne içün şormaz

Saņa senlikden özge günāh küfr olmaya hergiz

Aradan sen seni kıldır güneş çoklığı kıyırmaz

Hüsāmî lâ-mekān deryāsına garķ oldu maħv oldu

Anıñçün zāhir ü batında Hākdan ğayrısın görmez

SULṬĀN MURĀD

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Mekān senden ʔulū yā Rab velīkin bī-mekān sensin¹⁶⁰

Vucūduyla zamān memlū velīkin bī-zamān sensin

Sen ol sulṭān-ı ʕālemsin ʔoyar niʕmuṅile ʕālem

Cihānı var iden sensin velīkin bī-cihānsın sen

Seniṅdir ʔudret ü saṭvet seniṅdir ʕizzet ü nuṣret

ʕAyānsın cümle ṣāhā velīkin bī-ʕayānsın sen

ʕAceb ʔudretdurur yā Rab ʕaceb ḥikmetdurur bu kār

Beyān eyler seni eṣyā velīkin bī-beyānsın sen

Murādī bil bu deryāniṅ kenārın bulmadı kimse

Nazar eylerse saṅa bil ki baḥr-ı bī-kerānsın sen

MUḤTĀRĪ

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Ḥālet-i ʕaşkıṅı mest-i mey-i ḥumrān bilür

Lebiṅ esrārını her lāle vü şeydā ne bilür 24a

Ādeme secde-i taʕzīme sebeb nidüḡünü

¹⁶⁰Ahmet Kırkkılıç, “*Sultan Üçüncü Murād (Murādī) Hayatı Edebî Kişiliği Eserleri ve Divanı'nın Tenkidli Metni*”, (Basılmış Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Erzurum, 1985, s. 327, G. 999.

Olmayan ʿālim-i külliyyet-i esmā ne bilür

Ṭotalım cām ola ʿaks-i ruḥ-i yāre mazhar

Sāḳiya nidügün ol tecellā ne bilür

Çeşm-i mekkārıḡa farāza güzelim öykünmüş

ʿİşve-i gamzelerün nergis-i şehlā ne bilür

Ḥōr bakṡsa nōla Muḥtārī fenā ehline ḡalk

Vaşıl-ı Ḥaḡ olanı ṭālib-i dünyā ne bilür

Faṡīḡī

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿlün

Ādem ey dil kendi zātın anlamaz ʿirfānsız

Sırr-ı ʿaşḡı ḡalıp ḡuşḡ idebilmez cānsız

Eşḡ-i çeşmiḡ baḡr-ı ʿaşḡa dök pür eyle ḡalbiḡi

Gevher olur mı şadefde ḡatre-i nīsānsız

Vaşıl-ı cānān ise maḡşuduḡ eger ḡıl terk-i cān

Ṭālib olan gence nāʿil olamaz ḡurbānsız

Nāʿil olmışsun ṭotalım ṭül-i ʿōmr-i Ḥızra sen

Luḫfı yokdur soĥbet-i cem'iyet yārānsız

Bir gōñülde ey Faşīhī °aşk-ı cānān olmaya

Benzer ol taĥt-ı ĥarāba kişveri sultānsız

Nūrī Abdāl

Lisānıma ĥudret veriñ erenler

Müddet-i mürüvvet sultānımsın kerem eyle

Ĥazret-i Resül ile şāh-ı imām Ĥaydar

Müddet-i mürüvvet sultānımsın kerem eyle

Bizden evvel gelen gerçek erenler

Ĥacı Bektāş ile Rüm'a gelenler

Ĥacım sultān ile hem-dem olanlar

Müddet-i mürüvvet sultānımsın kerem eyle

Şāh Abdāl Mūsā'nıñ rızāsın gören

Sultān Ĥaygusuz'dur Mışır'a giden

Ĥızıl Velī ile Rüm'ı fetĥ iden

Müddet-i mürüvvet sultānımsın kerem eyle

Rüm'ı fetĥ iden Ĥızıl Velī'dir **24b**

°Aṫāsı zuhūrı sırr-ı °Ali'dir

O sulţānın ismi Seyyid ʿAli’dir

Müddet-i mürüvvet sulţānımsın kerem eyle

Nürī Abdāl anıñ ednā kûlıdur

ʿAhdimüz sulţān ile kâlū belīdir

Bu loğmayı şunan kudret elidir

Müddet-i mürüvvet sulţānımsın kerem eyle

Hidāyet

Mefʿülū Fāʿilātün Mefʿülū Fāilātün

ʿĀrif-i sırr-ı Hüdā hazret-i Mevlānā’dur

Vākıf-ı remz-i ʿālā hazret-i Mevlānā’dur

Nāy gibi beste-miyāna bendeleri hizmetine

Pādişāh-ı ʿurefā hazret-i Mevlānā’dur

Cāmiʿ-i ʿilm-i ledündür maʿnā Qurān-ı Kerīm

Meşnevi muʿciz-i edā hazret-i Mevlānā’dur

Bir zaʿif çākerīdir şāh-ı cihāndan aqvā

Muʿavved-i cūd-ı seḫā hazret-i Mevlānā’dur

Zātıdır ʿayn-ı Muḫammed hem ʿAli şems-i semā

Zāhiren cilve-nümā ḥāzret-i Mevlānā'dur

Var şoyun maṭbah-ı mevlāyā vücūdun ṭabḥ it

Ni°met-i bāy [u] gedā ḥāzret-i Mevlānā'dur

Bendedir gerçi Rufā°iye Hidāyet-güzeri

Melce-i şubḥ ü mesā¹⁶¹ ḥāzret-i Mevlānā'dur

Der Nazm-ı Kānberī

Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilün

Ey şeh-i mülk-i velāyet ey ḥaḳḳıñ ḳudret eli

Āsitānın kā°besine yüz sürüp didiñ belī **25a**

Ravza mıdır eşiğün yā bāb-ı rıḳvānın güli

Medḥiñ oḳur cān ü dilden her seḥer cān bülbüli

Es-selām ey hādī-yi rāh-ı Ḥüdā nesl-i °Alī

Es-selām ey ḳuṭb-ı °ālem Ḥācı Bektaş-ı Velī

Nūr-ı Ḥaḳ'dur muṭlakā abā vü ecdādıñ seniñ

Ol sebebden rāh-ı Ḥaḳ'dur dā°im irşāduñ seniñ

On sekiz biñ °ālemiñ zikridir yādın seniñ

Hem nidā geldi Ḥüdā'dan zikridir adıñ seniñ

Naḳarāt

Pāy-i na°line bālā-yı ferş oldı maḳar

¹⁶¹ Metinde “mesāya” yazıyor ama bağlam gereği ya kısmını sildik.

Emriñ ile esb-i tâzi tek revân oldu kamer
 Kudretiñle çün şitâde mîve bitürdi şecer
 Tâbi°-yi hükmdde olupdur cümle °âlem ser-be-ser

Naķarat

Âsītân-i °izzetinde evliyâdur mu°tekif
 Anların sırrı durur fehvâ-yı sırr-ı lev-keşef
 Mu°cizenle dine geldi nice cins-i muhtelif
 Ferd-i yektâsın velâyet içre hem tâcın elif

Naķarat

Muştafâ'nıñ sırrısın hem şâh-ı merdân oğlusın
 Seyyîd ü Şebbîr nûr-ı Yezdân oğlusın
 °Âbid Baķır ü Ca°fer hâcı sultân oğlusın
 Mûsâ-yı Kâzım dahı Şâh-ı Horâsân oğlusın

Naķarat

Şâh Taķî vü bâ-Naķî nûr-ı Hüdâ°nıñ haķķiçün
 °Askerî hem Mehdî-yi şahib-zamân haķķiçün
 Sure-yi Yâsîn ü Taha hel-etâ haķķiçün
 Kanberî°ye rahmet eyle hânedânıñ haķķiçün
 Es-selâm ey hâdî-yi râh-ı Hüdâ nesl-i °Alî
 Es-selâm ey kuţb-ı °âlem Hâcı Bektaş-ı Velî

Kıta^c-yî Yemîî 25b

(14'lü Hece Ölçüsü)

Meşrebimdir herkese yârândır Bektâşîler
 Kimse bilmez sırların seyrândır Bektâşîler
 Sofrasında nân-ı ni^cmet şâm seher dobdolu
 Varını şarf itmede merdândır Bektâşîler

Öldiler ölmezden evvel buldılar âb-ı hayât
 Zümre-i ʿirfân içinde cândır Bektâşîler
 Münkirile inkârdır hem kâfirin tuğyândur
 Şöyle bil kim mü^cmine imândur Bektâşîler

Etmediler Hâk^cdan öte ki kimseye hîç minnetimse
 ʿArz-ı hâcet eyleseñ sultândır Bektâşîler
 Herkese bildügi yerden virdiler anlar sebķ
 Ol sebebden sâhib-i ʿirfândır Bektâşîler

Dest-i pirden bir kadeh nüş etdiler bezm-i elest
 Tâlib-i Hâk derdine dermândır Bektâşîler
 Menkûş-ı tîg-ı bend-i bi-hallinün mürşide teslim hep
 Ey sînesi ʿüryândır Bektâşîler

Hâcî Bektâş Velî^cnin bende-i efkendesî

Tekke-i ʿaşkda bugün mihmāndır Bektāşīler
 Ger ölmeseydi ğarez-i intikāmiçün Hüseyin
 Zuhūr-ı tehiyyeye çekmezdi intizār-ı vücūd

Mim mim mim Ey Nesīmī

Gel dilber ağlatma beni şāh-ı merdān ʿaşkına
 Dü cihānıñ reh-nümāsı şīr-i yezdān ʿaşkına
 Şāhım Ḥasan pirim Hüseyin Kerbelā meydāniçün
 Luṭf eyle cevrim bağışla ulu sübhān ʿaşkına

Şāh-ı Zeyne'l-ʿĀbidīn yolında cān verdin ise
 Arayup gitdi yeründen Bāķır'ı buldın ise
 Cedd-i evlāda Muḥammed Ca'fer'i bildin ise **26a**
 Raḥme gel ey Pādişāhım āl-i ʿimran ʿaşkına

Mūsā Kāzım Rızā'dan ehl-i beytinde serveri
 Cām-ı ʿaşkı nüş iden mübtelādur ekşeri
 Şāh-ı şehīd Ḥōrasānī Rızā'dan seri
 Merḥamet kıl katli zālīm ḳalb-i vīrān ʿaşkına

Şāh Taķī'dir yā Naķī'niñ biz inandık hem-rāhına
 ʿAşķ ile vir şalavāt ehl-i beyt ervāhına¹⁶²

¹⁶² Ervah'ın h'si yanlış yazılmış.

Yok şafâsı virme gönül bu cihânın râhına
 Gel ferâgat kıl ey dil¹⁶³ kâmil insân ʿaşkına

Ey Nesîmî çıkma yoldan toğrı râha gel beri
 Şefâʿat-i şevket seniñle râh-ı Hâsan ʿAskerî
 Evliyâların şâhısın Hüseyn-i Seyyîd ʿAli
 Sen ğanîşin vir murâdım Mehdi-i devrân ʿaşkına

Ġazel

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Faʿlün

Kışsa-i ʿaşkı güş eylese Mecnûn ağlar
 Çeşm-i giryânımı seyrân eylese çeşm-ğün ağlar

Dökülen kaçre-i seylâbeyi bārân şanma
 Dūd-ı âhımla benim çeşme-i gerdün ağlar

Kevkebim burc-i nuğüsetde görüp zâr u zebün
 Hikmet-i tâliʿî bilip Felâtün ağlar

Dür olup görmeyeli ğonce-i nâzük deheni
 Ateş-i hicrile bu dîde-i ber-ğün ağlar

¹⁶³ Dil okutucu ile yazılmış.

Kimseler hâliñe rahm eyleyüp itmez çäre

Ey Kerîmî saña ol ruhları gül-gün ağlar

Âdemiyyet hilkatinde bî-nihâyetdir şabr **26b**

Hem vücûda kalbe kuvvet hem kemâletdür şabr

Şabr ile tut yaprağı atlas olur helvâ koruğ?

°Âkıl isen diñle pendim gör ne hâletdür şabr

Evliyâlar mertebesin hep şabrdan buldılar

Şulanır bir sevrdür ammâ Hağ kerâmetdür şabr

Şabrla kurtılırdı Eyyüb gibi zâtıñ tenin

Fehm idersin gör şonunda ne sa°âdetdür şabr

Şabrıñ ol nefse şıklet verdiği çok Şâfiyâ

Gerçi ammâ şon deminde istirâhatdür şabr

Çün Hağın emreyle geldim cihâna

Gözim açdım mâ°il oldum o bürca

°Ârif oldım °aşğ kitâbın okıdum

Elif kıddim dâl yazıldı o bürca

Şu gideñ bâzergân yâ devrân-ı h°âce

Ne gündüzim gündüz ne gicem gice
 Bu ne burcdur cümle burclardan yüce
 Muḥammed mi^crāca çıkdı o burca

Tā elestden böyle yazılmış yazular
 Ḥaḳḳı seven döner birin ārzūlar
 Yeryüzinden hīç yol gitmez kāzīlar
 °Aşḳ yüzinden bir yol gider o būrca

Ḳul perüşān arayup gitmişem
 Meclis-i araḳlar şükkār katmışam
 Eger Ka'be ise peykün yanmışam
 Her gönülden bir yol gider o būrca

Hū **27a**

Mefā^cīlün Mefā^cīlün Fe'ülün

Velāyet tahtına sulṭān erenler

Muḥabbet ehline imān erenler

Ḥaḳīḳat gevherine kān erenler

Hezāran cān size ḳurbān erenler

Erenler cān erenler cān erenler

Meded hey derdime dermān erenler

Göjülden māsivā naqşın yuyanlar

Cihānıñ aşl u faşlıñ oquyanlar

Haqıkat egilüp serden tutanlar

İmām-ı ʿaşka şaf tutup uyanlar

Eyzān

Ƙamū ʿālem bedendir cānsıñız siz

Göjül iqlimine sultānsıñız siz

Cihānda kāmil insānsıñız siz

Hemīşe şādsız handānsıñız siz

Eyzān

Hüdā-yı bi-hāzır ü nāzır görenler

Kişiye hū dedügi dem irenler

Geçüp başdan Haqqıçün cān virenler

Fenā dünyāya baqmayup yerenler

Eyzān

Size mülk oldı çün taht-ı velāyet

Elüñizde durur keşf ü kerāmet

Siziñdür kuvvet ü kudret tamāmet

Siziñ evşāfınıza yok nihāyet

Eyzān

Size yokdur cihānda hiç perde

Gezüp seyrān idersüz ʿarş u yerde

Irak yakın tamāmet baħr ü berde

Çağırana irersüz kamū yerde

Erenler cān erenler cān erenler **27b**

Meded hey derdime dermān erenler

Yolıñda bī-ķarārım lā-mekānım

Sevici cān verici bī-semānım

Dilimde nişfıñızdur bī-zebānım

Fedā yolında yüz bin baş ħānım

Erenler cān erenler cān erenler

Meded hey derdime dermān erenler

Tercī-i Bend Dīvāne Birāder

Mefūlü Fāilātü Mefāilü Fāilün

Şāķī-i derd şundu baņa çün şarāb-ı aşk

Olsam aceb mi şevķile mest-i harāb-ı aşk

Gördüm cemāl-i aşıkı maşūk imiş hemān

Ref oldu çünki dīde-i cāndan hicāb-ı aşk

Deryā-ı şevķ bād-ı muhabbetle etdi cüş¹⁶⁴

Eflākī oldu anda görinen habāb-ı aşk

Cān naķdini virse sezādır zekātiçün

Her kim ki anıñ naşībi olursa nişāb-ı aşk

Zāhid muķaddime-i tamām eyledim deyü

Şaķın Kudūrī başlama okı bir kitāb-ı aşk

Seylāb ile gözi yaşın kesme arasın

¹⁶⁴ Çüş yazılmış.

Kim ol Şu ile dönse gerek āsīyāb-1  aŐk

Bir  are eyle varmaĒa Kāf-1 muĒabbete

SīmurĒa ince ince virür gr rbāb-1  aŐk

Bulmazdı zerre deĒl zuhr bu kā'ināt

Gelmeseydi eger pertev eger āfītāb-1  aŐk

 aŐk ile geldi  unki vcda bu kā'ināt

 aŐka drŐ ki mürde iken bulasın Ēayāt

Budur benim du am olalı mbtelā-yı  aŐk

BaŐımdan eksik olmadı herĒiz belā-yı  aŐk

Mülk-i cihāna ks götürü ŐāĒ olmadan **28a**

 ok yeĒ durur yanımda ola[yı]m¹⁶⁵ gedā-yı  aŐk

ĒāfilleriĒ  aceb bu ki girmez klāĒına

utmuŐ iken bu  ālemi Őıyt-1 sedā-yı  aŐk

BīĒāne olsa iki cihānda pervā durur

 ālemde her kim oldu ise āŐinā-yı  aŐk

¹⁶⁵ ölüm yazılmış ama vezin gereĒi u  heceli olmalı.

Uşşāk leşkeri cem° oldı kamū anda hep
Sahrā-yı hüsne çünkü dikildi livā-yı °aşk

İksire t̄alib olma yūri simyāyı ko
Sīmā-yı °āşıkı zer ider kimyā-yı °aşk

°Āşık olurdu kordu taşavvuf t̄arīkını
Şūfī bildi görünce olur şafā-yı °aşk

°Ālem ne t̄urfe cāmi° olur ki anda işide
Zāhid şalā-yı mescidi °āşık nidā-yı °aşk

Mülk-i vücūda kūs getiri pādişāh olur
Sāye şalarsa başına kimiñ hümā-yı °aşk

°Aşık ile geldi çünkü vücūda bu kā°ināt
°Aşka dūrüş ki mürde iken bulasın hayāt

Ol dem ki etdi cāna tecellī cemāl-i °aşk
Kahr-ı māsivāyı ser-ā-ser celāl-i °aşk

Dil bostānını şuvarub āb-ı sirişk ile
Tā ki anda bula neşve (ü) nümāy nihāl-i °aşk

Dağlar gibi belāya iderdi taḥammül eger

Zāhid de olsa zerre kadar ihtimāl-i ʿaşk

Bir āfitāb-ı ḥüsne muḳābil durur tamām

Bedr olursa n'ola vechile hilāl-i ʿaşk

Kebk murādı şayd kıtur şāh-bāz-ı dil

Pervāne geldi çünkü açup perü bāl-i ʿaşk

Temessül ile ʿaşk dime zāhidā baḡa

Yokdur cihānda çünkü bilürsün mişāl-i ʿaşk

Aḫvāl-i ʿaşkı şormaḳile kimse bilmedi

Ḥāl ehli olan bilür nicedür yine ḫāl-i ʿaşk

Tekmāl-i nefes ister iseḡ ʿāşık ol yürü

Ḳomaz kişide zerrece noḳşān kemāl-i ʿaşk

ʿAşk ile geldi çünkü vücūda bu kā'ināt

ʿAşka dürüş ki mürde iken bulasın ḫayāt

Viridi şeref çü sikke-yi devrāna nām-ı ʿaşk

28b

Şāh-ı zamān olursa revādır ḡulām-ı ʿaşk

Sırça saray gibi gönül hānesin süpür
K'ānda muķīm olur şeh ʿālī maķām-ı ʿaşk

Vāʿiz ķo cennet ile cehennem hikāyetin
Var ise ger sözün söyle bize kelām-ı ʿaşk

Ahbār-ı dehr kūşeme girmez benim daķı
Erişdi cān ķulađına ķün kim peyām-ı ʿaşk

Zeyrek geçerdı fikr-i ʿavākıbında mürğ-i dil
Şayd etdi anı ʿākıbetü'l-emr dām-ı ʿaşk

Kemdir şarāb-ı şevķ-i riyā tutmaz ādemi
Keyfiyet isteseñ yūri nūş eyle cām-ı ʿaşk

Dāʿim devām devletine eylesem duʿā
Şāķī-yi ʿaşk şunalı baņa müdām-ı ʿaşk

Şevķim şu deñlüdür ki ķādir-i Hūdā bilür
Kadre irersem isterim andan devām-ı ʿaşk

Şāfī kūdūretle geçirme zamānıñı
Şūfī hele gele gör sen de şafām ʿaşk

°Aşk ile geldi çünkü vücūda bu kā'ināt
 °Aşka dürüş ki mürde iken bulasın hayāt

Zeyn oldı gül yüzünle yine gülistān-ı °aşk
 Bülbül okursa vaktidir dāstān-ı °aşk

Āb ü hevāsı olmasa gāyet laṭīf ü hūb
 Şahrā-yı hüsne konmaz idi kārbān-ı °aşk

Meydān-ı dehr içinde bahādur gençleri
 Arkası üzre başar pehlivān-ı °aşk

Bunca belā yüküni ḥaḳīḳat çeker miydi
 Pīr-i ṭarīḳat olmasaydı civān-ı °aşk

Zincirler tutar mıydı divān-ı °āşığı
 Olmasa gerdeninde eger rismān-ı °aşk

Ey nice vādi-yi ğam ü kūh-ı belā geçer
 Maḳşūdına erinceye dek ḳāşdān-ı °aşk

Maşūḳınıñ yolında ölürsen de ğam yime
 Cān virmek oldı °āşığına çünkim nişān-ı °aşk

Şalmasayidi pertev eger āfitāb-ı hüsñ

Fāş olmaz idi zerrece ezhān-ı aşk

Yeksān görünür anlara şīb ü ferāz-ı rāh 29a

Murğ-ı hevā misāli olur hervān-ı aşk

°Aşk ile geldi çünkü vücūda bu kā'ināt

°Aşka dürüş ki mürde iken bulasın hayāt

Şahrā-yı aşka dikdi livā padişāh-ı aşk

Cem° oldu anda anı için sipāh-ı aşk

¶arafa degil midir ki dil °āşıkā şıgar

Şıgmaz bu °āleme şeh-i °ālem-penāh-ı aşk

Mihr-i cihān zerreden eksik görür kimin

Göñl-i gögünde birer tamām ola māh-ı aşk

Da°vā-yı aşk iden kimseden şahid isteme

Yeter gözi yaşı ile āhı güvāh-ı aşk

Mihrāb-ı mescid saña zāhid ço °āşıkı

Ebru-yı yār yeter aña secdegāh-ı aşk

Bir hūba  aşıqım ki g renler cem lini
Olur kimine bendesi olursa Ő h-1  aŐk

N r-1 sev d-1 dide bey z h snidir
H l-i hay li sinede d g-1 siy h-1  aŐk

 ld rdi cevrile beni didim g n h ne
 ld m ki seni didi yeter g n h-1  aŐk

G rdi beni k d retle olurum hel k
Didi Őaf -yı h t r ile p r r h-1  aŐk

 AŐk ile geldi  unki v coda bu k in t
 AŐka d r Ő ki m rde iken bulasın hay t

 eŐmimden oldu yine rev n c yb r-1  aŐk
Ő hr -yı dilde bitse n la l lez r-1  aŐk

Serv-i  emende Şanma beni kim civ n iken
Kaddim bu resme d t  eyledi n r-1  aŐk

Kimse ged  başına k l h muhabbeti
Őanur g renler anı Şeh t cd r-1  aŐk

Dil murğı şayd-gāh-ı cihān içre per açup
Şāhbāz olursa f'ıl-mişel olur şikār-ı °aşk

Āgyar ta°nı °āşıkā virmez tefāvüti
Seng-i melāmet ile yıkılmaz bu hişār-ı °aşk

Sinemde şaklasam nola dağ-ı muḥabbeti **29b**
Can içre şaklanursa olur yādigār-ı °aşk

Ḳadrini bilmedik biz anuḡ ḳadri °ıyd imiş
Divānelik deminde key leyl ü nehār-ı °aşk

Şevḳ-i muḥabbet anda vuzūk-ı serdir hem
Dār-ı şafā degil mi ber-āzar diyār-ı °aşk

°İbret maḥallīdir biri gül ḡayrılar gibi
Āgyār olma olmaḡa sa°y eyle nār-ı °aşk

°Aşk ile geldi çünkü vücuda bu kā°ināt
°Aşka dürüş mürde iken bulasın ḡayāt

MU°AŞŞER-İ CEM SULTĀN TAḤALLÜŞ-İ SA°Dİ

Fāilātün Fāilātün Fāilātün Fāilün

Cilveler eyler ʿizārında bu zülf-i ʿanberīn

Şanasın fāvūsdur yā şehīr-i rūḥul-emīn

Güyā her köşesidir ravza-i ḥuld-ı berīn

Ḥāk-i pāyin tūtīyā eyler gözine ḥūr-i ʿayn

Şerbetine laʿlinin dil teşnedir mā-ı muʿayyen

Büy-i zülfinden muʿaṭṭardır zamānile zemīn

Bir büt-i ḥurşīd ṭalʿat-ı dil-rubāsın meh-i cebīn

Ḥaṭṭıñı kim görse ider yā semendir yā semīn

Gülşen-i ḥüsniñ görüp der bübül güyā hemīn

Ey gül-i bağ-ı leṭafet şaf-hezārān āferīn

Sünbül-i meşkinin her tārı mār olmuşdurur

Bu sebebdendir ki ʿaqlım tārūmār olmuşdurur

Eşk-i çeşmim pākine gevher-i şār olmuşdurur

Mülk-i can içinde ʿaşkıñ şehriyār olmuşdurur

Zülf-i şehbāzıña cān murğı şikār olmuşdurur

Güşuna bu ḥalka bir güşvār olmuşdurur

Zülf-i dil-i manşürünü asmağa dâr olmuşdurur

Başımız  aşkıñ şarābından ħumār olmuşdurur

Gülşen-i  alem cemālinden bahār olmuşdurur

Ey gül-i baĝ-ı le afet şaf-hezārān āferīn

30a

Gün gibi  alemde kıandīl-i ruĝuñ tābındadır

Anıñ i un perteviniñ mihrine meh bendedir

Güş idildin nazım-ı dendāniñ düşübdür bendedir

Şu le-yi şem  ruĝundan mihr meh şermendedir

Şevk-i ruĝsārıñ ħayāli sīne-i sūzendedir

Gūyiyā bir şeh durur kim meskeni gül-ħandedir

Zülfüniñ būyine  anber būyi baĝlu bendedir

Teşne-dillikden ben öldüm kıand-i la liñ kıandedir

 ütī-yi cān bezm-i ħüsniñde seniñ kūyindedir

Ey gül-i baĝ-ı le afet şad-hezārān āferīn

Dişleri dürden lebi yāķūt-ı aĝmerden la if

La'î-i nâbiñ şerbeti kıand-i mükerrerden la'îf

Ĥan ü ĥalk içinde yoğ ol mâh-ı peykerden la'îf

Revşen oldu nür ĥaddî şems-i ĥâverden la'îf

Büy cân virir nesîm zülf-i mücerreden la'îf

Lebleriñ sin-i büsesi pâlûde-i terden la'îf

Olmaya âlemde lezzet-i cevr-i dilberden la'îf

°Aşıkâ kûyuñ tavâfi ĥacc-ı ekberden la'îf

Nüş iden cân-ı lebiñ dir âb-ı Kevşer'den la'îf

Ey gül-i bağ-ı le'âfet şad-hezârân âferîn

Ĥaddi üstünde ĥatt-ı nağkaş nigâr-ı çîn ider

Bu ne kâfirdir kıamer devrinde kıaşd-ı dîn ider

Rengini zer yüzümüñ bu sâ'id-i sîmîn ider

Ĥayret mâh-ı cemâliñ başımı pervîn ider

Neylemeđe cânımı almağa ĥamzeñ kîn ider

Dil ser-i kûyuñda yatup her gice nefrîn ider

Yoldaş-ı ĥam yoldaşını şubĥa dek bâlîn ider

Hüsrev-i Es'adı şerhan iken şîrîn ider

Rûh-ı kudsi işidüp merdüm aña taḥsîn ider

Ey gül-i baġ-ı leṭâfet şad-hezârân âferîn

30b

KAŞİDE-Yİ ŞĀRİḤ MEŞNEVİ-Yİ °ABDUL-LAH EFENDİ

(Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlün)

Evliyâdan ey göñül almağ dilersen reng [ü] bu¹⁶⁶

Yoğluk ile ilerü gel varlığından ol āru

Varlığ ile kimse girmez evliyānuñ göñline

Yoğluğ ile varlığından şu gibi ol sen ṭuru

Sırr-ı Hağğ'a iremezsün zerre benlik var ise

Varlığıñ perde olupdur işbu yoldaki ulu

Şol ki benlik çirkini¹⁶⁷ yoğluk ile gidermedi

Ehl-i vaḥdet maḥfilinde aña dinmez gel berü

Benliğinden zerre deñlü ger ḳalursa ey āḫi

¹⁶⁶ Hafize Kantık, *Taksim Atatürk Kitaplığı K.700 Numaradaki Şiir Mecmû'ası (49b-104b Varakları Arası Transkripsiyonlu Metin Ve İnceleme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas, 2019, s. 135.

¹⁶⁷ M: şirkini

Biñ çalışsan ıŝŝı kılmaz gidemezsün ilerü

Varlığından şâf olup yokluğa gel yokluğa¹⁶⁸

Tâ maħabbet bâdesinden şuna mürşid bir tolü

Şol gönül kim yokluk ile geldi mürşid yanına

Anı kendü varlığı ile mürşid eyler toptolu

Mazhar olmak ister isen evliyânun sırrına

Ayağına yüz sürüben yalvaru gel yalvaru

Zühd ü taqva ʿilm ü ʿirfân bil hicâb oldu ʿazîm

Sağa ʿirfân ıŝŝı kılmaz ol kapuda ey ʿâmu

Lâf uruben keşf-i esrâr eyleme ey müdde ʿ î

Yek degil mi sırr-ı ʿirfân söylene hem örtülü

Evliyâ esrârını nâ-maħreme fâş eyleme

Keşf-i esrâr eyleyenler hergiz olmaz baħtlu

ʿAşq-ı cānān âteş ile şöl gönül kim maħv ola

Varlığını bile virdi gelmez āndan hāy hū¹⁶⁹

¹⁶⁸ Divanda mısra sonunda “gel” kelimesi mevcut.

¹⁶⁹ Divanda: hāy u hūy

Ey gönül biñ maʿrifet bil bunda degmez bir pula¹⁷⁰

°Aqlını vir yoqluğa gel uşlu ol olma delü

Cevherīye bōncūğı bōstāncıya¹⁷¹ tarḥūn şatar

Pīr-i kāmīl meclisinde ağzıñ acan zışt-ḥū

Ḳarga gibi herkese gördüğünü ğamz eyleme

Ṭutī gibi deng-lāl¹⁷² ol söyleme ey māh-ru

İddiā-yı ḥaḳ idenler pūr¹⁷³ ğarezdır ekşeri

Az bulunur arasında bī-ğareż yüzi şulu

Kimi manşıb kimi altūn kimi dünyā ṭālibi

Kimi ḥūrā¹⁷⁴ ile cennet maṭlabı oldu ḳamu

Kimi ağlar mālıma irgürmesün aşlā zarar

Himmet ister kimi dā°im açıla rızḳdan ḳapu¹⁷⁵

Kimisi keşf-i kerāmet ṭālibi şubḥ ile şām 31a

Pes kerāmet şatmaḳ ile ya°nī ola bir ulu

¹⁷⁰ Divanda: bu yola

¹⁷¹ Divanda: pistāncıya

¹⁷² Divanda: Ṭutī-reng ü lāl

¹⁷³ Divanda: bir

¹⁷⁴ Divan da: ḥūri

¹⁷⁵ Divanda: Himmet ister gibi dā°im açıla zevḳden ḳapu

Kimi mürşid olmak ister işbu ʿālem halkına

Tā ki cezbe yā kerāmet birle ola o kulu¹⁷⁶

Haḫka ṭālib bulmadım bunlardan¹⁷⁷ āşlā kimseyi

Her biriniḡ göñli olmuş pür¹⁷⁸ hevā ile tolu

Laʿnet olsun buncaleyin¹⁷⁹ ṭālib ü maṭlūba hem

Haḫkı koyup bāṭıl ister tuymaya Haḫ’dan çoḡu

Bāş ü cāna kalmayan bir ʿāşık-ı şādık kanı

Ḳalb-i şāfi birle ṭura pīr önünḡde rū-be-rū

Zātı ile pīr önünḡde fāni-i muṭlaḡ ōla

Varlıḡından kalmaya hīç ger ārārsaḡ mü-be-mū

Şeyḡ-i kāmil varlıḡından ḡayrı varlık kalmaya

Ol işi de ol göre hem ol ide Haḫka ṭapu

Mürşidi Haḫ bilmeyince ol ne bilsün Haḫ nedir

Ne bilür āʿmā¹⁸⁰ olan kızıl nedir yāḡūd şaru

¹⁷⁶ Divanda: Tā ki cezbe bā-kerāmet birle ola arḡalu

¹⁷⁷ Divanda: bunlarda

¹⁷⁸ Divanda: bir

¹⁷⁹ Divanda: bu tecellā

¹⁸⁰ Divanda: rāḡ mi

Böyle bir t̄alib yolına bāş ü cān olsun fedā
 K̄ul oluben¹⁸¹ k̄apusında ger olursa şatulu¹⁸²

Āsitān-ı p̄irde t̄alib yūzi yerde gerek
 Ayağınınıñ t̄oprağında ola gözi sūrmelü

Kām-kārān şoḥbetinden şakla yūzi ey Hūdā
 Hāmlik ile sırr-ı Hāḳḳ'ı fāş iderler gū-be-gū

Bulmadım yoḳluk gibi bir gūşe-i emn ü āmān
 Bilmedim¹⁸³ yoḳluk gibi bir yār-ı gār-ı sūñlü

Bulmadım yoḳluk gibi ol ḫazrete t̄oḒru yol
 °Abdiyā ḳalma yabanda ol yola kim¹⁸⁴ gitmelü

°AMĪĶĪ

Mef'ülü Mefā'īlü Mefā'īlü Fe'ülün

Ebrār-ı ḳamu cennet-i °ulyāya giderler¹⁸⁵

Fi'line göre her biri bir cāye giderler

Ḳacar ḳamu z̄ulmet-i suflāya giderler

¹⁸¹ Divanda: Olayın

¹⁸² Divanda: satmalu

¹⁸³ Divanda: Bulmadım

¹⁸⁴ Divanda: ki

¹⁸⁵ Selim GÖK, *Mecmu' ai- Eş'âr (İnceleme-Metin)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2013, s. 81.

Cānlar çekilüp Hāzret-i Mevlā'ya giderler

Cūlar gibi kim cānibi deryāya giderler

Ger bay ü gedā olsa ger ʿāleme sulṭān 31b

Nārına¹⁸⁶ miṣāl ola cezā-yı heme insān

Ḳabr içinde ola cümlesinüñ türbeti yeksān

Defn olur ise zīr ü zemīne ne ğam ābdan

Ervāḥ-ı heme ʿālem-i bālāya giderler

Ey dil nice beyhūde gezersin bu fezāda

Şermendelik irişmeye dīvān-ı kazāda

Dīv olma ḳarış sen daḥı gel ādemi-zāde

Hengāmeyi seyr eyle gör rüz-ı cezāda

Bu ḥalk-ı cihān özge temāşāya giderler

Ey bāğ-ı cihānda açılan gonçe-dehenler

Bir gün ola kim¹⁸⁷ gül yerine bite dikenler

Bülbüllerini anḳla daḥı¹⁸⁸ serv-i semenler

Şanmaḳ ki telef oldu ʿabeş yere gidenler

Geldikleri yerden yine oraya giderler

¹⁸⁶ M: Kārīne.

¹⁸⁷ M: ki

¹⁸⁸ M: iḳledici

Ervāh-ı¹⁸⁹ teneffüs idicek deşt-i bekāya¹⁹⁰

Eşbāh-ı remīmi¹⁹¹ mütemekkin bir¹⁹²ārāya

Esbāb-ı tebessüm ne gelür bāy ü gedāya¹⁹³

Ervāh-ı °Amīkī çekilüp Kāf-ı bekāya

Murgān-ı fenā menzil-i °uqbāya giderler

TAHMĪS

Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilün

Dilde gerçi yārimin nāmına luţf isnādı var

Luţf bilmez °aşıkā bir gamze-yi cellādı var

Şanki kânün-ı cefā ta°līm ider üstādı var

°Ādet-i hūbāna uymaz bir °aceb mu°tādı var

Ehl-i °aşka şanmanız resm-i vefādan yādı var

Ol perī-peykerde ancak mihr-i luţfuñ adı var

Naqd-i cāniñ şarf iden °uşşākile pāzārı yok 32a

Yüz bin olsa °aşıkı yanında hīç miqdārı yok

Āşināya cevri çok bīgāneye āzārı yok

Vechi var yārimde dirseñ merhamet āşārı yok

Ġayrıya luţf ü kereminden ğayrı āşlā kārı yok

¹⁸⁹ M: Eşbāh-ı

¹⁹⁰ M: fezāya

¹⁹¹ M: Eşyā dedi mi

¹⁹² M: bu

¹⁹³ M: İşbāt-ı tenebbümle gelürler bir ārāya

°Aşık-ı miskîne ammâ kahr ile bî-dādı var

Ƙulların bār-ı hātırın himmet-i mürüvvet böyledir

Rāh-ı luṭfa sālîk ol şāhım ıarıkat böyledir

°Aşıkā raḥm āyīn-i °adālet böyledir

Saḡa benden dā°imā pend ü naşihat böyledir

Leylā°nın Mecnūn°ı Şīrīn°iḡ daḡı Ferhād°ı var

Derd-i °aşḡ iḡre seniḡ ey dil bulunmaz fā°idenḡ

Derdine dermān ider āḡir tabīb-i hāzıkıḡ

Āteşi te°şīr ider °Azrā°ya lā-büd Vāmık°ıḡ

Yerde ḡalmaz dūd-ı āhı dād-h°āh-ı şādıkıḡ

Nāvek-i dil-düz-ı āhından şāḡın sen °aşıkıḡ

Sīnesinde gerḡi kim āyine-i pūlād-ı var

Şorma ḡālin künc-i ḡamda şeyḡ-i dil-ḡasteniḡ

Muttaşıl derdīn ḡekersin ḡaşları peyvesteniḡ

Ƙaçma benden vechi yok bu vaz°-ı nā-şāyesteniḡ

ḡatrın şor luṭfile ḡāhi cānān-ı ḡasteniḡ

ḡastedir °aşḡile şimdi sen gül-i nev-resteniḡ

Kim āniḡda muḡtezāy-ı hātır-ı nā-şād-ı var

ŞEYḤ-İ LĀ-MEKĀNĪ¹⁹⁴

¹⁹⁴ İ. H. Tuḡluk, *Lāmekānī Şeyḡ Hüseyin Efendi: Hayatı ve Eserleri*, G:1.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ey taleb-kār Hüdāvend-i kerīm ü zü'l-¹⁹⁵katā

Şādık'ul-kavl ¹⁹⁶ulüvvü'l himmet-i ¹⁹⁶abd-i rızā

Bir laţifedür gönülden söyleriz tâliblere

Kalb-i mü¹⁹⁶min beyt-i Yezdāndur buyurdu Muşţafā

Gönlüne gir kim ve men yedhuluhu kâne āminen¹⁹⁶ 32b

Hakķıñ evidür aña giren emīn olur şehā

Girmek oldur ki nefis kopduğı yire varasın

Anda hakķānī hemīşe fikr idesin da¹⁹⁶imā

Dünyevī yā uşrevī efkārı gelse eyle red

Māsivādur fikr-i Hākdan ğayrı hep ey müctebā

Varlığını Hākķa vir varlık hakķıñ olsun hemīn

Sen çık ārādan hemān kalsun Yārādan muţlakā

Hakķı var kendüni yok fikr it anda ol muķīm

Bu teveccühden gönül oğlı toğar ey mehliķā

¹⁹⁵ M: zü'l-aţā

¹⁹⁶ Ve men deħalehu kâne āminā: Oraya giren güvene erer (Ali İmran 97).

Bu veledür cāna cān hem büt-i tersā-beççe
 Şāhib-i keşf [ü] kerāmet zevk ü şevk ey pür-şafā

Bekle gönül Rabbi fikr eyle fikri gayrı ko
 Taşra gezme gir vücudun şehrine ol padişā

Tālib-i kābil gerekdür ʿāşık-ı serbāz ü hem
 Maḥv ide öz varlığın tā kim göre Hāḫdan liḫā

Küllü şey'in hālikün illa vecheh¹⁹⁷ buyurdu çünkü Hāḫ
 Yokdurur gayrıñ vücudı gözini ac ey fetā

Hāḫla vuşlat dilersen varlığın efnā idüp¹⁹⁸
 Kendüliksiz vāşıl oldu evliyā vü enbiyā

Senligündür saña perde aradan kaldır seni
 Senlögün gitse bulırdıñ derdiñe Hāḫ'dan devā

Lā-mekānīveş bu uslūb üzre gönlün bekleyen
 Fāni olur kendüzinden Hāḫ ile bulur beḫā

NUṬḲ-I VUCŪDĪ

¹⁹⁷ Onun zatından başka... (Kasas28/88)

¹⁹⁸ M: eyle fenā

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Nuḡk-ı zāt-ı kibriyā Celle Celāl'in ter güli
 Bāğ-ı ḡuds-ı ṡāvusa hemdem ü Ḳur'ān bülbüli
 Tā elestden yā Muḡammed biz saḡa dedik belī
 Muṡtafā vü Murtażā vü ṡeh Muḡammed ṡeh °Ali
 Ca'fer ü Zehrā vü Musā dü ḡasen sırr-ı veli
 Server-i ṡāh-ı °azīzān yā Ḥüseyn ibn-i °Ali

Terk-i ser ḡılmıṡ fedāiler durur °aṡıḡlarıḡ 33a
 Ki °Arab Hindü °Acem Rüm ehlidir ṡadıḡlarıḡ
 Yā °Ali dirler erenler ḡaḡḡiçün heb ḡulların
 Muṡtafā vü Murtażā vü ṡeh Muḡammed ṡeh °Ali
 Ca'fer ü Zehrā vü Musā dü ḡasen sırr-ı veli
 Server-i ṡāh-ı °azīzān yā Ḥüseyn ibn-i °Ali

Hem ṡerī'at hem ṡarīḡat gevheriniḡ kānısın
 Hem ḡaḡıḡat ma'ceni hem ma'rifet ḡarmānısın
 Ya'ni Zehrā-yı yār-ı Ḥaydar nesl-i Aḡmed-i cānsın
 Muṡtafā vü Murtażā vü ṡeh Muḡammed ṡeh °Ali
 Ca'fer ü Zehrā vü Musā dü ḡasen sırr-ı veli
 Server-i ṡāh-ı °azīzān yā Ḥüseyn ibn-i °Ali

Ḥür ü ḡilmān ü melā'ik ins ü cin ṡām ü seḡer

Medhîni okur hemîn bülbül ü kumrî vahş ü tayr
 Yâ Hasan halk-ı rızâsın hem dahı hayr-ül-beşer
 Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali
 Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli
 Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

Şimr-i mel°ün °Ömer naşs Mervân merdûd pelîd
 Şad hezârân bâr la°net ber Yezîd âl-i Yezîd
 Kurret°ül-°ayn Hüseyinî eylediler çün şehîd
 Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali
 Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli
 Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

Harc-ı münekker arunmaz bil gümân ü şübheden
 Ümmet-i Aşmed olanlar âl-i evlâdından
 Baş açık °abd olmaya zeyn°el-°abâde kaçâ zen
 Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali
 Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli
 Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

33b

Nîce medh idem erenler âlini peygamberin
 Hâtem-i tay tayy olur anşam sehâsın Haydar°ın
 Kim zamânında faķîrler bay olupdur baķarsın

Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali

Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli

Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

°İlm bahri kaçresinden cur°a nüş itmişler

Mest-i lâ-y°akıl degil dānâ vü °ilm fāzılların

Ca°feri°yiz biz erenler meşreb-i kāmilleriz

Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali

Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli

Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

Bir bakam dünyāya göz koymak görenler fānidir

Çondu göçdi nice gözler °ālemin mihmānidir

Hayy ü bākīdir Hüdâ Kāzım cihānıñ cānidir

Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali

Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli

Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

Cān virenler yolına buldılar °ömr-i sermedī

Hācılar bulmağ dilerse şevāb-ı meşhedī

Yetmiş iki Hacc-ı ekber şâh-ı Horāsān-ı sermedī

Muştafâ vü Murtażâ vü şeh Muhammed şeh °Ali

Ca°fer ü Zehrâ vü Musâ dü hasen sırr-ı veli

Server-i şâh-ı °azîzân yâ Hüseyin ibn-i °Ali

Çarh urur ʿaşkıñla çarh-ı ʿālem bi-küllī nūr-i fer
 Eşigine yüz sürer şāh-ı cihān şems ü kamer
 Şāh-ı Takıʿdır müttekī bil fahr-i āl-i muʿanber
 Muştafā vü Murtażā vü şeh Muhammed şeh ʿAli
 Caʿfer ü Zehrā vü Musā dü ḥasen sırr-ı veli
 Server-i şāh-ı ʿazīzān yā Hüseyn ibn-i ʿAli

Dürr-i pāk ehl-i gevher bir kuru taşdır hemīn 34a
 Nuṭka beñzer gevher yok zāt-ı yektā pāk-ı dīn
 Şad taḥiyyāt ü selām olsun Naḳiʿye yā Muʿīn
 Muştafā vü Murtażā vü şeh Muhammed şeh ʿAli
 Caʿfer ü Zehrā vü Musā dü ḥasen sırr-ı veli
 Server-i şāh-ı ʿazīzān yā Hüseyn ibn-i ʿAli

Padişāh-ı baḥr ü ber kulu olalar yaraşır
 Hāk-i pāyi tāk-ı efser eşik-i taşı gevher
 ʿAsker-i şāhib-i livā hem mālīk-i tāk ü kemer
 Muştafā vü Murtażā vü şeh Muhammed şeh ʿAli
 Caʿfer ü Zehrā vü Musā dü ḥasen sırr-ı veli
 Server-i şāh-ı ʿazīzān yā Hüseyn ibn-i ʿAli

ʿĪsāʿyı iḥyā ider şemme-i cān nefhesi
 ʿĀlemi pür nūr kıılır şems-i cemāl-i zerresi

Ey Vucūdī Mehdi-yi şāhib-i zamānıñ gelmesi
 Muştafā vü Murtażā vü şeh Muḥammed şeh °Ali
 Ca°fer ü Zehrā vü Musā dü ḥasen sırr-ı veli
 Server-i şāh-ı °azīzān yā Hüseyn ibn-i °Ali

ĞAZEL-İ SELĀMĪ BĀBĀ

Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilātün Fā°ilün

Kārbān-ı cünd-i °aşkıñ sırr-ı Ḥaḫ' da başıyuz¹⁹⁹
 Dest-i Ḥaydar'dan şarāb-ı Kevşer'ıñ °ayyāşıyüz
 Şāh-ı °aşkıñ dergeh-i āl-i °abā ferāşıyüz
 Biz gurūh-ı sulṭān dehriz zümre-i Bektāşıyüz²⁰⁰
 Lā-mekān iḳlīmüne °azm ideniñ yoldaşıyüz

Fāriğiz dünyā vü mā-fihāya rağbet itmeden
 Geçmişüz ḥavf ü recādan dehre minnet itmeden
 Gün seyrāndır gareż-i °azm-i seyrān itmeden
 Biz gurūh-ı sulṭān dehriz zümre-i Bektāşıyüz
 Lā-mekān iḳlīmüne °azm ideniñ yoldaşıyüz

Gevher-i kân-ı rumüz °alleme'l-esmā²⁰¹ biziz 34b

¹⁹⁹ Musa Çelik, *Kütahya Belediyesi Mustafa Yeşil Kütüphanesi 24227 Numaralı Şiir Mecmuası: Sefinetü'l-Esrâr (İnceleme-Metin)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, s. 272.

²⁰⁰ Sefinet'ül Esrâr adlı çalışmada dördüncü ve beşinci mısraların yeri farklıdır.

²⁰¹ °Alleme'l-esmā: “Allah, Âdem'e bütün varlıkların isimlerini öğretti” (Bakara Sûresi 2/31) Allah Hz. Âdem'i yarattığında âlemdeki bütün eşyanın isimlerini ona öğretmiştir. İnsan yaratılmışların en şerefli

Hem tecelli-i Tūr-ı dilde nūrile Mūsā biziz
 Mürde cāna hefḥa-yı²⁰² rūḥ eyleyen ʿĪsā biziz
 Biz gurūh-ı sultān dehriz zümre-i Bektāşiyüz
 Lā-mekān iḳlīmine ʿazm ideniñ yoldaşiyüz

Mest olup cām-ı ezelden tār kıldık hūşimiz
 Dīdemiz Ḥaḳḳı görüp hem işidir gūşimiz
 Gūşimizde cümle-i ʿālem ḥalka-i mengūşimiz
 Biz gurūh-ı sultān dehriz zümre-i Bektāşiyüz
 Lā-mekān iḳlīmine ʿazm ideniñ yoldaşiyüz

Ey Selāmī bir nazarla ḥınta-i iḥcār iden
 Münkire daʿvā-yı Ḥaḳḳı tāş ile iḥbār iden
 ʿAzm-i rāha himmetiyle merkebin dīvār iden
 Biz gurūh-ı sultān dehriz zümre-i Bektāşiyüz
 Lā-mekān iḳlīmine ʿazm ideniñ yoldaşiyüz

SELĀMĪ DÜVĀZDE-İ İMĀMĀN

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

Ezelden neşve-yāb feyż-i faḥr-ı²⁰³ enbiyāyız biz
 Hezār-ı naḥl-i gülzār-ı ʿAliyye'l Murtezāyız biz

olarak bütün varlıklardan üstün tutulmuştur. Tekke-tasavvuf edebiyatında insanın bu yönünü vurgulamak için sıkça kullanılmıştır. (Yılmaz, 1992: 20)

²⁰² M: nefḥā

²⁰³ M: faḥr'ül

Gedāy-ı şāh-ı şehīdeyn ibn-i binti Müctebayüz biz

Muhibb-i hāndānız nesl-i pāk-i Muştafāyüz biz

Şāh-ı iklīm-i aşkıız bende-i āl-i abāyüz biz

Göründi lem^a-yı Zeyn^e-el-^cAbā çün meşrık-ı sırdan

Uyandırdık çerāğ-ı kalb nūr-ı şems-i Bākırdan

Giderdik şubh-ı şādıkla hayāl-i leyl-i hātırdan

Muhibb-i hāndānız nesl-i pāk-i Muştafāyüz biz

Şeh-i iklim-i aşkıız bende-i āl-i abayüz biz

Olaldan muharrem sırr-ı harīm Mūsā-yı Kāzım

Maķām-ı ravza-yı şıdk-ı rızā^cda olmuşuz kā^{im}

Ne bildi sırrımız şāh-ı gedā ne cāhil ü ālim

Muhibb-i hāndānız nesl-i pāk-i Muştafāyüz biz

Şeh-i iklim-i aşkıız bende-i āl-i abayüz biz

Taķiⁿiñ kanmışıyız cām-ı zelāl feyz-i ābandan 35a

Olup ser-mest geçdik dünyā vü uķbā-yı hicābından

Naķiⁿin fetħ idüp aşķ bābını bulduķ kitābından

Muhibb-i hāndānız nesl-i pāk-i Muştafāyüz biz

Şeh-i iklim-i aşkıız bende-i āl-i abayüz biz

Gulām-ı askerīyüz cünd-i aşkıız genc-i irfānız

Rumüz-ı cevher-i Mehdīye ermiş gizli pür kânız

Selāmī süluk-ı Aḥmed de ʿarīḳ-i ʿaşḳa ḳurbānız

Muḥibb-i ḥāndānız nesl-i pāk-i Muşafāyüz biz

Şeh-i iklim-i ʿaşḳız bende-i āl-i ʿābayüz biz

NŪRĪ-Ī ĀBDĀL

Sultān dergāhından bugün yürüdüm

Şōfī cānlarını görmege geldim

Mürşīdim bugün şöyun şöyladım

Şōfī cānlarını görmege geldim

Mürşīdimiñ ismi Ḥalīldir Ḥalīl

Böylece yaratmış ol Ğanī-i Celīl

Mürşīdinden dönen olıser zelīl

Şōfī cānlarını görmege geldim

Mürşīdeyn ḥaḳḳı da Taḥrī ḥaḳḳıdır

Mürşīde irenler olmaz der-be-der

Gerçek erenleriñ bu yol ḥaḳḳıdır

Şōfī cānlarını görmege geldim

Bu yoluñ şācı şāh-ı mürüvvet

Mürşīdeyni sevmek farzla sünnet

Ḥaḳda ḳabūl ola diliñle minnet

Şōfī cānlarını görmege geldim

Mürşīdim şehrine Ārmudlu dirler

°Āşık olanlara gelberū dirler

Cerāmet uyārılar erkān severler

Şōfī cānlarını görmege geldim

Bizi Hāk görenden Hāk ola hoşnūd 35b

°Aşık-ı ilahi ile olmuşuz bī-hōd

Hākķıñ dīvānında heb ola mevcūd

Şōfī cānlarını görmege geldim

Mürşīdimiñ rūhı her-dem şād ola

Hākķıñ rahmetine garķ olup tāla

Nūrī Ābdālıñ da niyāzı bu ola

Şōfī cānlarını görmege geldim

NŪRĪ-Ī ĀBDĀL

Rūmīniñ ilinden ārzū eyledim

Hünkār Hācı Bektāş Veli°ye geldim

Mübārek hākine yüzim sürmege

Hünkār Hācı Bektāş Veli°ye geldim

Mīm-i Muḥammed °ayn-ı °Ali°dir °Ali

Nesl-i Resül ile Horāsān güli
 Naşibler verici ol şāh-ı veli
 Hünkār Hācı Bektāş Veli^cye geldim

Tevellā ve teberrā kapusın açan
 Yesevi şehrinden per urup uçan
 Kadıncık Ānaya haller-i bi-cān
 Hünkār Hācı Bektāş Veli^cye geldim

Kadıncık Anadan olupdur habīb
 Hāzret-i Hızıra verildi naşib
 Neslen ibn-i neslen olmuşdur qarīb
 Hünkār Hācı Bektāş Veli^cye geldim

Hünkārmış viren feyz-i Allahı
 Āşık-ı şādıkların peşt-i penāhı
 Naşibimiz için iderüz āhi
 Hünkār Hācı Bektāş Veli^cye geldim

Āşık-ı şādık olan yolunu arar
 Mürşid-i pāyine yüzünü sürer
 Rāh-ı Murtezāda pervāne döner
 Hünkār Hācı Bektāş Veli^cye geldim

Nūrī dedim hālın sen dile getir

Nazar ile niyāzın yerine getir

Mürşīd huzūrunda diz çeküp otur 36a

Hünkār Hācı Bektāş Veli'ye geldim

NŪRĪ-Ī ĀBDĀL

Gel göñül seniñle dosta varalım

Öz vücūdumuzdan haber alalım

Men 'arefe sırrına mazhar olalım

Mürşīd-i kāmilden himmet alalım

Mürşīd-i kāmile varmadan olmaz

Dört kitābı bilseñ fā'ide kılmaz

Öz vücūdundan haber bilmez

Mürşīd-i kāmilden himmet alalım

Mürşīd-i kāmiliñ keremi boldır

Aña bende olanıñ elemi yoğdur

Bu sırrı bilenıñ 'irfānı çoğdur

Mürşīd-i kāmilden himmet alalım

Mürşīd-i kāmilden himmet alınur

Şerāben şahūrda andan verilir

Öz vücūdundan haber bilmez
Mürşīd-i kāmilden himmet alalım

Sulṭān bendesi Nūrī Ābdālīḡ
Gece gündüz budur istegi ānīḡ
Ḥaḡḡıḡ ḡadre tile faẓl-ı kemālīḡ
Mürşīd-i kāmilden himmet alalım

NEFES-İ İBRĀHĪM BĀBĀ

Yine imām nesil zuhūra geldi
En küçük ḡardāşı Rūm ilin aldı
Biri Elmalıḡda Bursada ḡaldı
Şaḡa medḡ itdigim Seyd ʿAlī'dür hu hu

Bir atıḡ kim ḡam ilen deryāya ḡaldı
Evrūnöz beyleri maḡsene sürdü
Hīḡ aman virmedi küffār kırdı
Şaḡa medḡ itdigim Seyd ʿAlī'dür hu hu

Ḳoru yaylasından meskenin gören 36b
Yedi köşe yerde temel bürüyen
Çādırın yerinde muḡbahın ḡuran
Şaḡa medḡ itdigim Seyd ʿAlī'dür hu hu

Señinim diyüp çöküp oturan
 °Osmān Bābāyı buluṭ ile götüren
 Kuru şiş ilen tuṭ ağācın bitüren
 Saña medḥ itdigim Seyd °Alī'dür hu hu

Bābā bunārını bünyād eyledi
 Bābā İbrāhīm bu kelāmı söyledi
 Gör şu Yezīdlere netdi neyledi
 Saña medḥ itdigim Seyd °Alī'dür hu hu
 Dillerde söylenen kızıl velidir hu

NŪRĪ ĀBDĀL

Erenler bu demde ḳudrete geldi
 Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niṅ
 Şānına levlāke āyeti andı
 Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niṅ

Ḥadīce Fāṭıma ḥayr°ün-nasdır
 Rūḥ-ı Resūlallah hem Murtezā'dır
 Nübüvvet-i vilāyet maḥzeni oldur
 Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niṅ

İmām-ı Ḥüseýindir evlād-ı ekber

Mazhar-ı nübüvvet ol nūr-ı enver

°Āşıkdır anlara şemsile kamer

Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niḡ

İmām-ı Hüseindir şāh-ı Kerbelā

Ehl-i beyt ḡaḡında geldi hel etā

°Alemdār-ı imām sırr-ı lā-fetā

Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niḡ

Vāriş-i Kerbelā İmām Zeyne'l-°ābidīn

İmām Bakır şol nesl-i pāk-i dīn

Şāhib-i mezhebdır ol ḡaḡ°el-yaḡīn

Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niḡ

Şehīd-i Bağdād°dır Musā-yı Kāzım 37a

Firdevs içinde ceddeyle ḡā°im

Hārūn Reşīd°e la°netler lāzım

Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niḡ

Sulḡān-ı Horāsān °Ali Rızādır

Cedd-i Rasūlallah hem Murtezā°dır

Me°mūn-ı mel°una la°net sezādır

Ḳudret Muḥammed'in şāhım °Ali'niḡ

Muhammed Taqı'dur hem İmām Naqı
 Hasenül-°askerı Mehdı-yı Hādı
 Seb°a-yı °aşr sene evlād-ı °Ali
 Kudret Muhammed'in şāhım °Ali'niş

İmāmlar °adusı olana la°net
 Şimır ile °āşı Mervāna la°net
 Tābi°-yi Mervān āline la°net
 Kudret Muhammed'in şāhım °Ali'niş

Havāle-yı Kufe°de la°nete lāyık
 Cehennem nārına yanaş münāfık
 Taqdır-i ilāhi nuşka muvāfık
 Kudret Muhammed'in şāhım °Ali'niş

Allah kelāmında böyle buyurdu
 Kul lā-es°elüküm °aleyhe dedi
 Kurb ehl-i beyte Haş nazar kıldı
 Kudret Muhammed'in şāhım °Ali'niş

Ehl-i beyte eş-şelāt ü ve°ş-şelām
 Çahārdeh-i ma°şüm on iki imām
 Anlara uyanış her işi tamām
 Kudret Muhammed'in şāhım °Ali'niş

İbnü'l-imâm olan ʿAliyyü'l-ekber
 Tesʿa ʿaşar evlād elli altı server
 Yetmiş iki şehīd nūr-ı muṭahhar
 Kudret Muḥammed'in şāhım ʿAli'niñ

Nūrī her dem vaktin şalātile geçür
 Şalāt ü selāmı eflāke uçur
 Şāh-ı Kerbelā için şerbetler içür
 Kudret Muḥammed'in şāhım ʿAli'niñ

PİR SULTĀN

Meded senden ʿālemleri yaradan 37b
 Zāhirde bātında sen imdād eyle
 ʿĀlemi ādemi yoqdan var iden
 Zāhirde bātında sen imdād eyle

Egnine hülle-yi tāk giyen
 Öñünde melekler yüz yere koyan
 Yeryüzinde ḥaqqā ḥalife olan
 Zāhirde bātında sen imdād eyle

Evlādını kurbān eyleyen server
 Neslinden geldi Muḥammed Ḥaydar

Beytullāhı yapan Hālīl peygamber

Zāhirde bātında sen imdād eyle

İkrār idüp didik anlara beli

Hakkıñ kudret eli anlarıñ eli

Ezel ebed pīrim Muḥammed ʿAli

Zāhirde bātında sen imdād eyle

Oğumı ātayım yāyım yaşayım

Hārīciniñ tamārını keseyim

Bu yolun şacı İmām Hüseynim

Zāhirde bātında sen imdād eyle

Cümlemize oldır pīşvā hemām

Anlara uyānıñ her işi tamām

Evlād-ı Muḥammed on iki imām

Zāhirde bātında sen imdād eyle

Cümle velilere hazretgedir bāş

Söyle dedi tāşa [] beş tāş

Yā pīrim üstādım Hacı Bektāş

Zāhirde bātında sen imdād eyle

Rūm ilin fetḥ eyleyen ey gerçek veli

Tahta kılıc tutâr hem bâtın eli
 °Âlimlerin kuṭb-ı şâh kıvıl veli
 Zâhirde bâtında sen imdâd eyle

İşigin yaşlanub heb gerçek erler
 Niyâz idüp yüzün yerlere korlar
 Rûm ilinde yatan erenler pîrlər
 Zâhirde bâtında sen imdâd eyle

Hükmini geçüren heb cümle nâsa
 Etegin tutanlar görmiye guşsa
 Seyd Hasan oğlu şâh-ı âbdâl Mûsâ 38a
 Zâhirde bâtında sen imdâd eyle

Evlâd-ı °Âli'niñ oldur şebbâzı
 Cümle gâzilerin şebbâz-ı bâzı
 Sulṭân-ı şücâ° ile seyyid gâzi
 Zâhirde bâtında sen imdâd eyle

Haṭâ'i kul-ı himmet pîrim Pîr Sulṭân
 Hem küçük yatağân büyük yatağan
 Erenler cellâdı Hâcım Sulṭân
 Zâhirde bâtında sen imdâd eyle

NEFES-İ PİR SULTÂN

Bir gül ile gülistânı seyr ittim

Bād-ı şabā gibi esen °Ali'dür hū

Kimdir münekkeri muḥabbetden ayıran

Ol İmām Hüseyn Ḥasan °Ali'dür hū

Bindiler dūrūya şarka gitdiler

Ḥorāsān şehrinde güreş tıtdılar

Anda imāmlara yardım itdiler

Başdılar Mervānı başan °Alidir hu

Yezīd'in ğidāsı Ḥak'dan kesildi

Nesīm'ci yüzildi Manşūr aşıldı

Dünyā yedi kerre tıldı eksildi

Tılduran ğanīdir āsān °Ali'dür hū

Kim tıkdı biḡ çiçekli ḥālhy

Kim diriltdi biḡ yıl yatan ölüyü

Şāhım kırklar ile biḡ bir tölüyu

Tıldıran Muḥammed iḡen °Ali'dür hu

Ḥakkıḡ emreyle Cebrā'il indi

İndi de °Ali'niḡ ḡoluna ḡondı

Zü'l-fikār ḡuşanub Düldül'e bindi

Yezîd'in neslini kıran 'Ali'dür hū

Pîr Sulţānım aydur ağladı güldi

Ka'be-i şerîfden bir nidā geldi

Haqqıñ emreyle dört kitāb indi

Okıyan Muḥammed yazan 'Ali'dür hū

38b

SELĀM-NĀME-Yİ YEMĪNĪ BĀBĀ

Güzer kıl ey şabā rindāne pîrāne selām eyle

Varup her birine bizden ḥaḳîrāne selām eyle

Erişüp ḳuṭb-ı 'ālem Ḥacı Bektāş astānına

Bālım sultāna ol meczūb-ı raḥmāna selām eyle

Yüz urup dergeh-i monlāy-ı Rūma Ḳonya şehrinde

Daḫı Şems ile Şadre'd-dîn Rindāne selām eyle

İrüp Sulţān Seyid Ġāzî'nüñ öp āsitānını

Şecā ile Melik Ġāzi ü 'üryāne selām eyle

Diyār-ı Mışır'a varup gülşenine ḥānḳahına

Ḳamu şaḫib-nazar dervîş-i yārāna selām eyle

Sivāsī ‘Ali Bābā’ya daḥı Vahhāb Sultāna

Hüseyin Ğazi’ye ol mīr-i merdāne selām eyle

Ƙarār itme şaḥın Ābdāl Mūsā’ya yetiş bir dem

Bābā ‘İsā’ya daḥı Āḥī Evrāna selām eyle

Avuç Bābāya uḡrarsa yolun bizden niyāz eyle

Daḥı hem Bayram hem daḥı Burhān’a selām eyle

Çākır Sultān’a vü Aḳçe Bābā’ya şeyḥ Şāhīn’e

Aşlı Doḡān daḥı Bellü Bān Bābā’ya selām eyle

Ƙol açık Hācı’ya Hāmza Bābāya biḡ oḡluna

‘Aliyyü’l-Rūmī’ye Genc Ābdāl’a vü Tōyrān’a selām eyle

Gidersenḡ yolun uḡrarsa ziyāret eyle dergāhın

Şabr Ğāzi vü Bulḡāre o merdāna selām eyle

Daḥı Ğaflet Bābā’nın ḡaflet itme āsitānıḡ öp

Beşire yol gelür daḥı ḡōş elḡāne selām eyle

Ƙara Āḡmed ile Yūnus Emre’me iriş āndan

Kemāl-i Ümmiye ü bōstān-ı elvāna selām eyle

Dağı Aḳsarāy içre şeyḫ Hāmīd'e varup
Emīr-i Bursevī şāh-ı Emīrāna selām eyle

Varırsañ Ḳayşeri şehrīne rīndāne ʿaşḳ olsun
Ki ya'ni vaḥdet-i mir-i sūḫandāna selām eyle

Eger İznīḳ şehrīne vārırsañ Eşrefoğlu'na
Yüz ur ḫākīne ol kühl-i Şıfāḫāna selām eyle

Sitānbül içre Eyyüb'e Vefā'ya uğrayup ānda
Dağı hem zīr bālāsında olanlara selām eyle

Gelibolı'ya varup āsitānına yüzüñ ferş et 39a
Yazıcı-zāde'ye ḳardāşı Bīcān'a selām eyle

Geçüp āndan Bābā Eski'sine tekmīl-i ʿaşḳ ile
Ḥüseyn ile Ḥasan Bābā'ya rīndāne selām eyle

Ḳızıl Deliye Āḳ Yazılı'ya Bābā Tōsūn'a
Dağı hem Şādrī Şāltuḳ ile ʿOsmān'a selām eyle

Ḳız Ana ile Eyleküm Bābā'ya Abdāl Ana'ya
Dağı ođlān beyi ol mīr-i merdāna selām eyle

Güzelce Bābā Dergāhı'na varırsañ eger bizden

Geçüp andan Veliyyullah sultāna selām eyle

Ḳarīmi asitānına varup demler ḳadimlerle

Nāğār Eskisi içre Bābā Ṭōğān'a selām eyle

Nigboluda Ḳōç Bābā'ya hem Ḳudret Anaya

Dañı Mü'min Bābāya ol °Arif Cāna selām eyle

Meñi Bey ile ĩlbeyi Şarığöl'dedir °aşḳ ile

Bābā Ṭāḳşūn'a ol deryā-yı °irfāna selām eyle

Hızır Bābāya Üskübī°eye vü Hünkār Ḳulu'ya

Dañı ol Bāyezīd şāhib-i erkāna selām ile

Dañı Mecnūn Bābā ile vü hem Ḳayğusuz Ābdāl'a

Tātār pāzār içinde Bābā Ḳayrān'a selām eyle

Er ocāğında ḳaynayup nice üstāda uğrayup

Tīmūr Bābā'ya ol huşyār vü mestāne selām eyle

Ulaşmamış ta°alluḳ ḥārī āşlā zeyl-i pākine

Ki Gül Bābā ol verd-i ḥandāna selām ile

Gece gündüz turup beklermiş anıñ āsitānını
 Mehmed Tirevī ol mihr-i dirahşāna selām eyle

Yeminile yesārın tolaşup Rūm ĩlleriniñ
 Yemīnī ya'ni ol pīr-i sühandāne selām eyle

Kimisini bilüp kimisin elden işitdik
 Dağı bilmeyüp sehvile қalanlara selām eyle

NĀ'ĀT-I ŐERĪF 39b

Őehr-i mātemdir gözünden ceyhūn çağlaşun
 Yaş yerine didelerinden eşk-i pürhūn çileşun

Őāh-ı Hüseyiniñ aşkıyla қalbler maḥşūn ağlaşun
 Ehl-i beytiñ mācerāsıyla қāralar bağlaşun

°Aşkı °aşıqlar sīnesinin heb dāğlasun
 Haқ te°ala rahmetinden sen ba°id oldun pelīd

Āl-i evlād-ı Rasūllullah sen idin şehīd
 Tā kıyāmet la°net olsun cānına ḥāin Yezīd

°Aşıkı āl-i °abālar sīnesiñ heb dāğlasun

Ehl-i beytiñ mâcerâsıyla kı̄ralar bağlaşun

Fahr-ı  alem h aned nına hıy net eyledin

Ey Yez d  l-i  ab ya  ok h k ret eyledin

Kor madun mı ol H d 'dan sen ih ned eyledin

Ehl-i beytiñ mâcer sıyla kı̄ralar bağlaşun

 Aşıkı  l-i  ab lar s nesiñ heb d ğlasun

Ő h H seyiñ cediti p kidir Mu ammed MuŐaf 

B b sı ő h-ı vil yetdir  Aliyy l Murteza

Bilmedin mi ol zev tı ey Yez d-i b -hay 

Ehl-i beytiñ mâcer sıyla kı̄ralar bağlaşun

 Aşıkı  l-i  ab lar s nesiñ heb d ğlasun

Ey ő hid-i Kerbel -yı kı̄rret l- ayn l- l 

V f  b - areyi etme ő f  atden c d  h 

H re kı̄ldı ba dez n bu m cer  v -h set 

Ehl-i beytiñ mâcer sıyla kı̄ralar bağlaşun

 Aşıkı  l-i  ab lar s nesiñ heb dağlasun

İKİNCİ MECMUA

Bi'smi'llāhi'r-raḥmani'r-raḥīm
sayfa(1b)

1. Geldim der-i iḥsānıña ey bār-ı Hüdā
2. Baḥş eyle murādātımı lütfuñla baña
3. Nūruñla gözle göñlümi rüşen idüp
4. Burhān kuluña ʿilm-i ledün eyle ʿatā

30 Mayıs 1226 Maltepe

5. Yā Rab der-i lütfuñı mekān eyle baña
6. Hem yādıñı yār-ı mihrībān eyle baña
7. Envār-ı cemāliñ ile kıl göñlümü rüşen
8. Esrār-ı ḥafāyāñı ʿayān eyle baña

19 Mayıs 1226 Maltepe- Ayazma Caddesi

Sayfa(2a)

1. Yā Rab ʿatāñı rāy-gān eyle baña
2. Ḥalvetiñe kurbuñı mekān eyle baña
3. Envār-ı cemāliñle dil ü dīdeme fer ver
4. Esrār-ı ḥafāyāñı ʿayān eyle baña

Mayıs Rūmī 1222 Kartal- Raḥmānlı

5. Yā Rab baña feyzini dem-ā-dem baḥş et
6. Giryān gözüme fürūguñı hem baḥş et
7. Vīrān dilimi kenz-i ğınā-yı faqr et
8. °Üryān başıma efser-i Edhem baḥş et

13 Cemâziyel-evvelî 1224- 5 Mart Maltepe- Ayazma Yolu

9. Yā Rab beni dünyāyı sevenden dūr et
10. Her lāşe arar zāğ u zağandan dūr et
11. Ver baña teḳarrübüñ esbābın
12. Her neyse mevāni° anı benden dūr et

12 Cemâziyel-evvelî 1224 8 Mart 1226 Salı Maltepe

.....

Sayfa(2b)

1. Yā Rab beni kıl sālik şehrāh-ı muḥabbet
2. İyle dil-i seyyārımı deh-māh-ı muḥabbet
3. Ser-çeşme-i feyz idüp de giryān gözümü
4. Kıl her sözümü cām-ı tarabgāh-ı muḥabbet

19 Nisan 1226 Maltepe

5. Yā Rab nefehātınla baña cā-nişīn it
6. Göñlüme füyüzātını her an baḥş it

7. Seyrānına çıkmışım menāzil-i ʿaşkıñ ben

8. Ay gibi baña kuvvet-i seyrān baħş it

7 Cemaziye'l-āħir 1224 28 Mart Rūmī 1915 Maltepe Yevmü'l işneyn

9. Yā Rabb dilimi ħubb-ı sivādan dūr it

10. Dāmānımı çirkāb-ı hevādan dūr it

11. Aʿzā-yı vücūdumu ħaḫādan dūr it

12. ʿÜryān tenimi şevb-i riyādan dūr it

16 Mayıs 1915 Maltepe

Sayfa(3a)

1. Yā Rab beni eşrār-ı zamāndan dūr it

2. Aħyāra qarīn eyle ʿavāndan dūr it

3. Burhān kuluñı bezm-geh-i ħurbuñda

4. Şād eyle ġam-ı her dū-vechiñden dūr it

10 Şa`bān 1224, 29 Mayıs 1915 Yevmü'l Eħad Maltepe

5. Yā Rab dilimi ʿaşkıñla māl-ā-māl it

6. Feyz nazarıñla nâil-i âmāl it

7. Burhān kuluñı kıl ħarem-i ħurbuña dāħil

8. Dārında dīdārıñ ile ħōş-ħāl it

Fī Ramazānü'l mübārek 1225 Kartal-Raħmānlar

9. Yâ Rab bütün İslâma zafer ihsân it

10. A°dâsını ser-nigûn u ser-gerdân it

11. Baştan başa hep memâlik-i islâmı

12. Mi°mâr-ı °adâletinle âbādân it

9 Cemâziye'l-evvel 1224 Maltepe, 1 Mart 1915 Yevmü's- selâsē

.....
Sayfa (3b)

1. Yâ Rab baña yolunđa °avniñi yoldaş it

2. Merdân-ı mesîhâ nefsi sırdaş it

3. Hep devlet ü dârâtını dehr-i dünüñ

4. Pîş-i nazmda dâne-i haşhâş it

22 Şaferü'l-ğayr 1246, 2 Teşrîn-i evvel 1962, Çarşamba []

5. Yâ Rab kapalı yolunı Burhâniña aç

6. Fettâh-ı yegânesin saña pek muhtâc

7. Tevfîkiñi kıl yâr u zahîri bu ğarîbiñ

8. Kıtâ°-i tarîki it yolundan iħrâc

22 Şubat 1915 Maltepe- Ayazma Yolu

9. Yâ Rab beni mağlûb-ı hevâ eyleme hiç

10. Hür eyle esîr-i mâ-sivâ eyleme hiç

11. Baħş eyle serîr-i fakrı Burhân kuluña

12. Muhtâc-ı emîr itme gedâ eyleme hiç

12 Cemâziye'l-evvel 1224, 4 Mart er-Rûmî 1915 Yevmü'l-cum'a, Maltepe- Ayazma
Yolu

.....
Sayfa(4a)

1. Yâ Rab saña hep şâh u gedâdır muhtâc
 2. Sükkân-ı semâ ile serâdır muhtâc
 3. Bu ğurbet ilinde kerem ü şefkatiñe
 4. Burhân ğarîb ü bî-nevâdır muhtâc
- 7 Nisan 1226 Yevmü'l-ḥamsîn Maltepe

5. Yâ Rab ebedî vü sermedî zâtıñ var
6. Cânlar ü cihânlar gibi âyâtıñ var
7. Âdemde cemâl-i bî-mişâliñ görünür
8. Ol nüşâ-i kübrâ gibi mir'atıñ var

15 Cemâziye'l-evvel 1224, 7 Mart Rûmî 1226, Yevmü'l-işneyn Maltepe- Ayazma Yolu

9. Yâ Rab kerem it hulk-i ḥasen bendeñe vir
10. Rüşen-i dil ü cân mümteḥin-i bendeñe vir
11. Maṭlûbunı her ferdiñ idersin iḥsân
12. Her neyse ḥayırlı anı sen bendeñe vir

14 Nisan 1915 Maltepe

.....
Sayfa(4b)

1. Yâ Rab keremiñ bî-ḥadd ü bî-pâyândır
2. Hep kullarıña ʿâṭufetiñ rûzî resândır

3. Burhānı ğarībū'l-vatana eyle nevāziş

4. Bī-gūşe vü bī-tūşe vü bī-tāb u tevāndır

14 Şa'ebān 1224, Hāzīrān 1226, Yevmü'l ħamsīn, Maltepe

5. Yā Rab bütün a'zāma benim kuvvet vir

6. Ğaciz kuluñum tã'atiñe kudret vir

7. İyle beni kenz-i faqr ile müstağnī

8. Hācātımı baħş it baña 'āfiyet vir

9 Mayıs Rûmî 1222, Qartal- Raħmānlar

9. Yā Rab dilimiñ zībi seniñ nāmıñdır

10. Her şey ki hep kuluñda var hep in'āmıñdır

11. Ben devlet-i faqrım ile fāħr eylerim ammā

12. Ol daħī seniñ güzīde in'āmıñdır

2 Zī'l-hicce 1225, Qartal- Raħmānlar

.....
Sayfa(5a)

1. Yā Rab dilimi eyleme cāy-ı vesvās

2. Qondurma sen ol āyine-i vechiñe pas

3. Maħfûz kılıp cān ile ins şerrinden

4. Burhān kuluñu luţf ile kııl ħayru'n-nās

4 Ağustos 1226 Maltepe, Ayazma Yolu

5. Yā Rab günehim çoqca ħayırlı 'amelim yoq

6. °Āṣī ḳuluḡum t̄ā°atiḡe hiç elem yok
 7. °Afviḡla seniḡ maḡfiretiḡden başka
 8. Bu °ālem-i fānīde benim bir emelim yok
- 4 Ramazānū'1 Mübārek 1225, Ḳartal- Raḡmānlar

9. Yā Rab keremiḡ ḡarāb olan dilde imiş
 10. Feyz-i nazarın tūrāb olan dilde imiř
 11. Vechiḡ gibi bir mihr-i münīriḡ nūrı
 12. °Ařḡıḡla yanup kebāb olan dilde imiş
- 1 Nisan 1226 Yevmū'1-cum°a, Maltepe

.....

Sayfa(5b)

1. Yā Rab yükümi ḡoyma benim başına ḡalkıḡ
2. Düşürme daḡī elimi o başına ḡalkıḡ
3. Mā' il ḡuluḡu eyleme řābāřına ḡalkıḡ
4. Muḡtāc hem itme nānına aşına ḡalkıḡ

19 Nisan 1226 Maltepe

5. Yā Rab ḡapıḡa geldi güneḡ-kār ḡuluḡ
6. Hem cürmüni itmektedir iḡrār ḡuluḡ
7. °Āṣī ḡuluyum sen gibi bir Ġaffār'ıḡ
8. Olsa n'ola °afviḡa seza-vār ḡuluḡ

10 Kānūn-ı Sānī 1224 Maltepe

9. Yā Rab ki bu ednā kuluḡı a°lā kıl
10. Mānend-i cebel yoluḡda pā-ber-cā kıl
11. Luṡf u keremiḡle göḡlümü kenz-i ḡınā kıl
12. Feyz-i demiḡ ile bendeḡi iḡyā kıl

27 Teşrīn-i sānī 1226 Maltepe

Sayfa(6a)

1. Yā Rab ḡarem-i kurbuḡa dāḡil beni kıl
2. Ol devlet-i pāyendeye kābil beni kıl
3. Nūruḡla dil ü dīdemi māl-ā-māl it
4. Hem ni°met-i dīdārıḡa nā'il beni kıl

18 Cemāziye'l-evvelī 1334, 10 Mart 1226 Perşembe, Maltepe

5. Yā Rab beni sen cemāliḡe şeydā kıl
6. Vechiḡ güneşinde zerre-veş ifnā kıl
7. Nāçiz ü değersiz kuluḡu katre gibi
8. İlķā-yı yemm-i vaşlıḡ idüp iḡyā kıl

17 Cemāziye'l-ülā 1224, 9 Mart 1915 Çarşamba, Maltepe

9. Yā Rab beni ʿaşkıñ ile şāhib-dil kı1
10. Feyz nazarıñla nākışım kāmīl kı1
11. Luţfuñla selāţīne ʧarīn eylemeyüp
12. Burhān'ı ʧarīm-i ʧurbuña dāhīl kı1

18 Kānūn-ı şānī 1915, Maltepe

Sayfa(6b)

1. Yā Rab beni sen sālīk-i şeh-rāh-ı şafā kı1
2. Tevfīķiñi luţfuñla baña rāh-nümā kı1
3. Bir merd-i mücerred ile yoluñda seni
4. Şābit-ķadem it şāhib-teslīm ü rızā kı1

25 Zī'l-ħicce 1225, Ɔartal-Raħmānlar

5. Yā Rab seni nūruñla görene dek ʧanırım
6. Envāʿ-i zuhūruñla görene dek ʧanırım
7. Mir'ātıñ olan ādem-i ħākī de ne ħōş
8. Vechiñ gibi ħūruñla görene dek ʧanırım

16 Cemāziye'l-evvelī 1224, 4 Mart er-Rūmī 1915, Yevmü'l- cumʿa

9. Yā Rab dimeğe hālîmi dīvānıya geldim
10. İncāmıñ umup dereke-i ihsānıya geldim
11. Sen şānıya şâyānı yapar şāh-ı şehānsın
12. Burhān kuluñum ben der-i zî-şānıya geldim

16 Kānūn-ı şānī 1221, Maltepe

Sayfa(7a)

1. Yā Rab günehiyle h̄vār kimdir o benim
2. Şermende vü şerm-sār kimdir o benim
3. °Afvıñdan ümīd-vār kimdir o benim
4. Kañdaki h̄āksār kimdir o benim

12 Kānūn-i şānī 1915, Maltepe

5. Ey nūr cemāli dili tenvīr kılan
6. °Aşkıyla gil-i Ādemi taḥmīr kılan
7. Ey derd ile °uşşākı tevķīr kılan
8. Müştākı göz yaşıyla teşhīr kılan

14 Kānūn-ı şānī 1915, Maltepe

9. Yā Rab beni dūr eyle riyā ehlinden
10. Ayırma beni mihr ü vefā ehlinden
11. Yūsuf gibi ihvān-ı cefādan ayırıp
12. Kıl beni bu zindānda rızā ehlinden

16 Hāzīrān 1915, Maltepe

.....
Sayfa(7b)

1. Yā Rab beni hıfz eyle hevā şerrinden
2. Şakla beni haşm-ı bed-likā şerrinden
3. Burhān kuluḡu dā`im idüp ālet-i ḡayr
4. Maḡfūz u maşūn et rüzelā şerrinden

10 Temmūz 1915, Maltepe

5. Yā Rab beni nesl-i Ebū-türāb itdin sen
6. Esrārına da sīnemi eyle maḡzen
7. Ol şāhiḡ idüp peyrevi Burhān kuluḡı
8. Mührüyle ser-ā-ser dilimi etdiḡ şen

11 Temmūz 1915 , Maltepe

9. Mücrim kula iḡsān eden Allāhımsın
10. Hem mażhar-ı ḡufrān eden Allāhımsın

11. Müşkil işimi lutf ile āsān eyle

12. Her müşkili āsān eden Allāhımsın

4 Muḥarrem 1335, 19 Teşrīn-i evvel 1915 Çarşamba, Maltepe'den Qartal'a nakl-i mekān
olundığı zamān inşād idilmiştir

Sayfa(8a)

1. Yā Rab kerem ü kuvvet ü kudret sende

2. Hep ʿaciz ü kuşūr ü cürm ü ḥācet bende

3. Hep ḥalkā açık olan der-i cūduḡda

4. Burhān gibi vārsayısı yok bende-yi ser-efgende

Temmuz 1915, Maltepe

5. Yā Rab ḡam-ı dehri dil-i şeydāya bırakma

6. Şād it nazarıḡla anı bī-vāye bırakma

7. Burhān gibi müştākıḡna bugün göster

8. Dīdār-ı dil-efrūzuḡı ferdāya bırakma

13 Ḥazīrān Rūmī 1915, Maltepe

9. Yā Rab baḡa imdādıḡı sen yār eyle

10. Elḡāf u ʿināyātıḡı ḡam-ḡār eyle

11. Giryān gözümü maşrıq-ı envār eyle

12. Vīrān dilimi maḥzen-i esrār eyle

Fī 27 Receb 1334 Maltepe, Leyletü'l-mi'rāc

Sayfa(8b)

1. Yā Rab baḥa kenz-i faqrı iḥsān eyle

2. Gönlümi de her luṭfuḡa şāyān eyle

3. Tāc u kemer u ḥırka-i sālūs-ı riyādan

4. Ser-tāb-ı ḡadem-i cismimi °üryān eyle

27 Cemāziye'l-āḡir 1334, 17 Nisān 1915 Yevmü'l-eḡad, Maltepe

5. Yā Rab beni müstaḡnī-yi māl it keremiḡle

6. Mustaḡrak-ı deryā-yı nevāl it keremiḡle

7. Ḡıl sīne-i sūzānımı āyīne-yi vechiḡ

8. Vīrān dilimi kenz-i kemāl it keremiḡle

14 Nisan 1915, Maltepe

9. Yā Rab keremiḡle ḡuluḡı şād eyle

10. Ḡayd-ı ḡam-ı māsivādan āzād eyle

11. °Aşkıḡ odı ile cāmi°-i ḡüsnüḡde

12. Kāndīl-i dil-zārımı ikād eyle

22 Cemāziye'l-āhır 1334, 12 Nisan 1915 Yevmü's-selāse, Maltepe

.....
Sayfa(9a)

1. Yā Rab beni muhtāc-ı erāzil etme

2. Zāl ü zerd her dūna mā'il etme

3. Yādın gibi māye-i hayāt-ı ebedīden

4. Bir lahza dil-zārımı gāfil etme

7 Nisan 1915, Maltepe

5. Yā Rab kerem eyle bu muhaqqar kuluña

6. Baḥş eyle kemāli mihr-perver kuluña

7. Şu Zāl-ı akīm-i dehri merdūdum kııl

8. Ver devlet-i faqrı bu qalender kuluña

14 Cemāziye'l-evvel 1224, 2 Mart Rümī 1915 Yevmü'l- ehad, Maltepe

9. Yā Rab gözümü maṭla° -i envār eyle

10. Gönlümü daḥi menba°-i esrār eyle

11. Her yirde vü her demde vü her hālde

12. °Afvın ile yādını baña yār eyle

16 Cemāziye'l-evvel 1224, 4 Mart 1915 Yevmü'l-cum'a, Maltepe

Sayfa(9b)

1. Yā Rab kula bende bu faķiri itme
2. Nefsim gibi zālimiņ esiri itme
3. Burhān kuluņı saltanat-i faķrile şād it
4. Çektirme ğam-ı dehri emiri itme

16 Cemāziye'l-evvel 1334, 4 Mart 1226 Yevmü'l-cum'a, Maltepe

5. Yā Rab beni kenz-i aşka mālİK eyle
6. Şeh-rāh-ı fenā vü faķra sālİK eyle
7. Mi'mār-ı ināyetiņle vīrān dilimi
8. Ma'mūr idüp ahsenü'l-memālİK eyle

27 Şubat 1221, Maltepe

9. Yā Rab beni vāķıf-ı daķāyiķ eyle
10. Hem ʿārif-i esrār-ı haķāyiķ eyle
11. Çeşm-i dilimi rūşen idüp nūruņla
12. Seyrān-ı cemāliņe de lāyiķ eyle

11 Kānūn-ı şānī 1221, Maltepe

(10a)

1. Yā Rab keremiñle nārımı nūr eyle
2. Şeytānımı mağlūb idüp gūr eyle
3. Nefsim gibi kāfir ile cihād itmedeyim
4. Nuşret baña ver ھاşmımı mağhūr eyle

15 Kānūn-ı şānī 1221, Maltepe

5. Yā Rab gözümü rūşen et envārıñla
6. Göñlümi şen et neş'e-i dīdārıñla
7. Şadrıma nişān-ı ğayrī ta'lik itmeye
8. Tezyīn anı kıl gevher-i esrārıñla

17 Kānūn-ı şānī 1221, Maltepe

9. Yā Rab dilimi vechiñe manzar eyle
10. Envār-ı cemālīñle münevver eyle
11. Yā Rab nefehātıñla kuluñ Burhānıñ
12. Bīrūn u derūnunu mu'atтар eyle

23 Şubat 1331, Maltepe

Sayfa(10b)

1. Yā Rab beni mağlūb-ı hevā vü heves itme
2. Rākib kıl ve merkūb-ı hımār u feres itme
3. Hālvetiñe hāş dil ü cānımda benim
4. Yādıñ baña bes ğayri baña hem-nefes itme

24 Şubat 1914, Maltepe

5. Yā Rab baña fakr-ı Aḥmedī baḥş eyle
6. Ol devlet-i izz-i sermedi baḥş eyle
7. Rūşen nazar u cān-ı münevverile baña
8. Vāreste dil-i mücerredi baḥş eyle

26 Şubat 1914, Maltepe

9. Yā Rab kuluñı ʿāşık-ı şādık eyle
10. Dağ-ı dilini bāğ-ı ḥaḳāyik eyle
11. Reftārımı şerʿiñe muvāfik yle
12. Kirdārımı merziyeñe muṭābık eyle

27 Şubat 1914, Maltepe

.....

Sayfa(11a)

1. Yā Rab dilimi gülşen-i feyz it keremiñle
2. Kıl cānımı şen müvehhibe-i dem-be-demiñle
3. Bu memleket-i ğurbet ü ğamda dā'im
4. Perverde beni eyle dil-ārā ni°metiñle

24 Zī'l-ħicce 1335, Kārtal-Raħmānlar

5. Yā Rab çetin işlerimi teshīl eyle
6. Bed hālimi nīk hāle taħvīl eyle
7. Hep şerrimi ħayr-i maħza tebdīl eyle
8. Noķşānımı luţfuñ ile tekmīl eyle

18 Zī'l-ħicce 1335, Kārtal-Raħmānlar

9. Yā Rab keremiñle parsā eyle beni
10. Vāreste-i kayd-ı māsivā eyle beni
11. Ser-ħalka-i erbāb-ı vefā eyle beni
12. Salar reh-i şıdk ü şafā eyle beni

25 Şevvāl 1225, Kārtal- Raħmānlar

Sayfa(11b)

1. Yā Rab keremiñle eyle şādān kuluñı
2. Kıl luţfuñ ile muzhar-ı ihsān kuluñı
3. Nefsim gibi ĥaşm-ı cānıma ġālib kıl
4. Maġlūb-ı hevā eyleme Burhān kuluñı

18 Nisan 1915 Yevmü'l-işneyn, Maltepe

5. Yā Rab reh-i °aşkıñda be-nām eyle beni
6. Faķrım ile nā'il-i merām eyle beni
7. Göñlüm gözüni dest-i kerīmiñle açup
8. Seyrān-ı cemāliñle be-kām eyle beni

19 Kānūn-ı şānī 1914, Maltepe

9. Yā Rab baña vir yoluñda tāb-ı seyri
10. Bendeñe refīķ eyleme her lā-ĥayri
11. Göñlüm gibi mir'āt-i şafādan yekser
12. Seyl-i dāmen-i luţfuñla ġubār-ı ġayri

23 Şubat 1914, Maltepe

.....

Sayfa(12a)

1. Yā Rab ki esen şerāre mu'ayyen itme beni
2. Münkād-i şeyātīn-i la'īn itme beni
3. Merdān-ı vefā-dāriḡı yār eyle baḡa
4. Şeyḡān-ı riyā-kāra ḡarīn itme beni

24 Şubat 1914, Maltepe

5. Yā Rab reh-i ḡirmānda ḡolaştırma beni
6. Saḡa varamaz yola ulaştırma beni
7. Luḡfuḡla beni dōstlarıḡa ḡavuştur
8. Düşmenleriḡe hiç yanaştırma beni

26 Şubat 1914, Maltepe

9. Yā Rab beni ḡıl ḡurb-ı selāḡinden dūr
10. Hem eyle beni dām-ı şeyātīnden dūr
11. Burḡān-ı ser-efgende gibi bendeḡi etme
12. Zikriḡle olan zinde-i esāḡinden dūr

25 Şubat 1914, Maltepe

.....

Sayfa(12b)

1. Yā Rab beni sen bend-i hevādan kırtar
2. Luṭfuṅla kemend-i māsivādan kırtar
3. Aḳvālimi maḳrūn-ı şavāb et dā'im
4. Ef'ālimi varṭa-i ḥaṭādan kırtar

25 Şubat 1914, Maltepe

5. Yā Rab yetiş imdādıma zādım yoktur
6. Vardır günehim zād-ı ma'ādım yoktur
7. Hep dōstlarıña vardır i'timādım ammā
8. Nefsim gibi ḥaşma i'timādım yoktur

25 Şubat 1914, Maltepe

9. Yā Rab keremiñ ḥaddi ile ğāyeti yoktur
10. Şāyeste saña hīç kesin ṭā'ati yoktur
11. Ver dürr-i girān-māye-i maḳşūdumı gerçi
12. Anıñ da ḥazīneñde seniñ kıymeti yoktur

25 Şubat 1914, Maltepe

Sayfa(13a)

1. Yā Rab keremiñle kuluñu şātır u şen kıl
2. Feyziñle müdām sīnemi gülşen kıl
3. Āteşli şu göñlüm ile yaşlı gözümü
4. Nūr-i ruñuñ ile ser-be-ser rüşen kıl

20 Nisan 1332, Maltepe

5. Yā Rab ki şehān bende-i fermāniñdır
6. Hep halk-ı cihān rīze-i hūr-hvāniñdır
7. Ben devlet-i fakrım ile faħr eylerim ammā (satırın üstü çizilmiş)
8. Ol daħī seniñ keremiñ güzīde inʿāmiñdır (satırın üstü çizilmiş)
9. Bir ħabbeye mālīk değılim yok bir şeyim ammā
10. Her ne bu kuluñda var hep iħsāniñdır

7 Zī'l-ħicce 1335, Kartal- Raħmānlar

Türkçe münācātıñ taħriri işbu tārīhen bitdi:

12 Rebī'ü'l-evvel 1349 8 Ağustos 1930 Yevmü'l-cum'a. Vaqtü'l-ʿaşr

Ketebetü'l- Faķır

(İstanbul-Heğbeli Ada)

((Pīr Āzāde Muħammed Burhāne'd-dīn (El-Belħī)zāde :

Muħammed Mūsā El-Yemenī El-Yesāri El-Ĥüseynī El-Rūmī Ğufrān Lehümā

(13b)

Münacât-i Mevlânâ Celâle'd-dîn el-Belhî el-Ma'rûfû bi'r- Rûmî Kıddise Sirruhü

1. Ey bār Hüdâ bi-Hakḳ hestî
2. Şeş çîz °atâ bemâ fûrustî
3. °İlm ü °amel ü ferâğ destî
4. İmân u emân u tendurusti

Tercümet-i Mevlânâ Muhammed Burhâne'd-dîn Kılıç el-Hüseynî el-Belhî Kıddise sirruhü

1. Ey varlığın hakḳı için ey Yezdân
2. Altı nesne bize eyle ihsân
3. El genişliği eyle °ilm ü °amel
4. Sağlık ile emân u İmân

12 Rebî'ü'l-âhîr 1334 / 7 Şubat Rûmî 1915 Yevmü'l-eḫad (Maltepe)

Sayfa(14a)

BU SAYFA MECMUADA BOŞ BIRAKILMIŞTIR

Sayfa(14b)

BU SAYFA MECMUADA BOŞ BIRAKILMIŞTIR

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlün Fâ

Sayfa(15a)

1. Hâhem ki koni şād bebūyī mā rā
2. Efzūn bekonī tū hāy u hūyī mā rā
3. Hâhem ki zi cūd-i hūd becūyī mā rā
4. Vez luṭf-i tū ni'eme'l- 'abd gūyi mā rā

İsterem ki bizi bir koku ile şereflendiresin

Bizim sesimizi çoğaltasın

İhsanından dolayı bizi arayasın isterim

Lütfundan dolayı bize en iyi kul diyesin

.....
Sayfa

(15b)

1. Be-dih merā tū Hūdāyā zebān gūyā rā
2. Konem sıpās-ı tū dārem men īn temennā rā
3. Eger çi hadd-i kesī nīst çūn becā ārām
4. Ki şükr-i ni'met çūn tū kerīm-i yektā rā

Allah'ım sen bana iyi konuşan dili ver

Sana hamd ediyorum ve şu temennim var

Kimsenin haddine değil, nasıl yerine getirebilirim

Senin gibi çok ihsan edenin nimetinin şükrünü

.....
Sayfa(16a)

1. Ey Hüdā ey Hālik-ı arz u sema
2. Mercî-i mâî tū derhem-i dū sera
3. Cümle halk est hem-çū mā muhtāc-i tū
4. Tū zı mā müstāgnî vü ez mā ʿadā

Ey Allah'ım, ey yerin ve göğün yaratıcısı

İki evde (dünyada da) bizim döneceğimiz yer sensin

Bütün yaratılanlar bizim gibi sana muhtaçtır

Sen bize de kendinden başkasına da müstağnisin.

Sayfa(16b)

1. Ey kerdî çerāğ ĩn-heme dāğ-ı dil-i mā rā
2. Pür nūr be-kon çeşm-i çerāğ-i mā rā
3. Bā-bād-ı nesīm-i kerem-i ʿuqde guşāyet
4. Be-guşā-yi tū gül-gonçe-i dil-i mā rā

Ey Kerdî, yüreğimizin dağını bu kadar dağladın

Yüreğimizin çerağının gözünü daha da aydınlat

Düğüm açan kerem rüzgarınla

Gönlümüzün bağının gül goncalarını aç

Sayfa(17a)

1. Yā Rab be-kon āsān zı kerem müşkil-i mā rā

2. Be-guşā-yi dil mihr ü vefā ḥāşıl-ı mā rā
3. Ez mih-i tū feyzī vü şafāyī dil-i mā yaft
4. Pāyende kon ez luţf-i şafā-yi dil-i mā rā

Ey Rabbim zorluklarımızı kereminle kolaylaştır

Merhametin ve vefanla bizim gönlümüzü aç

Bizim gönlümüz senin sevginden feyz ile safa buldu

Gönlümüzün safasını lutfunla ebedi kıl

.....

Sayfa(17b)

1. Yā Rab bemey-i aşk be-kon mest-i me ra
2. Ez cām-ı cihān kon tū tehī dest-i me ra
3. Fānī be-kon ez hestī-yi ḥişem ez luţf
4. Bā hestī-yi zāt-ı ḥōd be-kon hest-i me ra

Ey Rab aşk şarabı ile beni mest et

Cihanın kadehinden, sarhoşluğundan elimi çektir

Lutfedip beni kendi varlığımdan fani kıl

Beni senin öz varlığıyla var et

9 Şaʿbān 1224, 28 Mayıs Rūmī 1915 Yevmü's- sebt

.....

İstanbul tābiʿī Maltepe kıryesinde Ayazma Caddesinde kā' in

.....

Bir köşkte müste'ceren muķīm iken tanzīm kılınmıştır

Sayfa(18a)

1. Yā Rab zi-kerem şād kon ĩn sā'il-i ĥōd rā
2. Be-nevāz çū men bende-i nā-ķābil-i ĥōd rā
3. Yekser der-i ĥōd be-revīm be-guşāy
4. Bā-rişte-i mihr-i tū be-bestem dil-i ĥōd rā

Ya Rab kereminle bu kendi dilencini sevindir

Benim gibi değersiz kulunu okşa

Kendi feyzinin kapısını tamamen yüzüme aç

Senin sevginin ipiyle gönlümü bağladım

26 Nisan Rūmī 1917 Yevmü'l- cum'a

Ķartal'da Raĥmānlar'da muķīm iken berāy-i maşlahat edüp Nişānca'sında kā'in

Murād el-Buĥārī der-gāh-ı şerīfinde bulduķları ĥarreden ĥastalanmışlar

ve kesb-i 'āfiyet eyledikten şonra nazm olunmuştur.

Sayfa(18b)

1. Yā Rab tū zı bend-i nefş burhān mā rā
2. Ķālib tū be-kon nīz be-Şeytān mā rā
3. Kerdī tū zı nesl-i şāh-ı merdān mā rā
4. Ez luţf be-kon tū merd-i meydān mā rā

Ey Rabbim sen bizi nefsin bağından kurtar

Bizi şeytana da galip kıl

Sen bizi Şah-ı Merdan (Hz. Ali) neslinden ettin

Lutfunla bizi meydanlar ereni kıl

3 Nisan Rūmī 1917 Çarşamba

Eyüb Sultān - Hān-gāh-ı Murādiye

Sayfa(19a)

1. Yā Rab tū be-sūy-i hūd be-dih rāh be-mā
2. Ez luṭf ʿatā kon dil-āgāh be-mā
3. Yā Rab zı kerem feyz ü futūh-i hūd rā
4. Mi-baḥş ki her şām u seher-gāh be-mā

Ey Rabbim bize kendine doğru yol ver

Bize lutfunla basiretli, bilgili yürek bağışla

Ey Rabbim kereminden feyz ve fetihlerini

Bize her akşam ve sabah bağışla

5 Muḥarrem 1240, 8 Eylül 1921 Yevmü'l-ḥamīs

İstanbul tābiʿi Kādıkköy'ünde Kırbağalidere Gāz-hāne karşısında

Sultān Murād Çiftliği Köşkünde meccānen muḳīm iken tanzīm olunmuştur.

sayfa(19b)

1. Ez lutf-i ʿamīm-ḥiṣ ey bār-ı Hüdā
2. Mā rā me-kon ez yār-ı vefā-kīṣ cüdā
3. Bā-gūṣe-niṣīn çü menī tūṣe be-baḥṣ
4. Vān-geh be-resān be-maḥṣad ez rāh-ı hüdā

Ey Hüdā kendi kamil lütfundan

Bizi vefalı yardan ayırma

Benim gibi köşede oturana yolluk bağışla

Ondan sonra beni hidayet yoluyla maksada eriştir

.....

Sayfa(20a)

1. Yā Rab ki deret melce-i her pīr u cevān est
2. Ḥāk-i reh-i tü sürme-i çeṣm ü dil ü cān est
3. Ān rāz be-mā baḥṣ-i tü ez merḥamet-i ḥiṣ
4. K'ān genc-şıfat ez nazar-ı ḥalk nihān est

Ey Rab kapın her yaşlı ve gencin sığınacağı yerdir

Sana gelen yolun toprağı gönül ve can gözünün sürmesidir

O sırrı bize kendi merhametinle bağışla

Ki o halkın gözünden hazine gibi saklanandır

15 Cemāziye'l- āh̄ir 1334, 5 Nisan Rūmī 1915 Seşenbe, Maltepe

Sayfa(20b)

1. Yā Rab ki be-derd-i mā devayi tū be-baḥş
2. Bā-ḥasta-i hem-çū mā şifāyī tū be-baḥş
3. Bā-mā tū ḥuzūr-ı dil be-dih hem zı kerem
4. Ender ḥarem-i ḳurb-i tū cāyī tū be-baḥş

Ya Rab derdimize devasını bağışla

Sen bizim gibi hastalara şifasını bağışla

Bize sen kereminden gönül huzuru ver

Haremimde sana yakın olan bir yer bağışla

Sayfa(21a) 1.Yā Rab be-men zār kon imdād zı luṭf

2. Bā çū men bī-zād be-dih zād zı luṭf
3. Mī-kon dil-i vīrān men ābād zı luṭf
4. Hem cān-ı ḥazīn-i men be-kon şād zı luṭf

Ya Rab ben yorguna sen lütfunla yardım et

Benim gibi azıksıza lütfunla azık ver

Benim bu viran gönlümü lütfunla abad eyle

Benim bu kederli canımı da lutfunla sevindir

Sayfa(21b)

1. Yā Rab tū be-mā tāb u tevān baḥş zı luṭf
2. °Āfiyyet ü emniyyü ü emān baḥş zı luṭf
3. Āzāde-dilī rā tū be-mā dih zı kerem
4. Çün mihr hırz-i cān baḥş zı luṭf

Ey Rab sen bize lütfunla tahammül ve güç bahşeyle

Lutfundan afiyet ve emin emanlık bahşeyle

Gönül hürriyetini bize kereminle ver

Sen lutfundan sevgi gibi canı koruyan nesne ver

Sayfa(22a)

1. Yā Rab der-i iḥsān-ı tū bāz est danem
2. Luṭf-i tū besī bende-i nevāz est danem
3. Bā-mihr-i tū-em çeşm ü dil-i zinde dilān
4. Genc-i güher ü gül-şen rāz est dānem

Ya Rab ihsanının kapısı açıktır, bilirim

Lutfun çok kul okşayandır, bilirim

Senin sevginle ermişlerin gözü ve gönlü

Cevher hazinesi ve sırların gül bahçesidir bilirim.

15 Şevvāl 1337, Bōstāncı- Su'ādiye

Sayfa(22b)

1. Kerīmā be-der-gāh-ı tū bā-ümīd āmedem
2. Nevmīd meger dān-ı tū ki her çend be-dem
3. Ber-leşker-i İslām hemīşe zı kerem
4. Nuşret be-dih behurmet-i āl-i Muḥammedem

Ey Kerim, kapına ümitle geldim

Bu gerçektir, ben kötüyüm ama ümitsiz geri döndürme

Kereminle İslam ordusuna

Al-i Muhammed hürmetine yardım et.

Tārīh-i inşād : 4 Kānūn-ı evvel Rūmī 1911 (Kuzguncuk - Naqqāştepe)

Sayfa(23a)

1. Yā Rab keremet zı ḥadd füzūn est danem
2. Feyz-i tū çū mihr ü ru-numin est danem
3. Ez pertev-i vechet heme dehr est rüşen
4. Esrār-ı tū der- cümle beḫūn est danem

Ey Rab keremin haddinden çoktur bilirim

Senin feyzin güneş gibi apaçıktır bilirim

Yüzünden saçılan ışıkla bütün dünya aydınlanır

Senin sırlarının tümü karındadır (içeridedir) bilirim.

Tārīḥ-i inşād : 17 Nisan Rūmī 1917 Yevmü'l-ḥamīs. (Eyüb Nişāncası- Ḥān-gāh-ı Murādiye)

.....

Sayfa(23b)

1. Yā Rab ki beşāretī tū dādī be-dilem
2. Āmed zı beşaret-i tū şādī be-dilem
3. Şed şükür ki mihr-i ḥōd nihādī be-dilem
4. Ez cānib-i ḥīş reh-güşādī be-dilem

Ya Rab sen gönlüme bir muştı verdin.

Senin muştundan gönlüme huzur geldi

Yüzlerce şükrolsun ki gönlüme sevincini koydun

Kendinden gönlüme doğru yol açtın

19 Nisan Rūmī 1917 Yevmü'l- cum'a, (Eyüb Nişāncası- Ḥān-gāh-ı Murādiye)

.....

Sayfa(24a)

1. Yā Rab kerem-i tū sāz-kār est danem
2. Luṭf-i tū hemīşe dil-nevāz est danem
3. Çūn ḥāk-i ḥaḳīr ü pest Burhān amma
4. Bā-bendegī-yi tū ser-ferāz est danem

Ya Rab senin keremin uygundur (işe yarar) bilirim

Senin lütfun hep gönül okşayandır bilirim

Burhan kötü toprak gibi çirkindir, aşağıdır ama

Senin kulluğunla başı diktir bilirim.

21 Nisan Rūmī 1917 Yevmü'l- ehad. (Eyüb Nişāncası - Hān-gāh- Murādiye)

Sayfa(24b)

1. Yā Rab be-deret dānī çe sān āmede-īm
2. Bā ʿacz ü niyāz bī-kerān āmede-īm
3. Hācāt çū mā ğarīb ü ğam-kīşān rā
4. Ez luṭf be-dih be-her ān āmede-īm

Ey Rab kapına nasıl geldiğimizi bilirsin

Acz ile sonsuz istekle gelmişiz

Biz gariplere ve gama alışanlara hacetlerini ver

Lutfundan ver, onun için gelmişiz

22 Nisan 1917 Yevmü'l- işneyn, (Eyüb Nişāncası- Hān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(25a)

1. Yā Rab ki be-şed şıdk men irşād-ı tū hāhem
2. Ez cümle naʿīm-i dü serā yād-ı tū hāhem

3. Her dem tū be-ımdād-ı men zār be-resī

4. Bī-tāb u tevānem besī ımdād-ı tū hāhem /

Ey Rabbim yüz sadakatle beni irşad etmeni isterim

İki dünya nimetlerinden senin zikrini isterim

Her an sen benim imdadıma yetişesin

Güçsüzüm, takatsizim, senin imdadını çok isterim

23 Nisan 1917 Yevmü'ş-selāsē. (Eyūbsultān- Hān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(25b)

1. Yā Rab tū kerīm-i mihribānī danem

2. Tū mūnis-i cān-ı bī-dilānī danem

3. Hācāt-ı merā revā be-kon tū zı kerem

4. Hācāt-ı merā cümle tū dānī danem

Ya Rab sen kerimsin, şefkatlisin bilirim

Gönlünü yitirmişlerin (aşıkların) cana yakın olanısın bilirim

Benim hacetlerimi kereminle bana ver

Benim hacetlerimin hepsini sen bilirsın bilirim

24 Nisan Rūmī 1917 Çarşamba

İstanbul tâbi^{ci} Kırtâl kazâsında Raĥmânlar'da Şavâklar Caddesi altındaki Bağlı
 Köşkte müste'ceren muķīm iken berāy-ı maşlahat Eyübsultân'da Nişâncı ^{ci}Atîķ
 Muştafâ Paşa Maĥallesi'nde Münzevî soķağında kâ' in 48 numaralı Hân-gâh-ı
 Murâdiyyetü Nakşibendiyye'niņ pōst-nişîni (karalanmış bir kelime) büyük birâderleri
 Şeyĥ Seyyid ^{ci}Abdü'l-kâdir Belĥî'niņ nezdinde misâfir
 bulunduğu zamân inşâd olunmuştur.

Sayfa(26a)

1. Bâ ^{ci}avn- tū Rab-i zū'l-menen muntazırem
2. Hâşşa ki men ender-în zı men muntazırem
3. Ez lutf-i tū bā-çū men faķîr mi-kon in^{ci}âm
4. Dâni ki be-in^{ci}âm-i tū men muntazırem

Ey çok nimet veren Rab, senin yardımın ile bekliyorum

Ben benden de içerde özellikle bekliyorum

Benim gibi fakire sen lutfunla nimet ver

Biliyorsun ki ben senin ihsanını bekliyorum

25 Nisan 1917 Perşembe (Eyübsultân - Hân-gâh-ı Murâdiye)

Sayfa(26b)

1. Yâ Rab dil-i mâ rā be-kemâleş be-resân

2. Āyine-i bā-şafā-yi vechet girdān
3. Bā-bāde-i ʿaşk cān-fürüz-i tū merā
4. Medhūş be-kon zı luţf-ı rüzān u şebān

Ya Rab gönlümüzü kemaline eriştir

Yüzünün safalı (duru) aynasına çevir

Can yakıcı aşk şarabınla bizi

Gece ve gündüzleri bizi mest et.

11 Şaʿbān 1334, 30 Mayıs 1917 Dū-şenbe, (Maltepe)

Sayfa(27a)

1. Yā Rab be-kemend-i nefis zār est Burhān
2. Ez keşret-i cürm şerm-sār est Burhān
3. Kāreş heme ʿişyān u günāh est amma
4. Ez rahmet-i tū ümīd-vār est Burhān

Ey Rabbim Burhan nefsinin ağından yorgun düşmüştür

Günahının çokluğundan üzgündür, utanır

İşi hep isyan ve suçtur amma

Burhan senin rahmetinden ümitvardır

8 Şaʿbān 1334 / 27 Mayıs 1917 Yevmü'l-cumʿa, (Maltepe - Ayazma Yolu)

Sayfa(27b)

1. Yā Rab zı bend īn ü ānem Burhān
2. V'ez derd ü gam-ı her dū cihānem be-rehān
3. Her çiz ki ān māni^c-i vārestegī-yi māst
4. Ez keşmekeş-i ān heme cānem be-rehān

Ya Rab onun ve bunun ağından beni kurtar

Ve iki cihanın derdinden ve gamındandan kurtar

Kurtuluşumuza engel olan ne varsa

Onların keşmekeşiyle uğraşmaktan bütün benliğimi kurtar

.....

Sayfa(28a)

1. Yā Rab der-i luḫfet be-ruhem bāz be-kon
2. Çün men-i üftāde-i ra bende-i mümtāz be-kon
3. Çeşm-i mā rā be-kon ez nūr-ı cemālet rüşen
4. Dil-i gam-dīde-i mā rā tū-em-ı rāz be-kon

Ey Rab lütfunun kapısını yüzüme aç

Benim gibi düşmüşü seçkin kul eyle

Bizim gözümüzü güzelliğinin ışığıyla aydınlat

.....

Bizim gam görmüş gönlümüzü sırrına eriştir

Sayfa(28b)

1. Yā Rab tū be-dih zādī be-zārī çün men
2. Der-rāh-ı tū üftāde ne-zārī çün men
3. Āmed be-ümīdī me-kon ez luḡf-u tū maḡrūm
4. Ber-der-geh-i tū ki ḡāk-sārī çün men

Ey Rab benim gibi hastaya sen azık ver

Benim gibi bir zayıf senin yoluna düşmüş

Bir ümit ile senin kapına geldi, lütfundan mahrum etme.

Benim gibi toz toprak içinde kalmış.

5. Cemāziye'l-āḡir 1337 / 21 Şubat Rūmī / 5 Mart Efrenci 1919

Çarşamba < Bōstāncı- Su'ādiye >

Sayfa(29a)

1. Yā Rab be-reh üftāde levendī çün men
2. Ḥāhed zı tū luḡf esir-i bendī çün men
3. Ez behr-i şifāyem zı ḡükm-i ḡāne-i ḡōd
4. Be-fürust devā be-derd-mendī çün men

Ey Rab benim gibi bir günahkar yola düşmüş
 Benim gibi ağa düşmüş bir esir, senden lutf istiyor
 Şifam için kendi evinden bana hüküm gönder.
 Benim gibi dertliye deva gönder

°Āşir-i Zî'l-ka°de 1337 Leyletü'l-cum°a

Bōstāncı - Su°ādiye

Sayfa(29b)

-
1. Yā Rab be-deret nihāde ser Burhān sān
 2. Hāhīm zı tū hācet-i hūd ney zı kesān
 3. Ez luṭf be-kon müşkil-i mā rā āsān
 4. Mā rā tū ber-menzil-i maḳşad be-resān

Ya Rab Burhan gibi kapına başını koymuş
 Hacetimizi kimselerden değil senden istiyoruz
 Lutfunla zorluklarımızı kolay kıl
 Bizi sen maksadımıza eriştir

3 Şevvāl 1337 Se-şenbe (Maltepe)

Sayfa(30a)

-
1. Yā Rab be-deret be-hācetī āmede Burhān
 2. Ō rā zı der hīş tohī dest-i merān
 3. Hestī tū ganī faḳīr ü muhtāc-ı tū ōst

4. H̄ac̄āt verā revā be-kon ez iḥsān

Ey Rab Burhan kapına bir hacet için geldi

Onu kapından eli boş kovma

Sen ganisin, senin fakirin ve sana muhtaçtır

Onun isteklerini lutfunla yerine getir

17 Nisan Rūmī 1917 Çarşamba

Eyüb - H̄ān-gāh-ı Murādiye

Sayfa(30b)

1. Yā Rab be-murād-ı dil-zārem be-resān
2. Be-güşā reh-i mā rā be-diyārem be-resān
3. Der-sāye-i fakr-ı Aḥmed-i mürsel-i mā
4. Bā-devlet-i izz ü itibārem be-resān

Ya Rab bi-çare gönlümü arzusuna eriştir

Bizim yolumuzu aç bizi yurdumuza eriştir

Hz. Muhammet'in fakirliği hürmetine

İzzet ve itibar zenginliğine bizi eriştir

28 Nisan 1917 Yevmü'l-eḥad

Eyübsultān - H̄ān-gāh-ı Murādiye

Sayfa(31a)

1. Yā Rab be-deret āmede-em sā'il-sān
2. Hācet be-tū dārem ü ne-dārem be-kesān
3. Düşvār-ı merā zı luḡ mi-kon āsān
4. Mā rā tū be-ser menzil-i maḡsūd resān

Ya Rab kapına dilenci gibi gelmişim

Sana ihtiyacım var başkalarına yok

Benim zorluklarımı lütfunla kolay kıl

Bizi maksadımıza sen ulaştır

29 Şevvāl 1332, 7 Ağustos 1917 Çarşamba

Ḳartal- Raḡmānlar

Sayfa(31b)

1. Yā Rab der-i cūd-i ḡōd ḡüşādī be-heme
2. Bes niḡmet-i müft hem be-dādī be-heme
3. Mā rā tū be-yād-ı ḡīḡten ḡād be-kon
4. Ger-çi ki tū dādī ḡam ü ḡādī be-heme

Ey Rab ihsanın kapısını herkese açtın

Herkese karşılıksız çok nimet verdin
 Sen bizi kendini hatırlatmakla şad et
 Gerçi sen kederi de mutluluğu da herkese verdin

29 Nisan 1917 Yevmü'l-isneyn

Eyübsultân - Hân-gâh-ı Murâdiye

Sayfa(32a)

1. Yâ Rab ki ne-guyem ĩn ü ân dih
2. Bâ-mâ dil ü cân-ı câvidân dih
3. Ez luţf tû bâ-çû mâ garĳbân
4. °Afiyet ü emn dih emân dih

Ey Rab bunu ve onu (iki dünya) ver demiyorum

Bize ebedi can ve gönül ver

Lutfunla sen biz gariplere

Afiyet, güvenlik ve aman ver

29 Nisan 1917 Yevmü'l işneyn

Eyübsultân - Hân-gâh-ı Murâdiye

Sayfa(32b)

1. Mâ râ kerem-i tû tekye-gâh est Rabbĳ

2. Hem raḥmet-i tū poşt ü penāh est Rabbī

3. Pīş-i günehem kūh çū gāh est Rabbī

4. Ser-māye-i men hemīn günāh est Rabbī

Rabbi bize keremin dayanak olarak yeter

Rabbi senin rahmetin bize dayanak ve sığınaktır

Rabbi günahımın yanında dağ saman gibidir.

Rabbi varlığım ancak bu günahdır

2 Zî'l-ka'de 1329 / 12 Teşrîn-i evvel Rûmî 1915

Üsküdar- Bâğlarbaşı

Sayfa(33a)

1. Yā Rabb be-resān der-vaṭanem bā-dil-şādī

2. Bā-cān u ten-i sālīm ü bā-zād-ı ziyādī

3. Mi-kon tū delīl °avn-i ḥōd rā bā-men

4. Mā rā ber-ez-īn ḥarābe der-ābādī

Ya Rab şad bir gönülle beni vatanıma eriştir

Azığın çokluğu, sağ gövde ve canla getir

Sen yardımını bana rehber ve yolcu gibi yoldaş et

Bizi bu viraneden abad yere götür

2 Zî'l-ka'de 1337

Böstāncı - Su'ādiye

Sayfa(33b)

1. Burhān be-tū dāred i'timādī Rabbī
2. Āmed be-deret be-her murādī Rabbī
3. Mā rā tū be-ser menzil-i maqşūd resān
4. Bā-zād-ı reh ü bā-dil-i şādī Rabbī

Rabbim Burhan'ın sana bir itimadı var

Rabbim kapına bir istek için geldi

Sen bizi maksadımıza eriştir

Rabbim yol azığı ile sevinmiş gönül ile

7 Zî'l-ka'de 1337 / 25 Ağustos 1917 Yevmü'l-işneyn

Böstāncı - Su'ādiye

Sayfa(34a)

1. Yā Rab tū be-mülk-i gam ne-zārem kerdī
2. Mehcūr hem ez dār u diyārem kerdī
3. Ber-hāk-i reh-efkendī vü hārem kerdī

4. Dānem heme behr-i i'tibārem kerdī

Ey Rab sen keder ülkesinde beni çaresiz kıldın

Beni kendi yurdumdan uzaklaştırdın

Beni yolun toprağına attın ve küçümsedin

Hepsini itibarım için ettin biliyorum

20 Cemāziye'l-evvel 1339 / 1 Şubat 1921 Salı

Pendik - Bağdād Caddesi

Sayfa(34b)

1. Īn-reh beste-i mā rā be-güşā Ey Rabbī
2. Hem be-dih tūşe-i besyār be-mā Ey Rabbī
3. Be-der-i hazret-i tū behr-i nevā āmede-īm
4. Be-fakīr ki çū mā bahş-i ʿatā Ey Rabbī

Ey Rabbim bu kapalı yolumuzu aç

Ey Rabbim bize çok azık da ver

Her türlü varlıkla senin hazretinin kapısına geldik

Rabbi bizim gibi yoksullara ihsan kıl

25 Receb 1339 / 3 Nisan 1921 Yevmü'l-eḫad

Pendik - Bağdād Caddesi

Sayfa(35a)

1. Her çend ki men günāh-kārem Rabbī
2. Ez rahmet-i tū ümīd-vārem Rabbī
3. Men tohum-ı muḥabbet çū tū cānān rā
4. Der- mezra^{ca}-i cān ki- be-kārem Rabbī

Rabbi her ne kadar günahkar olsam da

Rabbi senin rahmetinden ümitliyim

Ben senin gibi cananın muhabbet tohumunu

Rabbi kimin tarlasında ekeyim

17 Şevvāl 1339 / 27 Eylül 1915 Rūz-ı Dū-şenbe

Üsküdar – Bağlarbaşı

Sayfa(35b)

1. Kārem hem-gī cürm-i günāh est Rabbī
2. Nezd-i günehem kūh çü kāh est Rabbī
3. Bā-mağfīret ü ^{ca}avn-i tū men muḥtācem
4. ^{ca}Afv-i tū merā ki tekiye-gāh est Rabbī

Rabbi işim hep suç ve günahdır

Rabbi günahımın yanında dağ saman gibidir

Ben senin bağışlamana ve yardımına muhtacım

Rabbim senin affın dayanağımdır

5 Nisan Rūmī 1917

Eyūbsultān - Hān-gāh-ı Murādiye

Sayfa(36a)

1. Çūn ḥāk ki men ḥākīr u poştem Rabbī
2. Muḥtāc-ı ʿināyet-i tū hestem Rabbī
3. Üftāde-em der-i tū be-her murādī
4. Ez luṭf be-gīr her dūr sitem Rabbī

Rabbi ben toprak gibi değersizim hakirim

Rabbi senin inayetine muhtacım

Senin kapına bir murad için düştüm, geldim

Rabbi lutfunla iki elimi de tut

2 Nisan 1917 (Hān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(36a)

1. Yā Rabb tū şifā be-derd-mendān baḥşī
2. Bā-ḥasta-dilān nīz tū dermān baḥşī
3. Dārem zı tū ümīd ez ān baḥşī çū Burhān

4. Bīmār za'īf ü zār u nālān baḥṣī

Ey Rab sen hastalara şifa verirsin

Gönülleri hasta olanlara da şifa verirsin

Senden ümitliyim, Burhan'ı bağışlayasın

Hasta, yorgun ve inleyeni bağışlarsın

7 Nisan 1917 (Eyüb - Hān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(36b)

1. Tā bā-kerem-i tū dil-bestem Rabbī
2. Ez bend-i ğam dū kevn restem Rabbī
3. Hācāt be-tū dārem ki be-ğayr-i tū ne-dārem
4. Z'ān ber der- der-gehet nişistem Rabbī

Rabbi senin ihsanına gönül bağıladığımdan

İki dünyanın keder ağından kurtuldum

Sana ihtiyacım var senden başkasına yok

Rabbi senin dergahına o yüzden oturdum

8 Nisan 1917 (Eyüb - Hān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(37a)

1. °Abd-i tū be-rehn-i pā be-rāh est Rabbī
2. Bāreş heme ser-be-ser günāh est Rabbī

3. Men ʿavn-i turā be-sıdḳ ḥāhem ez tū
4. ʿAvn-i tū merā poşt ü penāh est Rabbī

Rabbi senin kulun yalın ayak yola gidiyor

Rabbi yükü hep baştan başa günahdır

Ben gerçekten senin yardımını istiyorum

Rabbi senin yardımın bana arka ve dayanaktır

9 Nisan 1917 (Ḥān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(37b)

1. Bī-çāre-em ve bī-ser ü sāmān Rabbī
2. Hestem be-reh ʿaşḳ-i tū pūyān Rabbī
3. Be-güşā zı kerem ʿuḳde-i seht dil-i mā rā
4. Her müşkil-i mā rā be-kon āsān Rabbī

Rabbi çaresizim ve viraneyim

Rabbi senin aşkının yolunda yolcuyum

İhsanıyla gönlümüzün sert düğümünü aç

Her zorluğumuzu kolay kıl Rabbi

10 Nisan 1917 (Ḥān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(38a)

1. Dū pāy merā be-reh nihādī Rabbī

2. Ez luṭf be-dih be-mā tū zādī Rabbī
3. Mā rā tū be-ser menzil-i maḳşūd resān
4. Bā-zādī vü āzādī vü şādī Rabbī

Rabbi benim iki ayağımı yola koydun

Rabbi lutfundan bize bir azık ver

Sen bizi maksadımıza eriştir

Rabbi bir azıkla ve özgürlükle ve sevinçle

11 Nisan 1917 (Ḥān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(38b)

1. Dādī tū be-mā cismī vü cānī Rabbī
2. Baḫşīdī besī ni°met ü nānī Rabbī
3. Ez luṭf be-baḫş mā zı tū ḥāhīm
4. °Āfiyet ü sıhḫat ü emānī Rabbī

Rabbi sen bize bir gövde can verdin

Rabbi bize çok nimet ve ekmek bağısladın

Lutfunla bize bağışla, senden istiyoruz

Afiyet, sıhhat ve güvenlik Rabbim

12 Nisan 1917 (Ḥān-gāh-ı Murādiye)

Sayfa(39a)

1. Yā Rabb ki be-mā tū nān u ni°met dādī
2. Āsūdegī vü gūşe-i rāhat dādī
3. Mā rā be-reh pāk-i hōd endāz u be-dih zād
4. Ez luţf dū pā be-her seyāhat dādī

Ey Rab sen bize ekmek ve nimet verensin

Rahat köşe ve dinginlik verdin

Bizi kendi ari yoluna at ve azık ver

Seyahat için bize lütfunla iki ayak verdin

13. Nisan 1917 (Hān-gāh-ı Murādiye)

.....

Sayfa(39b)

1. Yā Rabb ki tū mā rā be-ne°am-perverdī
2. Ez ketm-i °adem hem be-vücūd-āverdī
3. Kādir bād ey hamd-i tū key bāşed
4. Mānend-i men za°if ü °aciz-merdī

Ey Rab sen bizi nimetlerle besleyensin

Yokluktan bizi vücuda getirdin

Senin hamdini yerine getirmeye nasıl kadir olsun

Benim gibi zayıf ve aciz birinin

14 Nisan 1917 (Hân-gâhü'l-Murâdiyye)

El-kâ'inetü fî hârici bâbü'l- Edirne

Sayfa(40a)

1. Be-güşâ der-i feyz-i hõd be-revîm Rabbî
2. Bûy-i hõş-i hõd resân be-süyem Rabbî
3. Der-bezm-i vişâl-i hõd merâ cāî dih
4. Pür kon zı mey in hâlî be-süyem Rabbî

Rabbim feyzinin kapısını yüzüme aç

Rabbim güzel kokunu bana doğru getir

Sana kavuşmanın meclisinde bana bir yer ver

Rabbim bu boş kadehimi şarap ile doldur

15 Nisan 1917 (Hân-gâh-ı Murâdiyye)

Sayfa(40b)

- 1.Be-fürust tû bûy-i hõd be-süyem Rabbî
2. Tâ men be-meşâm-ı cân be-büyem Rabbî
3. Derhâ-yi ümîd ber zaḥm beste şode
4. Be-güşâ der-i ümîd be-ruyem Rabbî

Rabbim gönder sen kokunu bana doğru

Rabbim ben can burnumla koklayayım

Ümit kapıları yüzüme bağlanmış

Rabbim ümit kapılarını yüzüme aç

15 Nisan 1917 (Hân-gâh-ı Murâdiye-i Nakşibendiyye)

Der-maḥalle-i Nişancı der-bîrûn-i dervâze-i Edirne

Sayfa(41b)

1. Men bûy-i turâ besî be-cüyem Rabbî
2. Be-fürust tû bûy-i ḥöd be-süyem Rabbî
3. Bâ-rişte-i mihr-i tu(kelime karalanmış)be-bestem dil-i ḥöd rā
(Dil-beste-i îñ rişte-i mihret hestem)
4. Be-güşâ der-i ümîd be-revîm Rabbî

Rabbim ben senin kokunu çok arıyorum

Rabbim kendi kokunu bana doğru gönder

Rabbim senin sevginin ipiyle kendi gönlümü bağladım

Rabbim ümit kapısını yüzüme aç

15 Mayıs 1917 (Kartal- Raḥmânlar)

Sayfa(42a)

1. Mânend-i kelîm-i ḥöd faḳîrem kerdî

2. Der-°ālem-i faqr-i vefā qeh-i pīrem kerdī

3. Ān mesned-i dōstān hāzretest

4. Yā Rabb be-çi tātāt īn serīrem kerdī

Seninle konuşan (Hz. Musa) peygamberin gibi beni de fakir ettin

Fakirlik aleminde beni yaşlandırdın

Bu senin dostlarının makamıdır

Ya Rab beni hangi taatim için bu tahta oturtun

2 Ramazānū'l-mübārek 1340 / 12 Nisan Rūmī

4 Mayıs Efrenç 1922 Yevmü'l-ḥamīs (Kādı-

Köy- Kırbagalıdere Çiftliği Sarayı)

Sayfa(42b)

1. Baḥşī be-heme ni°met ü nānī Rabbī

2. Dārīm çū tū rūzī resānī Rabbī

3. Ez dīde-i dil tū noh-i nihānī Rabbī

4. Her rūz be-kisvetī °ayānī Rabbī

Herkese nimet ve ekmek bağışlıyorsun Rabbi

Senin gibi rızık verenimiz vardır Rabbi

Sen gönül gözünden gizli değilsin Rabbi

Her gün bir kıyafet ile görünüyorsun Rabbi

14 Cemāziye'l-evvel 1341 / 2 Kānūn-i şānī 1923

Yevmü'ş-şelāse

Nerdübānköy - Mü'mindere- Karaman Çiftliği

Münācāt tamām şod

Pīr-i āzāde Muḥammed Burhāne'd-dīn el-Belḥīzāde :

Muḥammed Musā el-Yemenī el-Yesārī El-Ḥüseynī er-Rūmī

Ġufrān lehümā

30 Rebiü'l-evvel 1349 / 26 Ağustos 1930

Yevmü'ş-şelāsē (Heybeli Ada)

.....

Sayfa(43a)

1. Efken-i nazārī ber dil ü cānem Rabbī
2. Vāreste kon ez cihānem Rabbī
3. Ser-çeşme-i feyz kon dil-i mā rā
4. Hem zakir-i ḥīş kon zebānem Rabbī

Gönlüme ve canıma bir nazar eyle Rabbim

Beni cihandan kurtulnlardan eyle Rabbim

Feyzin pınarı kıl bizi Rabbim

Senin zikrini diyenlerden eyle Rabbim

3 Zîl-ka'de 1337

Bōstāncı -Su'ādiye

SONUÇ

Edebiyat tarihi açısından mecmuaların faydasını ve kıymetini bu çalışma ve benzeri birçok çalışmayı ortaya koymuştur.

Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunan bu iki mecmuanın biri Burhaneddin Belhi'ye aittir. Diğerinin kime ait olduğu bilinmemektedir. Toplamda 87 varaktan oluşmuştur. 58 şairin yer aldığı mecmuda, şairlerin büyük bir kısmı Alevi Bektaşî anlayışına mensuptur.

Tez çalışmamızın ikinci bölümünde şiir mecmuasının transkribe edilmiş şekli bulunmaktadır. Bu kısımda yer alan şiirler, şairlerin divanı veya herhangi bir mecmuada şiiri bulunanlar ile karşılaştırılmıştır.

Farsça olan rubailer Türkçe'ye çevrilmiştir.

Divanı olan şairlere ait şiirleri, çalışılmış divanlar ile karşılaştırarak farklılıkları dipnot şeklinde belirttik. Böylelikle mukayeseli bir metin ortaya koymaya çalıştık.

Çalışmamızın asıl amacı doğrultusunda yeni ve farklı olarak karşımıza çıkan şiir ve şairlerin tespiti mecmua çalışmamızın en büyük katkısı olacaktır.

Şiirlerin bir kısmı hece vezni ile bir kısmı aruz vezni ile yazılmıştır. Hece vezni ile yazılan şiirler de tekke-tasavvuf edebiyatında var olan ilahi, nefes ya da nutuk türündeki şiirlerdir.

Mecmuada yer alan şiirlerde Alevî-Bektaşî inancında önemli bir yere sahip olan ayet ve hadislere çokça rastladık. Bunların açıklamalarını dipnot şeklinde belirttik.

Mecmuadaki şiirlerde en çok işlenen konu Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve on iki imam methiyeleri ile Hz. Hüseyin ve Kerbela mersiyeleridir.

KAYNAKÇA

- AKBAYAR, Nuri (1996). *Mehmed Süreyyâ, Sicill-i Osmanî*, Tarih Vakfı Yurt Yay. İstanbul.
- AKKUŞ, Yasemin (2010). *Benderli Cesârî'nin Dîvânı ve Dîvânçesi*, (Basılmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- ALICI (TANIDIR), Gülcan (2002). *Dîvân-ı Vuslatî İnceleme-Tenkitledi Metin-İndeks*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- ARSLAN, Ömer (2013). *Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- ASLAN, Üzeyir (2009). "Fetihten Sonra Yazılmış Türkçe İlk Mevlid-i Manevî: Kerîmî'nin İrşâd'ı". *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 2: 19-80.
- Âşık Çelebi (1971). *Meşâir-üş-Şuarâ*, Haz. Meredith Owens, Gibb Memorial Trust Yay. s. 170a, London.
- AYAN, Hüseyin (1990). *Nesîmî Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- AYAN, Hüseyin (1981). *Cevrî Hayâtı, Edebî Kişiliği ve Divan*, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum.
- AYDIN, Haluk (2010). *Cevrî Divanı'nın Tahlili*, (Basılmamış Doktora Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- BAYRI, Halit (1969). "Haşimî", *Türk Folklor Araştırmaları* 161 (7): 2927-2928.
- BİLGİN, A. Azmi (2017). *Ümmî Sinan Divanı (İnceleme - Metin)*, Kültür ve Turizm Bakanlığı İnternet Yayını, İstanbul.
- CANIM, Rıdvan. (2000). *Latîfî, Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratü'n-Nuzamâ*, AKM Yayınları, Ankara.
- ÇAPAN, Pervin (2005). *Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî: Nuhbetü'l-Âsâr Min Fevâ'idü'l-Eş'âr İnceleme-Metin-İndeks*, AKM Yayınları, Ankara.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, TANYERİ, M. Ali (1981). *Hayretî Divanı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- ÇELİK, Musa (2019). *Kütahya Belediyesi Mustafa Yeşil Kütüphanesi 24227 Numaralı Şiir Mecmuası: Sefînetü'l-Esrâr (İnceleme-Metin)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- ÇİFÇİ, Ömer (2017). *Fatîn Davud Hâtimetü'l- Eş'âr*, Kültür ve Turizm Bakanlığı İnternet Yayını, İstanbul.
- EREN, Abdullah (2014). *Sıdkî Dîvânı İnceleme ve Metin*, Altınpost Yayınları, Ankara.
- ERGUN, Saadettin Nüzhet (1944a). *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, Maarif Kitaphanesi, İstanbul.

- ERGUN, Sadeddin Nüzhet (1956b). *Hatayi Divanı Şah İsmail Safevi Edebi Hayatı ve Nefesleri*, İstanbul Maarif Kütüphanesi, İstanbul.
- ERGUN, Saadettin Nüzhet (2017c). *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, (hzl. A. Asude Soysal Doğan), Çolpan Yayınları, Ankara.
- GÖK, Selim (2013). *Mecmu' ai- Eş'âr (İnceleme-Metin)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- GÜRBÜZ Mehmet (2012). “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII-Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, (hzl. Hatice Aynur), Turkuaz Yayınları, İstanbul.
- İNCE, Adnan (2005). *Tezkiretü'ş-Şuarâ - Sâlim Efendi*, AKM Yayınları, Ankara.
- İPEKTEN, Haluk, İSEN, M., TOPARLI, R., OKÇU, N., KARABEY, T. (1988). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- İPŞİRLİ, Mehmet (2007). *Naîmâ Mustafa Efendi: Târih-i Na'îmâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Huâsati ahbâri'l hâfikayn)*, TTK Yayınları, Ankara.
- İSEN, Mustafa (1944), *Mustafa Âli, Kühü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısım*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yay., Sayı: 93, Tezkireler Dizisi- Sayı: 2, Ankara.
- İSEN, Mustafa (1988), *Sehî Bey Tezkiresi Heşt Behişt*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- İSEN, Mustafa (1967). *Usuli Divanı*, Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- KALYON, Abuzer (2011). *Peşteli Hisâlî, Metâli'ü'n-Nezâ'ir (II. cilt) İnceleme-Metin*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KANAR, Mehmet (2005). *Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yay. İstanbul.
- PARLATIR, İsmail. (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınları, Ankara.
- KANTIK, Hafize (2019). *Taksim Atatürk Kitaplığı K.700 Numaradaki Şiir Mecmû'ası (49b-104b Varakları Arası Transkripsiyonlu Metin ve İnceleme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- KAVRUK Hasan (2001). *Şeyhülislam Yahya Divanı*, MEB Yayınları, Ankara.
- KAYA, Bilge (2003). *Hisâlî, Hayatı - Eserleri ve Metâli'n-Nezâ'ir Adlı Eserinin Birinci Cildi: İnceleme – Metin*, (Basılmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.
- KILIÇ, Filiz (2010), *Âşık Çelebi, Meşâ'irü'ş-Şu'arâ (İnceleme-Metin)*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, İstanbul.
- KIRKKILIÇ, Ahmet (1985). “Sultan Üçüncü Murâd (Murâdî) Hayatı Edebi Kişiliği Eserleri ve Divanı'nın Tenkidli Metni”, (Basılmış Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Erzurum.
- KOCA, Turgut (1990). *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, İstanbul Maarif Kütüphanesi ve Matbaası, İstanbul.

- KÖKSAL, M. Fatih, (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)*, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı, Turkuaz Yayınları, İstanbul.
- KURNAZ, Cemal, Mustafa Tatcı (2001). *Nail Tuman, Tuhfe-i Nâilî*, Bizim Büro Yayınları, Ankara.
- KUT Günay, (2011). “Mecmua”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- KUTLU, Şemseddin (1974). *Süheylî, Ahmed bin Hemdem, Türk İslam Tarihinden (Nevâdir-i Süheylî)*, Tercüman Yayınları, İstanbul.
- LEVEND, Ağâh Sırrı (1998). *Türk Edebiyatı Tarihi I*, TTK Yayınları, Ankara.
- MALEKY Mahnaz Roohi (2012). *Himmetzâde Ahmet Cezbî Divanı*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- MAZIOĞLU, Hasibe (1974). “Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler”. *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, 6 (1): 31-62.
- Muallim Naci (1978). *Lügat-ı Naci Osmanlıca*. Çağrı Yayınevi, İstanbul.
- ÖZMEN, İsmail (1998a). *Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi*. C. 2, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (1998b). *Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi*. C. 4, KBY, Ankara.
- ÖZTELLİ, Cahit (1989), *Pir Sultan Abdal Bütün Şiirleri*, Özgür Yayınları, İstanbul.
- ÖZTÜRK, Yılmaz (2006). *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- QADERI, Faizullah (2020). Burhâneddîn-i Belhî'nin Mesnevi ve Kasidelerinde Zaman ve Mekân, *Kültür Araştırmaları Dergisi*, S:5, s: 112-127.
- SEZER, Müslîh (2009). *Cesârî Dîvânı*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- SOLMAZ, Süleyman (2005). *Ahdi ve Gülşen-i Şuarası*. AKM Yayınları, Ankara.
- TANYILDIZ, Ahmet (2012). Şiir Mecmualarının Neşri Hakkında, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 5, S. 21, s. 224
- TUĞLUK, H. İbrahim (2001). “*Lâmekânî Şeyh Hüseyin Efendi: Hayatı ve Eserleri.*” (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.
- VAKTİDOLU, Adil Ali Atalay (1998). *Vîrânî Divanı ve Risalesi*. Can Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ, Mehmet (1992). *Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözler*, Enderun Kitabevi, İstanbul.

İnternet Kaynakları

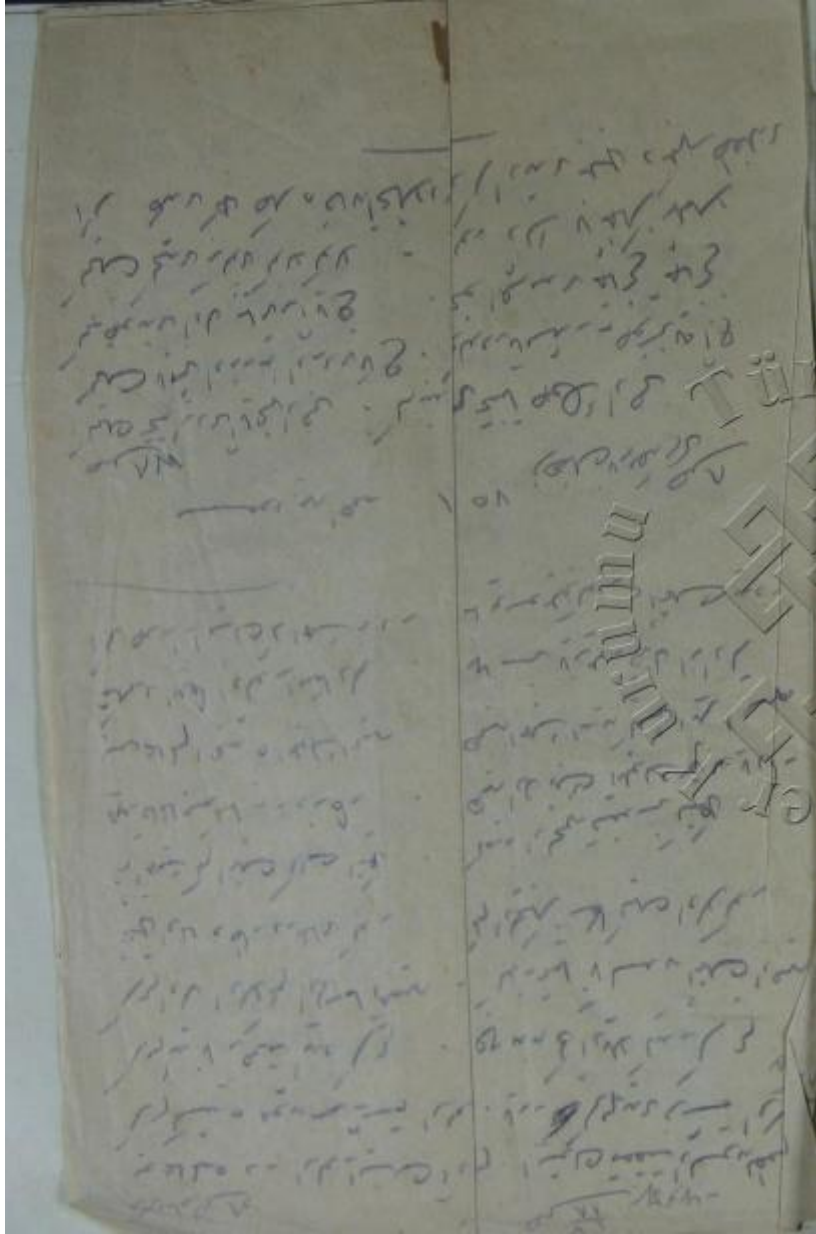
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com>

<http://www.kuranmeali.org/>

http://kuran.diyamet.gov.tr/kuran_meal.pdf

<http://www.kubbealtugati.com/>

EKLER

بر لبی
 طرز کندی توئی جانی کندی طامودنه او جانده
 بوله دوسون دونه کبیره حکم اهلندار بیغنا

 اراده کندی کلا
 طرغانه ای او یاقدی اطمینانیه
 طغویه قزلباغنه اینه

 بر عقیق کونسی او باخامبر خور اینت باغمان
 کونست و کونکده باخامبر

 اول قندله دور اولدانه - ای کوره طرف کونکده
 حله مقرر ترک ایوب سزا اولدانه

 ایساک ایساک طلو آیا اول کله هر یکم ایساک
 ایساک ایساک قاسم بول باغ . ایساکه بولده ایساکه
 ایساکه

 ادرجندی کورو جانکله کون آیدی . ملکات ایساک اهل و آیدی
 ایساکه

 کونکده آتک بولده کونکده . ایساکه کونکده کونکده
 کونکده